

ετήσια έκθεση 2015

UNIVERSAL LIFE

Ετήσια Έκθεση 2015

Περιεχόμενα

Πρόσκληση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης	2
Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση	3
Βασικά Οικονομικά Στοιχεία Ομίλου	4
Χαιρετισμός Προέδρου	5
Χαιρετισμός Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή	7
Ανασκόπηση Εργασιών	9
Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης	15
Οικονομική Έκθεση 2015	26
Κεκτημένη Αξία - Embedded Value	91

Πρόσκληση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης

Δίδεται ειδοποίηση ότι η 46η Ετήσια Γενική Συνέλευση της UNIVERSAL LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LIMITED θα γίνει στα Κεντρικά Γραφεία της Εταιρείας στη Λευκωσία στις 29 Ιουνίου 2016 και ώρα 5:30 μ.μ. για να ασχοληθεί με τα ακόλουθα θέματα:

1. ΕΞΕΤΑΣΗ της έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.
2. ΕΚΛΟΓΗ μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
3. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟ της αμοιβής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
4. ΕΠΑΝΑΔΙΟΡΙΣΜΟ των ελεγκτών και εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου για καθορισμό της αμοιβής τους.

Με εντολή του Διοικητικού Συμβουλίου

Χ.Γ. Χωματένος
Γραμματέας
Λευκωσία 30 Μαΐου 2016

Ετήσια Έκθεση

Η Ετήσια Έκθεση για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι διαθέσιμη από την Εταιρεία σε ηλεκτρονική και σε έντυπη μορφή. Αντίγραφα της Ετήσιας Έκθεσης μπορούν να ζητηθούν και δύνανται να παραληφθούν από το Τμήμα Μετοχών, στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας, Λεωφόρος Διγενή Ακρίτα 85, 1070 Λευκωσία, χωρίς οποιαδήποτε χρέωση.

Επίσης, η Ετήσια Έκθεση θα είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.universallife.com.cy και σε έντυπη μορφή κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Σημείωση

Πρόσωπο που δικαιούται να παραστεί και να ψηφίσει κατά την πιο πάνω συνέλευση δικαιούται να διορίσει αντιπρόσωπό του για να παραστεί και να ψηφίσει στη θέση του. Ο αντιπρόσωπος αυτός δεν είναι αναγκαίο να είναι μέτοχος της Εταιρείας. Το σχετικό έγγραφο πρέπει να κατατεθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας, Λεωφόρος Διγενή Ακρίτα 85, 1070 Λευκωσία, τουλάχιστο 48 ώρες πριν από το χρόνο που ορίστηκε για τη σύγκληση της συνέλευσης.

Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D

Πρόεδρος

Ανδρέας Γεωργίου

Αντιπρόεδρος

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Γιώργος Α. Γεωργίου

Κωνσταντίνος Δεκατρής

Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Σωκράτης Σολομίδης

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Παύλος Φ. Φωτιάδης

Σταύρος Χριστοδουλίδης

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Διευθύνων Σύμβουλος & Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Κύπρος Μοιράνθης

Γενικός Διευθυντής Διοίκησης και

Αναπληρωτής Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Ανδρέας Σιακαλλής

Γενικός Διευθυντής Ασφαλιστικών Εργασιών

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Χαράλαμπος Γ. Χωματένος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ξάνθος Βράχας

ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΗΣ

Ανδρέας Σιακαλλής

ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

Δικηγορικό Γραφείο Λέλλου Π. Δημητριάδη

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΙ ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Ernst & Young Cyprus Ltd

ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ

Universal Tower

Λεωφόρος Διγενή Ακρίτα 85

1070 Λευκωσία

T.Θ. 21270, 1505 Λευκωσία

Βασικά Οικονομικά Στοιχεία Ομίλου

	2015	2014	2015/2014
	€000	€000	Αύξηση / (μείωση) %
Ασφάλιστρα Ομίλου	76 418	77 763	(1,7)
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία	3 301	3 473	(5,0)
Κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία	2 053	2 499	(17,8)
Υποχρεώσεις Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων	274 623	283 740	(3,2)
Σύνολο Περιουσιακών Στοιχείων	365 060	372 779	(2,1)
Ίδια Κεφάλαια	31 932	29 835	7,0

Χαιρετισμός Προέδρου

Φίλτατοι Μέτοχοι,

Η οικονομία της πατρίδας μας κατά το 2015 εισήλθε σε ένα κομβικό σημείο με την ύφεση να βαίνει προς το τέλος της και εισέρχεται στο 2016 με σημαντικά βελτιωμένες προοπτικές και προϋποθέσεις.

Τα πρώτα σημάδια ανάκαμψης έχουν καταστεί εμφανή από το 2ον εξάμηνο του 2015. Αναμένεται η ανάκαμψη να ενισχυθεί, να εδραιωθεί και να διευρυνθεί. Υποστηρικτικά προς αυτή την κατεύθυνση προσδοκούμε να λειτουργήσουν τα αυξημένα επίπεδα εμπιστοσύνης προς τις προοπτικές της οικονομίας μας, τα ελαφρώς, έστω, χαμηλότερα επιτόκια καθώς και οι χαμηλές τιμές πετρελαίου.

Παράλληλα έχουν ολοκληρωθεί επιτυχώς όλες οι αξιολογήσεις του μακροοικονομικού προγράμματος προσαρμογής κάτι που ενίσχυσε την εμπιστοσύνη προς την κυπριακή οικονομία μειώνοντας τις αποδόσεις των κυπριακών ομολόγων και αποκαθιστώντας την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους. Η καλή δημοσιονομική επίδοση των τελευταίων δύο χρόνων, θα πρέπει να συνεχισθεί, ούτως ώστε το υψηλό δημόσιο χρέος να μπει σε μια πτωτική τροχιά, πράγμα που θα επιτρέψει να γίνουν περαιτέρω αναβαθμίσεις από τους οίκους αξιολόγησης, με στόχο την ενθάρρυνση νέων επενδύσεων.

*Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
κ. Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D*

Στον τραπεζικό τομέα, οι προκλήσεις που παραμένουν σαν αποτέλεσμα του υψηλού επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων δανείων και των ψηλών επιτοκίων, θα πρέπει να τύχουν αποτελεσματικής διαχείρισης, με στόχο κατά το 2016, μέσα από σωστές και γενναίες αναδιαρθρώσεις να ξεκινήσει η αποκλιμάκωση του επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Επιτακτική παραμένει η ανάγκη για περαιτέρω μείωση των δανειστικών αλλά και των καταθετικών επιτοκίων, ούτως ώστε να βοηθηθεί η επιτάχυνση της ανάπτυξης, να μειωθεί η ανεργία και να επιτευχθεί η απαραίτητη απομόχλευση των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, που θα θέσει την κυπριακή οικονομία σε μια πιο υγιή και βιώσιμη τροχιά.

Υποστηρικτικά στον επίσης σημαντικό οικονομικό τομέα του τουρισμού αναμένεται να λειτουργήσουν τα θλιβερά συχνά κρούσματα τρομοκρατίας στις γειτονικές μας τουριστικές χώρες και ιδιαίτερα στην Αίγυπτο και στην Τουρκία.

Ένας άλλος τομέας που έχει αρχίσει να επιδεικνύει σήμερα ανάκαμψη, έστω και πενιχρά, είναι ο οικοδομικός. Τα έργα υποδομής που εξήγγειλε η Κυβέρνηση, ύψους €500 εκ. περίπου, η έναρξη κατασκευαστικών έργων για μεγάλα έργα του ιδιωτικού και κρατικού τομέα όπως η Μαρίνα Αγίας Νάπας, η αδειοδότηση του Καζίνο καθώς και η σημειωθείσα, έστω και μικρή, ανάκαμψη στις τιμές των ακινήτων, υπόσχονται βελτίωση. Όλα αυτά αναμένεται να αποτελέσουν επιπρόσθετους παράγοντες που θα λειτουργήσουν βελτιωτικά.

Ως αποτέλεσμα, μετά από την πρωτόγνωρη περίοδο ύφεσης διάρκειας σχεδόν τεσσάρων ετών, η οικονομία έχει επανέλθει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης, ο χρηματοπιστωτικός τομέας έχει σταθεροποιηθεί, η άρση στην διακίνηση κεφαλαίων έχει ολοκληρωθεί επιτυχώς και η εμπιστοσύνη των επενδυτών έχει σταδιακά αποκατασταθεί.

Ωστόσο έχουμε να διανύσουμε αρκετό δρόμο για να θέσουμε την οικονομία μας σε σωστή και υγιή βάση στο περιβάλλον του συνεχώς αυξανόμενου διεθνούς ανταγωνισμού. Τώρα είναι η ώρα να πιστέψουμε στις δυνατότητες μας και να αδράξουμε την ευκαιρία που μας παρουσιάζεται για εκμετάλλευση της γεωγραφικής μας θέσης στο σταυροδρόμι των πολιτισμών και να αποτελέσουμε την γέφυρα που ενώνει τις τρεις γειτονικές μας ηπείρους.

Χαιρετισμός Προέδρου

Δεν πρέπει για άλλη μια φορά να μείνουμε στο όραμα αλλά να μεθοδεύσουμε, να συστηματοποιήσουμε και να συντονίσουμε τις δράσεις μας για επίτευξη αυτού του στόχου αναζητώντας ισχυρούς συμμάχους, αρχίζοντας από την Ευρωπαϊκή Ένωση και λαμβάνοντας στήριξη για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κεκτημένου σε ολόκληρη την επικράτεια της Νήσου για την πιο σωστή, δίκαιη και βιώσιμη λύση που θα αποτελούσε την ιδανική δημοκρατία για όλους τους κατοίκους της.

Ως μήνυμα αισιοδοξίας για το Νησί μας, θέλουμε να μεταφέρουμε επίσης την πίστη μας ότι, εφόσον διαχειρισθούμε με την δέουσα σοφία τον Θεόπεμπτο θησαυρό των τεράστιων κοιτασμάτων μας υδρογονανθράκων, τα οποία σύντομα θ' αρχίσουν ν' αποδίδουν πλούσιους τους καρπούς τους, το μεσοπρόθεσμο και πιο πολύ το μακροπρόθεσμο μέλλον της Κυπριακής οικονομίας θα είναι ιδιαίτερα λαμπρό και αισιόδοξο. Πρόκειται για αμύθητο πλούτο για το μικρό μέγεθος της Κύπρου και τον ολιγάριθμο πληθυσμό της.

Ήδη από τώρα βλέπουμε ν' αναπτύσσεται έντονο ενδιαφέρον στο θέμα του φυσικού μας αερίου. Έχει προσελκύσει μεγάλους ειδικούς οργανισμούς, κολοσσούς, ακόμη και κράτη που άρχισαν πλάνα για δραστηριοποίηση τους στο Νησί μας.

Τέλος, εκείνο που θα κρίνει οριστικά το οικονομικό αλλά και το πολιτικό μας μέλλον, είναι το κατά πόσο θα καταστεί δυνατό να καταλήξουμε σε μια σωστή, δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό, οπότε η Κύπρος θα αναδειχθεί σε πραγματικό παράδεισο επί της γης.

Η Universal Life, μέσα στο οικονομικό αυτό περιβάλλον, συνέχισε την πορεία κερδοφορίας των τελευταίων ετών ως αποτέλεσμα της συνετούς διαχείρισης και επαγγελματισμού της Διεύθυνσης υποστηριζόμενη από το αφοσιωμένο προσωπικό και το πανάξιο ασφαλιστικό δυναμικό.

Κλείνοντας θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε εσάς τους μετόχους και μαζί τους πελάτες και συνεργάτες μας, βεβαίως τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και όλο το ανθρώπινο δυναμικό και τα στελέχη του Ομίλου για την στήριξη τους.

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D

Πρόεδρος

Χαιρετισμός Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή

Το 2015 ήταν ένας χρόνος θετικών οικονομικών εξελίξεων στην Κύπρο μετά από μια παρατεταμένη περίοδο κρίσης που χαρακτηριζόταν από αβεβαιότητα, ψηλή ανεργία και υποτονική οικονομική δραστηριότητα.

Η οικονομική ανάπτυξη ξεκίνησε στο πρώτο τρίμηνο του 2015 και συνεχίστηκε κατά την διάρκεια του χρόνου με τομείς ανάπτυξης τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες αλλά και τις επενδύσεις σε κτίρια και εξοπλισμό. Με αυτά τα δεδομένα το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν για το 2015 αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% το 2014. Παράλληλα το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε στο 15,6% με καθοδική τάση ενώ το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει σχεδόν εξαλειφθεί.

Η θετική αυτή εικόνα αναγνωρίστηκε από τους οίκους αξιολόγησης οι οποίοι αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα του κράτους βοηθώντας στην άντληση χρηματοδότησης, με λογικό κόστος, από τις αγορές.

Επιπλέον το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και ο Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Σταθερότητας έχουν επισημάνει και επαινέσει την εφαρμογή του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής με αποτέλεσμα τον επιτυχή τερματισμό του στις 31 Μαρτίου 2016. Παρά ταύτα επισημαίνεται η ανάγκη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας λαμβάνοντας υπόψη το ασταθές διεθνές οικονομικό περιβάλλον με ενδεχόμενη ασθενέστερη ανάπτυξη στην Ευρωζώνη, αύξηση των τιμών του πετρελαίου και επιδείνωση στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Όσον αφορά τον ασφαλιστικό κλάδο η εφαρμογή της ευρωπαϊκής οδηγίας για την Φερεγγυότητα II από την 1 Ιανουαρίου 2016 θα βοηθήσει στην εδραίωση της εμπιστοσύνης στον κλάδο διαβεβαιώνοντας τον ασφαλισμένο ότι η εποπτεία των ασφαλιστικών εταιρειών γίνεται με βάση ένα σύγχρονο εποπτικό πλαίσιο.

Μέσα σε αυτό το περιβάλλον ο Όμιλος κατέγραψε για τη χρονιά που πέρασε συνολικά λογιστικά κέρδη ύψους €2,1 εκ. σε σχέση με κέρδη €2,5 εκ. το 2014.

Τα κέρδη του έτους με βάση την κεκτημένη αξία, γνωστή ως "embedded value", ανήλθαν σε €2,2 εκ. σε σχέση με κέρδη €7,1 εκ. κατά το 2014. Η κεκτημένη αξία της Εταιρείας παρουσίασε αύξηση στο τέλος του 2015 ανερχόμενη σε €74,7 εκ. από €72,6 εκ. που ήταν το 2014.

Το 2015 η ασφαλιστική βιομηχανία παρουσίασε μικρή άνοδο, με τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του Κλάδου Ζωής να αυξάνονται κατά 1,0% σε σύγκριση με το 2014. Τα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα από νέα συμβόλαια σημείωσαν αύξηση 16,5% σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο. Η νέα παραγωγή παραμένει γενικά σε χαμηλότερα επίπεδα συγκριτικά με την περίοδο που προηγήθηκε της έναρξης της οικονομικής κρίσης.

Η Εταιρεία μας διατηρήθηκε στην τρίτη θέση του Κλάδου Ζωής με μερίδιο αγοράς 14,7%, ελαφρώς μειωμένο σε σύγκριση με το 2014, με μεικτά ασφάλιστρα που ανήλθαν σε €45,0 εκ. παρουσιάζοντας μείωση 2,8% από τον προηγούμενο χρόνο. Τα ετησιοποιημένα ασφάλιστρα από νέες εργασίες του κλάδου ζωής ανήλθαν σε €6,0 εκ., παρουσιάζοντας αύξηση 3,4% από τον προηγούμενο χρόνο. Ως αποτέλεσμα της βελτίωσης του οικονομικού κλίματος αλλά και της αποκατάστασης μέρους της εμπιστοσύνης στο χρηματοπιστωτικό σύστημα παρατηρήθηκε μείωση των εξαγορών ασφαλιστηρίων συμβολαίων κατά 12,1%.

*Ο Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής
Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης*

Χαιρετισμός Πρώτου Εκτελεστικού Διευθυντή

Ο Κλάδος Ατυχημάτων και Υγείας στην Κύπρο σημείωσε αύξηση 6,3% στα μεικτά ασφάλιστρα του κλάδου, που ανήλθαν σε €106,4 εκ. Αυτό καταδεικνύει ότι ο κόσμος, ακόμη και μέσα στο κλίμα λιτότητας και οικονομικής περισυλλογής, συνεχίζει να πιστεύει στο θεσμό της ιδιωτικής ασφάλισης υγείας και τον εμπιστεύεται για κάλυψη των αναγκών του. Η Εταιρεία μας με μεικτά ασφάλιστρα €31,4 εκ., που διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, παρέμεινε με διαφορά η μεγαλύτερη εταιρεία στον κλάδο αυτό με μερίδιο αγοράς 29,6%.

Με απώτερο στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικής θέσης της Εταιρείας και της κερδοφορίας της, οι βασικοί στρατηγικοί άξονες για το 2016 είναι η ανάπτυξη των πωλήσεων μέσω της ποιοτικής και ποσοτικής ανάπτυξης του δικτύου πωλήσεων, καθώς και μέσω της εισαγωγής νέων και καινοτόμων προϊόντων που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες ανάγκες αλλά και η συνέχιση του συστηματικού περιορισμού των εξόδων σε όλους τους τομείς.

Η επιτυχημένη πορεία του Ομίλου Universal διαμέσου των ετών αποτελεί εφόδιο αλλά και βαριά κληρονομιά για τη συνέχιση της ανοδικής αυτής πορείας. Πιστεύω ότι σήμερα περισσότερο παρά ποτέ, χρειάζεται συνεργασία και ευελιξία για την πραγμάτωση των στόχων μας. Αισθανόμενοι το βάρος των ευθυνών μας θα συνεχίσουμε αποτελεσματικά και με διαφάνεια την προσπάθεια μας για δημιουργία οφέλους για τους μετόχους, τους πελάτες, το προσωπικό και ασφαλιστικό δυναμικό και την κοινωνία στο σύνολο της.

Τελειώνοντας θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες προς τους πελάτες και τους μετόχους μας για την εμπιστοσύνη με την οποία μας περιβάλλουν, προς το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου για την πολύτιμη συνεισφορά του στις προσπάθειες για επίτευξη των κοινών μας στόχων, καθώς επίσης και στον Πρόεδρο και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την άψογη συνεργασία.

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης
Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Ανασκόπηση Εργασιών

Ασφαλιστικές Εργασίες Κλάδου Ζωής

Η νέα παραγωγή σε ατομικά ασφάλιστρα ζωής ανήλθε σε €6,0 εκατομμύρια παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 3,1% συγκριτικά με το 2014. Τα συνολικά ασφάλιστρα ζωής της Εταιρείας παρουσίασαν μείωση 2,8% από €46,3 εκατομμύρια που ήταν το 2014 σε €45,0 εκατομμύρια.

Οι μεικτές πληρωμές σε κατόχους ασφαλιστηρίων ανήλθαν σε €46,2 εκατομμύρια (2014: €48,2 εκατομμύρια) εκ των οποίων τα €19,0 εκατομμύρια αφορούσαν λήξεις συμβολαίων (2014: €19,0 εκατομμύρια) και τα €22,2 εκατομμύρια εξαγορές συμβολαίων (2014: €25,3 εκατομμύρια). Το υπόλοιπο ποσό ύψους €5,0 εκατομμυρίων αφορούσε μεικτές αποζημιώσεις σε ασφαλιστήρια του κλάδου ζωής (2014: €4,0 εκατομμύρια) με τις καθαρές αποζημιώσεις που αναλογούν στην Εταιρεία μετά και την αφαίρεση του μεριδίου των αντασφαλιστών να ανέρχονται σε €3,2 εκατομμύρια (2014: €2,9 εκατομμύρια).

Οι επενδύσεις του κλάδου ζωής της Εταιρείας παρουσίασαν κέρδη ύψους €8,5 εκατομμυρίων (2014: κέρδη €10,2 εκατομμύρια). Τα κέρδη από την αύξηση στην κεφαλαιουχική αξία καθώς και από τη διάθεση επενδύσεων ανήλθαν το 2015 σε €7,3 εκατομμύρια (2014: κέρδη €8,3 εκατομμύρια) ενώ τα έσοδα από επενδύσεις ανήλθαν στα €1,2 εκατομμύρια (2014: €1,9 εκατομμύρια).

Τα αποτελέσματα του κλάδου ζωής επιβαρύνθηκαν από τη αύξηση των λειτουργικών εξόδων κατά 1,0% στα €6,7 εκατομμύρια από €6,6 εκατομμύρια το 2014. Παράλληλα, οι προμήθειες που καταβάλλονται προς τους ασφαλιστικούς αντιπροσώπους παρουσίασαν μείωση κατά 7,8% στα €3,3 εκατομμύρια (2014: €3,6 εκατομμύρια).

Τα αποθεματικά του κλάδου ζωής παρουσίασαν μείωση από €269,8 εκατομμύρια το 2014 σε €262,0 εκατομμύρια το 2015. Με τη διενέργεια της αναλογιστικής εκτίμησης μεταφέρθηκε πλεόνασμα €4,3 εκατομμύρια στο λογαριασμό αποτελεσμάτων (2014: πλεόνασμα €0,9 εκατομμύρια) ενώ παρέμεινε αδιανέμητο πλεόνασμα ύψους €0,7 εκατομμύρια.

Η Εταιρεία προσφέρει στους πελάτες της μια ευρεία γκάμα ασφαλιστικών προϊόντων που καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες τους, με έμφαση στα σχέδια ζωής επενδυτικού τύπου unit-linked για τα οποία ο πελάτης φέρει εξ' ολοκλήρου τον επενδυτικό κίνδυνο, στις απλές ασφαλίσεις που παρέχουν μόνο ασφαλιστική κάλυψη και στα ασφαλιστήρια με συμμετοχή στα κέρδη της Εταιρείας.

Αναλογιστική Εκτίμηση

Οι καθαρές υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων του κλάδου ζωής στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθαν σε €261,2 εκατομμύρια σε σχέση με €269,1 εκατομμύρια τον προηγούμενο χρόνο. Προέκυψε αναλογιστικό πλεόνασμα για το έτος ύψους €4,7 εκατομμύρια (2014: πλεόνασμα €0,7 εκατομμύρια).

Η Εταιρεία ακολουθεί με συνέπεια την πάγια πολιτική της για δίκαιη κατανομή των κερδών μεταξύ των μετόχων και των ασφαλισμένων της. Μετά από σχετική σύσταση του Εντεταλμένου Αναλογιστή της Εταιρείας και λαμβάνοντας υπόψη το ύψος του αδιανέμητου πλεονάσματος η κλίμακα κατανομής συνήθων κερδών σε ασφαλιστήρια με συμμετοχή στα κέρδη της Εταιρείας για το ασφαλιστικό έτος 2015 διατηρήθηκε στα €25 ανά χιλιάδα ασφαλισμένου ποσού. Επίσης, έχει διατηρηθεί η κλίμακα κατανομής κερδών λήξης σε ασφαλιστήρια με συμμετοχή στα κέρδη τα οποία κυμαίνονται από 5% μέχρι 35% των συνήθων κερδών, ανάλογα με τη διάρκεια του συμβολαίου.

Το μεταφερόμενο πλεόνασμα προς όφελος των μετόχων για το 2015 ανήλθε σε €4,3 εκατομμύρια ενώ €0,4 εκατομμύρια χρησιμοποιήθηκαν για την παραχώρηση των προαναφερθέντων συνήθων κερδών σε συμβόλαια με συμμετοχή στα κέρδη. Κατά τη διάρκεια του 2015 έχει πληρωθεί το συνολικό ποσό των €0,7 εκατομμυρίων αναφορικά με κέρδη λήξης σε ασφαλιστήρια που έχουν καταστεί απαιτητά λόγω λήξης ή απώλειας ζωής ασφαλισμένου. Ταυτόχρονα ποσό €4,7 εκατομμυρίων παρέμεινε αδιανέμητο στο αποθεματικό κλάδου ζωής.

Ανασκόπηση Εργασιών

Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν την κατανομή του πλεονάσματος του κλάδου ζωής είναι οι αποδόσεις των επενδύσεων, η προοπτική κερδοφορίας στο μέλλον, το τυχόν αδιανέμητο (μη κατανεμημένο) πλεόνασμα καθώς και οι προσδοκίες των κατόχων ασφαλιστηρίων.

Η κατανομή του πλεονάσματος του κλάδου ζωής κατά τα τελευταία τρία χρόνια είχε ως εξής:

	2015	2014	2013
	€000	€000	€000
Κατανομή για το έτος στους κατόχους ασφαλιστηρίων	368	450	562
Μεταφορά προς την κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	4 300	900	3 400
(Μείωση) / αύξηση στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα	28	(609)	(73)
Πλεόνασμα για το έτος πριν την κατανομή	4 696	741	3 889

Επενδύσεις και Εσωτερικά Επενδυτικά Ταμεία

Η Εταιρεία διαχειρίζεται σημαντικά ποσά για λογαριασμό των ασφαλισμένων της, τα οποία είναι κατανεμημένα σε τέσσερα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία (internal unit-linked funds) και σε πέμπτο ταμείο το οποίο περιλαμβάνει τις επενδύσεις που καλύπτουν όλα τα υπόλοιπα μαθηματικά αποθεματικά της Εταιρείας, πλην των υποχρεώσεων από τις αξίες των μονάδων σε συμβόλαια τύπου unit-linked. Η χάραξη και εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής των ταμείων αυτών καθορίζεται από την εσωτερική Επιτροπή Επενδύσεων της Εταιρείας που συνέρχεται σε τακτά διαστήματα.

Από τις συνολικές επενδύσεις της Εταιρείας ύψους €255,1 εκατομμυρίων στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το μεγαλύτερο ποσό €239,4 εκατομμύρια αφορούσε επενδύσεις του κλάδου ζωής, (2014: 244,8 εκατομμύρια). Οι επενδύσεις συνδεδεμένες με τα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία ανήλθαν σε €189,5 εκατομμύρια, σε σχέση με €190,4 εκατομμύρια το 2014 και αποτελούσαν ποσοστό 74,3% των συνολικών επενδύσεων. Οι επενδύσεις εξωτερικού του κλάδου ζωής ανήλθαν σε €132,3 εκατομμύρια ή το 51,9% των συνολικών επενδύσεων του κλάδου, ποσοστό που αποδεικνύει τη μεγάλη έμφαση που δίδεται σε επενδύσεις εξωτερικού για διασπορά του επενδυτικού κινδύνου.

Στα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία που είναι συνδεδεμένα με συμβόλαια τύπου unit-linked κατανέμονται τα περιουσιακά στοιχεία που προκύπτουν από τα επενδυόμενα ποσά που πιστώνονται περιοδικά σε αυτά, μείον τα ποσά που αποσύρονται από αυτά. Τα συγκεκριμένα όμως περιουσιακά στοιχεία που απαρτίζουν το κάθε ταμείο καθώς και το εισόδημα που απορρέει από αυτά, αποτελούν ιδιοκτησία της Εταιρείας. Η διαχείριση των τεσσάρων εσωτερικών επενδυτικών ταμείων της Εταιρείας γίνεται μέσα στα πλαίσια των προκαθορισμένων στόχων και παρέχεται διαφάνεια αναφορικά με τη σύσταση του κάθε ταμείου και τους επενδυτικούς του στόχους.

Το Universal Growth Fund επιδιώκει την επίτευξη υψηλής μακροπρόθεσμης απόδοσης κυρίως από κεφαλαιουχικά και εισοδηματικά κέρδη αλλά και υπεραξια επενδύσεων. Το Universal Property Fund επιδιώκει την επίτευξη σχετικά υψηλής μακροπρόθεσμης απόδοσης κυρίως από επενδύσεις σε ακίνητη περιουσία. Το Universal Security Fund επιδιώκει την επίτευξη ικανοποιητικής μακροπρόθεσμης απόδοσης κυρίως από επενδύσεις σταθερού εισοδήματος. Το Universal Guaranteed Fund παρέχει εγγυημένη απόδοση που υπολογίζεται σε σχέση με το εκάστοτε βασικό επιτόκιο repo rate της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Το ταμείο επενδύει κυρίως σε τραπεζικές καταθέσεις.

Ανασκόπηση Εργασιών

Το ύψος των περιουσιακών στοιχείων του κάθε ταμείου στο τέλος του 2015 και 2014 είχε ως εξής:

	Ύψος Περιουσιακών Στοιχείων	
	2015 €000	2014 €000
Universal Growth Fund	82 890	84 341
Universal Property Fund	71 147	74 346
Universal Security Fund	42 486	37 265
Universal Guaranteed Fund	15 335	14 446
	211 858	210 398

Κατά το 2015, τα επενδυτικά ταμεία της Εταιρείας είχαν τις ακόλουθες αποδόσεις. Η μετοχική μονάδα του Universal Growth Fund, σημείωσε αύξηση 3,83% (2014: αύξηση 7,2%), του Universal Property Fund παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (2014: μείωση 1,79%), του Universal Security Fund αύξηση 0,37% (2014: αύξηση 1,13%) και του Universal Guaranteed Fund παρέμεινε στα ίδια επίπεδα (2014: αύξηση 0,06%).

Κεκτημένη Αξία (Embedded Value)

Η κεκτημένη αξία της Εταιρείας, γνωστή ως "embedded value", περιλαμβάνει το συμφέρον των μετόχων στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της Universal Life και τις προβλέψεις για τα μελλοντικά κέρδη που θα προκύψουν από τα συμβόλαια σε ισχύ. Το επιτόκιο προεξόφλησης κινδύνου που έχει χρησιμοποιηθεί στον υπολογισμό της κεκτημένης αξίας για το 2015 ήταν 7,5% συγκριτικά με 8,0% για το 2014.

Η αξία των συμβολαίων σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε στα €41,0 εκατομμύρια ίδια με το 2014. Το σύνολο της κεκτημένης αξίας στο τέλος του 2015, που περιλαμβάνει τόσο τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας όσο και τυχόν μη κατανεμηθέν πλεόνασμα του κλάδου ζωής, αυξήθηκε στα €74,7 εκατομμύρια σε σχέση με €72,5 εκατομμύρια το 2014.

Κατ' επέκταση, η εσωτερική αξία της Εταιρείας ανά μετοχή αυξήθηκε σε €5,42 στο τέλος του 2015 σε σχέση με €5,37 που ήταν στο τέλος του 2014. Τα κέρδη του 2015 με βάση την κεκτημένη αξία, που ουσιαστικά αντιπροσωπεύουν την αλλαγή στην κεκτημένη αξία και οποιοδήποτε μέρος που πληρώθηκε στους μετόχους μέσα στο έτος, ανήλθαν σε €2,15 εκατομμύρια (2014: κέρδη €7,8 εκατομμύρια).

Ασφαλιστικές Εργασίες Κλάδου Ατυχημάτων και Υγείας

Τα μεικτά ασφάλιστρα του κλάδου ατυχημάτων και υγείας σημείωσαν μείωση 0,1% σε σχέση με το 2014 και ανήλθαν σε €31,4 εκατομμύρια ενώ καταγράφηκε ζημιά €0,5 εκατομμύρια (2014: κέρδη €2,2 εκατομμύρια). Η απόσβεση του νέου διαχειριστικού συστήματος Group+, η επιδείνωση στους δείκτες αποζημιώσεων, οι αυξημένες προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών και οι μειωμένες προμήθειες από αντασφαλιστές επιβάρυναν τα αποτελέσματα του κλάδου.

Το σχέδιο υγείας MultiCare, που αποτελεί το κατεξοχήν σχέδιο ολοκληρωμένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην Κυπριακή αγορά, παρουσίασε αύξηση 0,6% στα μεικτά ασφάλιστρα και συνέβαλε στην παραγωγή με ποσοστό 95,9% στο σύνολο των μεικτών ασφαλίσεων του κλάδου. Αντίθετα, τα υπόλοιπα σχέδια υγείας που προσφέρει η Εταιρεία και τα σχέδια προσωπικών ατυχημάτων παρουσίασαν μείωση στα μεικτά ασφάλιστρα της τάξης του 13,5%.

Παρά τη συνεχιζόμενη οικονομική κρίση, ο κλάδος της υγείας συνεχίζει να παρουσιάζει αυξητική τάση στην Κύπρο λόγω της ευαισθητοποίησης του κοινού σε θέματα υγείας αλλά και των σημαντικών αδυναμιών που παρουσιάζει σήμερα ο δημόσιος τομέας.

Ανασκόπηση Εργασιών

Η Εταιρεία, παρά τον έντονο συναγωνισμό που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια, διατήρησε τη διαφορά που την χωρίζει από τους υπόλοιπους ανταγωνιστές της στα μερίδια αγοράς του κλάδου ιατροφαρμακευτικής περιθαλψης εδραιώνοντας έτσι συνεχώς την πρωτοπορία της.

Κτηματικές δραστηριότητες

Η Εταιρεία, μαζί με τις εξ' ολοκλήρου θυγατρικές της εταιρείες Universal Properties Ltd και Universal Golf Enterprises PLC κατέχει ιδιοκτησία περίπου 7 200 δεκαρίων γης στην Κύπρο στις περιοχές Ορεινής Λευκωσίας, Βάσας, Μαθηκολώνης, Κακοπετριάς και Κάτω και Πάνω Πύργου. Περαιτέρω μέσω των εξ' ολοκλήρου θυγατρικών της εταιρειών Priority Properties Srl και Unilife Properties Srl που αμφότερες έχουν συσταθεί στη Ρουμανία, η Εταιρεία κατέχει συνολική έκταση γης 990 δεκαρίων στην εν λόγω χώρα. Η εκτιμημένη αξία της ακίνητης ιδιοκτησίας της Εταιρείας και των θυγατρικών της στο τέλος του 2015 ήταν €109,8 εκατομμύρια από τα οποία τα €101,3 εκατομμύρια αφορούσαν ακίνητα στην Κύπρο και τα υπόλοιπα €8,5 εκατομμύρια στη Ρουμανία. Από τις συνολικές αυτές επενδύσεις σε ακίνητα στην Κύπρο, ακίνητη ιδιοκτησία αξίας €59,2 εκατομμυρίων είναι κατανεμημένη στα εσωτερικά επενδυτικά ταμεία της Εταιρείας προς όφελος των ασφαλισμένων.

Το μεγαλύτερο μέρος της πιο πάνω ακίνητης ιδιοκτησίας που κατέχει η Εταιρεία στην Κύπρο βρίσκεται σε γεωργικές και αγροτικές ζώνες. Σύμφωνα με την αναθεωρημένη Δήλωση Πολιτικής για ενοποιημένες και μεγάλες αναπτύξεις σύνθετων χρήσεων, η ακίνητη αυτή ιδιοκτησία μπορεί να αξιοποιηθεί για την υλοποίηση μεγάλων αναπτυξιακών έργων μεταξύ των οποίων θα πρέπει να περιλαμβάνονται συγκεκριμένες στρατηγικές χρήσεις που ορίζονται στην Πολιτική. Με στόχο τη δημιουργία δύο τέτοιων μεγάλων έργων στην περιοχή Ορεινής από τη θυγατρική Universal Properties Ltd το 2015 πραγματοποιήθηκε ανταλλαγή κτημάτων ίσης αξίας μεταξύ της Universal Life Insurance Public Co. Ltd και της Universal Properties Ltd. Επιπλέον ανατέθηκε σε Αρχιτεκτονικό Γραφείο η εκπόνηση χωροταξικού σχεδίου στην ίδια περιοχή με απώτερο στόχο την εξασφάλιση πολεοδομικής άδειας για μια μεγάλη ανάπτυξη σύνθετων χρήσεων με βάση τα αναβαθμισμένα κίνητρα που εξαγγέλθηκαν από την Κυβέρνηση για τέτοιες αναπτύξεις.

Μέσα στο 2015 συνεχίστηκαν οι διαβουλεύσεις με τα διάφορα αρμόδια κρατικά τμήματα σχετικά με την εξέταση της αίτησης που έχει υποβληθεί από τον Δεκέμβριο του 2013, για τη δημιουργία γηπέδου Γκολφ στην περιοχή Βάσας Κελλακίου από την θυγατρική Universal Golf Enterprises PLC, σύμφωνα με τα νέα κίνητρα που εξήγγειλε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με βάση τα οποία, το συνολικό δομήσιμο εμβαδό της οικιστικής ανάπτυξης που θα γίνει στην περιοχή, έχει αυξηθεί από 100 000 τ.μ. σε 150 000 τ.μ. Λαμβάνοντας υπόψη τις θετικές γνωματεύσεις από το Τμήμα Περιβάλλοντος, το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Υδάτων, ετοιμάστηκε αναθεωρημένο γενικό χωροταξικό σχέδιο το οποίο υποβλήθηκε τον Δεκέμβριο 2015 στην πολεοδομία για τελική έγκριση.

Σε ότι αφορά το διαχωρισμό 80 οικοπέδων στην οικιστική ζώνη του Κάτω Πύργου Τυλληρίας και την ολοκλήρωση όλων των διαδικασιών τελικής έγκρισής τους πολύ σύντομα αναμένεται και η έκδοση των τίτλων ιδιοκτησίας τους για τα οποία έχει κατατεθεί η σχετική αίτηση. Τα οικόπεδα διαθέτουν όλη την αναγκαία υποδομή, όπως υδατοπρομήθεια, ηλεκτρισμό και τηλεπικοινωνίες και είναι έτοιμα προς χρήση.

Η Εταιρεία διαθέτει ιδιόκτητους γραφειακούς χώρους σε όλες τις επαρχίες της Κύπρου στους οποίους στεγάζεται το διοικητικό προσωπικό και το ασφαλιστικό δυναμικό. Η εκτιμημένη αξία των πιο πάνω ακινήτων στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανερχόταν συνολικά σε €18,5 εκατομμύρια, ποσό που περιλαμβάνεται στα στοιχεία του πάγιου ενεργητικού της.

Τεχνολογία και Πληροφορική

Το 2015 ήταν ακόμη μια χρονιά έντονης δραστηριότητας στον τομέα Τεχνολογίας και Πληροφορικής κατά τη διάρκεια της οποίας υλοποιήθηκαν σημαντικά έργα που είχαν προγραμματισθεί, ενισχύοντας ακόμη περισσότερο το επιχειρηματικό και επιχειρησιακό επίπεδο της Εταιρείας.

Με το τέλος της χρονιάς ολοκληρώθηκε με επιτυχία η πλήρης μετάβαση των εργασιών του Κλάδου Ατυχημάτων & Υγείας καθώς και των ομαδικών ασφαλίσεων ζωής στο νέο διαχειριστικό σύστημα Group+.

Ανασκόπηση Εργασιών

Η σταδιακή αντικατάσταση των προηγούμενων εφαρμογών διήρκησε καθ' όλη τη διάρκεια του 2015 και αναμφίβολα επέφερε αυξημένο φόρτο εργασίας λόγω της ταυτόχρονης χρήσης και ενημέρωσης τόσο του Group+ όσο και των προηγούμενων εφαρμογών. Με την ολοκλήρωση όμως της μετάβασης στο Group+ αναμένεται σημαντική βελτίωση στη διεκπεραίωση των εργασιών στους πιο πάνω τομείς καθώς και αναβάθμιση στην ποιότητα αλλά και στην ταχύτητα εξυπηρέτησης που παρέχουμε στους πελάτες μας. Επιπλέον το νέο σύστημα παρέχει πολλαπλές δυνατότητες, ευελιξία και πληροφόρηση προς τη Διεύθυνση κάτι που αναμένεται να υποβοηθήσει την Εταιρεία να ανταποκρίνεται γρήγορα και αποτελεσματικά στο συνεχώς διαμορφούμενο τομέα της υγείας.

Ταυτόχρονα μέσα στο 2015 συνεχίστηκε η υλοποίηση έργων που συνδέονται με τη συμμόρφωση της Εταιρείας με την Οδηγία για τη Φερεγγυότητα II (Solvency II). Μεταξύ αυτών ήταν και η δημιουργία των συστημάτων διαχείρισης επιχειρησιακής συνέχειας (Business Continuity Management System) και ασφάλειας πληροφοριών (Information Security Management System). Στόχος του συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακής συνέχειας είναι να διασφαλίσει την ικανότητα της Εταιρείας να σχεδιάζει και να ανταποκρίνεται σε επιχειρησιακές απειλές, περιστατικά ή / και άλλους κινδύνους προκειμένου να συνεχιστούν οι επιχειρησιακές της λειτουργίες σε αποδεκτό και ικανοποιητικό επίπεδο. Αντίστοιχα το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας πληροφοριών στοχεύει στη διασφάλιση πληροφοριών που τηρούνται στην Εταιρεία και περιλαμβάνει τη δημιουργία πολιτικών ασφάλειας πληροφοριών καθώς και σχετικών διαδικασιών που θα πρέπει να εφαρμόζονται στον οργανισμό για την προστασία και ασφαλή διαχείριση των πληροφοριών από κινδύνους και απειλές.

Εντός του 2015 ολοκληρώθηκε επίσης και το Σχέδιο Αποκατάστασης της Εταιρείας μετά από καταστροφή (Disaster Recovery Plan). Το συγκεκριμένο έργο διασφαλίζει την επαναλειτουργία της Εταιρείας από εναλλακτική τοποθεσία μετά από ενδεχόμενη απρόσμενη καταστροφή της κύριας τεχνολογικής υποδομής και πληροφοριακών συστημάτων στα κεντρικά γραφεία. Παράλληλα με το συγκεκριμένο έργο, η Εταιρεία προχώρησε σε μεγάλης εμβέλειας αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό της τεχνολογικής της υποδομής.

Η αναβάθμιση στην τεχνολογική υποδομή επέβαλε επίσης και την αντικατάσταση του Λογιστικού συστήματος της Εταιρείας αφού το προηγούμενο δεν ήταν συμβατό με τα νέα λειτουργικά συστήματα που τέθηκαν σε εφαρμογή. Ως εκ τούτου, αποφασίστηκε η εγκατάσταση νέου Λογιστικού συστήματος με σημαντικά αυξημένες λειτουργικότητες κάτι που επίσης ολοκληρώθηκε με επιτυχία εντός του 2015.

Τέλος, μέσα στο 2015 αποφασίστηκε η δημιουργία Επιτροπής Καθοδήγησης Έργων Πληροφορικής στην οποία συμμετέχει η ανώτατη Διεύθυνση της Εταιρείας και ο Διευθυντής Τεχνολογίας και Πληροφορικής. Βασικός σκοπός της Επιτροπής είναι η ευθυγράμμιση των έργων πληροφορικής που αναλαμβάνονται με τη γενικότερη στρατηγική της Εταιρείας, αναγνωρίζοντας με τον τρόπο αυτό τη σημασία του τομέα της πληροφορικής στην εκπλήρωση των στρατηγικών επιδιώξεων της Εταιρείας.

Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη ανέκαθεν αποτελούσε σημαντικό και αναπόσπαστο στοιχείο των δραστηριοτήτων της Universal Life μέσα από την οποία αναδεικνύεται ο ανθρωποκεντρικός χαρακτήρας της Εταιρείας. Ιδιαίτερα όμως στις δύσκολες συγκυρίες όπως τη σημερινή, η κοινωνική προσφορά και η ενίσχυση ευπαθών ομάδων αποκτούν ακόμη μεγαλύτερη σημασία και συνειδητά αποτέλεσαν έναν από τους βασικότερους άξονες δράσης της Universal Life μέσα στο 2015.

Ακρογωνιαίος λίθος της στρατηγικής της Εταιρείας ήταν για μια ακόμα χρονιά ο τομέας της υγείας, μέσα από τη χορηγία οργανισμών που διαχρονικά στηρίζει η Universal Life όπως ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Καρκινοπαθών και Φίλων και ο Αντιρευματικός Σύνδεσμος Κύπρου. Πέραν των καθιερωμένων χορηγιών προς τους πιο πάνω Σύνδεσμούς, η Εταιρεία ανέλαβε το 2015 τη χρηματοδότηση πρόσθετων ενεργειών που στόχο είχαν να συμβάλλουν ακόμη πιο ενεργά στο έργο που επιτελούν οι εν λόγω οργανισμοί.

Συγκεκριμένο παράδειγμα ήταν η χορηγία της διαδικτυακής εκστρατείας «Το Χριστουγεννιάτικο Αστέρι του ΠΑΣΥΚΑΦ» όπου κάνοντας μια εισφορά σε μια ειδικά σχεδιασμένη ιστοσελίδα, ο χρήστης μπορούσε να

Ανασκόπηση Εργασιών

επιλέξει το νοσηλευτήριο της επιλογής του και να προσφέρει ένα Χριστουγεννιάτικο αστέρι σε ένα ασθενή. Οι εισφορές της εκστρατείας ενίσχυσαν οικονομικά τις Υπηρεσίες και τα Προγράμματα για την πρόληψη και αντιμετώπιση του καρκίνου.

Αντίστοιχα η Universal Life ανέλαβε ως χορηγός της εκστρατείας «Δεν χορταίνω τα καπάκια», ενός προγράμματος ανακύκλωσης πλαστικών πωμάτων που διοργάνωσε ο Αντιρευματικός Σύνδεσμος Κύπρου σε δημοτικά σχολεία στις επαρχίες Λευκωσίας και Λεμεσού. Στόχος του προγράμματος ήταν η ενημέρωση των παιδιών για τις ρευματικές και μυοσκελετικές παθήσεις και τους τρόπους πρόληψης τους μέσω της διατήρησης μιας σωστής και υγιεινής στάσης ζωής καθώς επίσης και η ευαισθητοποίηση τους για θέματα περιβάλλοντος και για την αξία της ανακύκλωσης. Μέσω των εσόδων του προγράμματος θα αγοράζονται χρήσιμα βοηθήματα αυτοεξυπηρέτησης, απαραίτητα για την δύσκολη καθημερινότητα των συνανθρώπων μας με ρευματοπάθειες.

Επιπρόσθετα, η Universal Life ενίσχυσε το φιλανθρωπικό έργο του Παγκύπριου Συντονιστικού Συμβουλίου Εθελοντισμού «Αυτά τα Χριστούγεννα υιοθετήσετε μια οικογένεια» που στόχο είχε καμιά οικογένεια και κανένα παιδί να μην μείνει χωρίς τα απαραίτητα, «υιοθετώντας» 30 οικογένειες από όλες τις επαρχίες της Κύπρου.

Οι δράσεις της Εταιρείας επεκτάθηκαν και σε μικρότερες χορηγίες σε φιλανθρωπικούς συνδέσμους, αθλητικά σωματεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα όπως για παράδειγμα τη συνέχιση του αριστείου προς τον πρώτο αριστεύσαντα φοιτητή του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου Κύπρου. Συμμετοχούσα και συνοδοιπόρος στο κοινωνικό έργο της Εταιρείας είναι το προσωπικό της που συνεχίζει την ουσιαστική και έμπρακτη στήριξη του σε κάθε κάλεσμα για προσφορά αγάπης προς τον συνάνθρωπο.

Σε αναγνώριση της πολυσχιδούς της προσφοράς, η Universal Life τιμήθηκε το 2015 με την ύψιστη διάκριση σε Διαγωνισμό που προκήρυξε το Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού για την ανάδειξη εταιρειών που έχουν βοηθήσει και υποστηρίξει με κοινωνικές δράσεις στο μεγαλύτερο δυνατό και καινοτόμο βαθμό οργανώσεις μέλη του Συμβουλίου ή / και τις ευπαθείς ομάδες που εκπροσωπούν. Η βράβευση έγινε στο πλαίσιο ειδικής εκδήλωσης που πραγματοποιήθηκε στο Προεδρικό Μέγαρο παρουσία του Προεδρικού ζεύγους και ήταν το επιστέγασμα των κοινωνικών δράσεων που διαχρονικά αναλαμβάνει η Universal Life για προώθηση των αρχών της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης συνεισφέροντας σε τομείς που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής των συνανθρώπων μας.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στόχος της πολιτικής για την Εταιρική Διακυβέρνηση είναι η αξιόπιστη και λειτουργική κατανομή εξουσιών μεταξύ των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου και η επαρκής ανεξαρτησία του τελευταίου στη λήψη αποφάσεων έτσι που να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της Εταιρείας. Από το 2005, η Εταιρεία εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που έχει καταρτιστεί από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Στα πλαίσια της ορθής εφαρμογής των αρχών της Εταιρικής Διακυβέρνησης, η Εταιρεία έχει θεσπίσει ένα σύνολο εσωτερικών κανόνων και μηχανισμών ελέγχου. Στο σχετικό εσωτερικό κανονισμό που ετοιμάστηκε περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι αρχές λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών που έχουν εγκαθιδρυθεί καθώς και οι αρχές που διέπουν τις Γενικές Συνελεύσεις και τις σχέσεις με τους Μετόχους. Κατά το 2015 λειτούργησαν οι ακόλουθες έξι Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου:

1. Εκτελεστική Επιτροπή
2. Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης
3. Επιτροπή Αμοιβών
4. Επιτροπή Ελέγχου
5. Επιτροπή Ακίνητης Ιδιοκτησίας (καταργήθηκε στις 5/10/2015)
6. Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

B. ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Κατά την ημερομηνία της έκθεσης αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποτελείται από δέκα Συμβούλους. Από αυτούς, οι τέσσερεις είναι μη εκτελεστικοί και ανεξάρτητοι, οι πέντε είναι μη εκτελεστικοί και μη ανεξάρτητοι και ο ένας είναι εκτελεστικός και μη ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ούτως ώστε να παρέχεται στους Συμβούλους η δυνατότητα να εξετάζουν τους στόχους, τον προϋπολογισμό και τα αποτελέσματα της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών, τις σημαντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες και άλλες σημαντικές συναλλαγές.

Οι Σύμβουλοι ενημερώνονται έγκαιρα και γραπτώς για όλες τις συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου και έχουν στη διάθεση τους όλα τα έγγραφα σχετικά με την κάθε συνεδρία.

Κατά το 2015, έγιναν πέντε συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Γραμματέα της Εταιρείας. Ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές είναι διαθέσιμες στους Διοικητικούς Συμβούλους σύμφωνα με την εσωτερική πολιτική που διαμορφώθηκε και ψηφίστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος κατέχουν τη θέση του μη εκτελεστικού Προέδρου και του μη εκτελεστικού Αντιπροέδρου της Εταιρείας και θεωρούνται μη ανεξάρτητα μέλη.

Οι Πρόεδροι των Επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να παρευρίσκονται στις Γενικές Συνελεύσεις της Εταιρείας.

Οι κανόνες όσον αφορά τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του, καθορίζονται στο Καταστατικό της Εταιρείας ως ακολούθως:

- Ο αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων δεν πρέπει να είναι μικρότερος των πέντε και μεγαλύτερος των δεκατριών.
- Σε κάθε Ετήσια Γενική Συνέλευση δύο από τα εκάστοτε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αποχωρούν.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που θα αποχωρούν κάθε χρόνο θα είναι εκείνοι που για μακρύτερη περίοδο από την προηγούμενη εκλογή τους κατείχαν το αξίωμα του Διοικητικού Συμβούλου. Ανάμεσα όμως σε Διοικητικούς Συμβούλους οι οποίοι απέκτησαν συγχρόνως την ιδιότητα αυτή, εκείνοι που θα αποχωρούν (εκτός αν μεταξύ τους συμφωνήσουν διαφορετικά) θα καθορίζονται με κλήρο.
- Διοικητικός Σύμβουλος που αποχωρεί θα δικαιούται να επανεκλεγεί.
- Στη συνέλευση κατά την οποία ένας Διοικητικός Σύμβουλος έχει αποχωρήσει με τον πιο πάνω τρόπο, η Εταιρεία θα μπορεί να πληρώσει τη θέση που κενώθηκε εκλέγοντας κάποιο πρόσωπο για τη θέση τούτη, και αν παραλείψει να το κάνει, ο Διοικητικός Σύμβουλος που αποχωρεί θα θεωρείται, δεδομένου ότι θα έχει προσφέρει τον εαυτό του για επανεκλογή, ότι έχει επανεκλεγεί, εκτός αν στη συνέλευση αυτή αποφασισθεί ρητώς όπως μη πληρωθεί η θέση που κενώθηκε ή εκτός αν ψήφισμα για την επανεκλογή του Διοικητικού Συμβούλου αυτού είχε προταθεί στη συνέλευση και απορριφθεί.
- Κανένα πρόσωπο εκτός από Διοικητικό Σύμβουλο που αποχωρεί κατά τη συνέλευση δεν δικαιούται να εκλεγεί Διοικητικός Σύμβουλος σε οποιαδήποτε Γενική Συνέλευση χωρίς την εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, εκτός αν σε τρεις το λιγότερο ημέρες και όχι περισσότερες από 21 ημέρες πριν από την ημερομηνία που ορίστηκε για τη συνέλευση, αφευθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας γραπτή ειδοποίηση υπογραμμένη από μέλος που τηρεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να παρευρεθεί και ψηφίσει στη συνέλευση για την οποία δόθηκε η ειδοποίηση, με την οποία να εκφράζει την πρόθεση του να προτείνει το πρόσωπο τούτο για εκλογή και επιπρόσθετα γραπτή ειδοποίηση υπογραμμένη από το πρόσωπο που προτάθηκε ότι δέχεται να εκλεγεί.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο θα μπορεί οποτεδήποτε να διορίζει οποιοδήποτε πρόσωπο στο αξίωμα του Διοικητικού Συμβούλου, είτε προς το σκοπό πλήρωσης θέσης που κενώθηκε έκτακτα είτε επιπρόσθετα προς τους υπάρχοντες Διοικητικούς Συμβούλους, νοουμένου ότι ο συνολικός αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων δεν θα υπερβαίνει κατά οποιοδήποτε χρόνο τον αριθμό που καθορίζεται σύμφωνα με το Καταστατικό. Διοικητικός Σύμβουλος που διορίζεται με τον τρόπο αυτό θα κατέχει το αξίωμα αυτό μόνο μέχρι την αμέσως επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση, οπότε δικαιούται να εκλεγεί και πάλι, αλλά δεν θα λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό των Διοικητικών Συμβούλων που θ' αποχωρήσουν εκ περιτροπής κατά τη συνέλευση εκείνη.
- Η Εταιρεία μπορεί με έκτακτο ψήφισμα για το οποίο θα έχει δοθεί ειδική ειδοποίηση σύμφωνα με το Άρθρο 136 και 178 του Νόμου, να παύει οποιοδήποτε από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πριν από τη λήξη της θητείας του και τούτο παρά τις οποιοσδήποτε πρόνοιες του Καταστατικού ή οποιασδήποτε συμφωνίας που έγινε μεταξύ της Εταιρείας και του Διοικητικού Συμβούλου τούτου. Η παύση αυτή του Διοικητικού Συμβούλου δεν επηρεάζει οποιαδήποτε απαίτηση του για αποζημίωση για τυχόν παράβαση των όρων οποιασδήποτε σύμβασης υπηρεσίας που υπογράφηκε μεταξύ του και της Εταιρείας.
- Η Εταιρεία μπορεί με τακτικό ψήφισμα να διορίζει άλλο πρόσωπο στη θέση ενός Διοικητικού Συμβούλου που έχει παυθεί σύμφωνα με τον αμέσως προηγούμενο Κανονισμό και χωρίς επηρεασμό των εξουσιών του Διοικητικού Συμβουλίου δυνάμει του Κανονισμού 100, η Εταιρεία μπορεί σε Γενική Συνέλευση να διορίζει οποιοδήποτε πρόσωπο ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είτε για την πλήρωση θέσης που κενώθηκε είτε ως επιπρόσθετου Διοικητικού Συμβούλου. Πρόσωπο που θα έχει διοριστεί στη θέση του Διοικητικού Συμβούλου που παύθηκε με τον πιο πάνω τρόπο ή για την πλήρωση κενής θέσης που χηρεύει με τον τρόπο αυτό, θα υπόκειται σε αποχώρηση κατά τον ίδιο χρόνο όπως θα αποχωρούσε το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στη θέση του οποίου το πρόσωπο αυτό διορίστηκε, ως εάν αυτό να έγινε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου την ημέρα που έγινε το απελθόν μέλος.
- Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να διορίζει ένα ή περισσότερα από τα μέλη του ως

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Διευθύνοντες Συμβούλους για περίοδο και με όρους που καθορίζονται κάθε φορά απ' αυτό και μπορεί να ανακαλεί το διορισμό που έγινε με τον τρόπο αυτό. Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που διορίζεται με τον τρόπο αυτό δεν υπόκειται κατά την περίοδο που κατέχει τη θέση αυτή σε αποχώρηση εκ περιτροπής, ούτε και λαμβάνεται υπόψη κατά τον καθορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που αποχωρούν εκ περιτροπής. Ο διορισμός του όμως τερματίζεται σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο χάσει την ιδιότητά του ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου.

Οποιαδήποτε αλλαγή ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρείας είναι έγκυρη μόνο με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο αν υπάρχει επαρκές μη εκδομένο εγκεκριμένο κεφάλαιο και εφόσον οι μετοχές που θα προκύψουν προσφερθούν κατά προτίμηση στους υφιστάμενους μετόχους, ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους. Σε περίπτωση που η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπάγεται και αύξηση του εγκεκριμένου κεφαλαίου ή οι μετοχές δεν θα προσφερθούν στους υφιστάμενους μετόχους, τότε πρέπει να ληφθεί η έγκριση των μετόχων σε Γενική Συνέλευση.

Αναλυτικά το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη:

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D. Πρόεδρος

Μεγάλος Επιχειρηματίας, αναγνωρισθείς ως «Πατριάρχης» του Κυπριακού Επιχειρείν.

Γεννήθηκε το 1920. Σπούδασε Οικονομικά, Λογιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Νομικά, Δημοσιογραφία και Συγγραφική. Είναι κάτοχος διδακτορικού, του Ph.D από το Beverly Hills University USA, στα Οικονομικά και Διοίκηση Επιχειρήσεων. Είναι επίτιμος Πρόξενος της Δομινικανής Δημοκρατίας. Διετέλεσε επί μακρόν Μέλος των Διοικητικών Συμβουλίων (Δ.Σ.) του ΚΕΒΕ και της ΟΕΒ. Πρόεδρος του Εκδρομικού Συνδέσμου Λευκωσίας. Ιδρυτής και Πρόεδρος του Παγκυπρίου Συνδέσμου Διαφημιζόντων και Ιδρυτής και Πρόεδρος του Παγκυπρίου Συνδέσμου Βιομηχάνων Ποτοποιίας. Μέλος του Executive Committee του Harvard/Cyprus International Institute for the Environment and Public Health και μέλος του Δ.Σ. του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου. Είναι σήμερα Μέλος του Δ.Σ. του Συνδέσμου (ΚΕΒΕ) Μεγάλων Αναπτυξιακών Έργων (ΣΜΑΕ) και ως εκπρόσωπος του ΣΜΑΕ είναι μέλος του Δ.Σ. του ΚΕΒΕ. Είναι ο ιδρυτής και εκτελεστικός Πρόεδρος του Ομίλου Εταιρειών Φώτος Φωτιάδης που περιλαμβάνει 42 εταιρείες στην Κύπρο και στο εξωτερικό οι οποίες ασχολούνται με ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων που περιλαμβάνει διεθνές εμπόριο, βιομηχανία (μπύρα Carlsberg, Λέων και Krauzer, επιτραπέζιο νερό «Αγρός», χυμούς «Ένα», κρασιά Κυπερούντας), Ασφάλειες (Universal Life Insurance Public Co. Ltd, της οποίας είναι ο Πρόεδρος), εξαγωγές, εισαγωγές και διανομή μεγάλης γκάμας ηγετικών προϊόντων διεθνούς κύρους στην Κύπρο, Ελλάδα, Ρουμανία, Κροατία και Σλοβενία. Στη Κύπρο είναι οι αποκλειστικοί διανομείς των καπνικών προϊόντων της British American Tobacco (BAT). Μεταξύ των κύριων δραστηριοτήτων του Ομίλου Εταιρειών Φώτος Φωτιάδης περιλαμβάνεται και η ανάπτυξη ιδιόκτητης γης στην Κύπρο και στο εξωτερικό για τη δημιουργία μεγάλων και πρωτοποριακών οικιστικών και τουριστικών μονάδων.

Ανδρέας Γεωργίου, Αντιπρόεδρος

Γεννήθηκε το 1937. Σπούδασε Οικονομικά στο London School of Economics και είναι κάτοχος του πτυχίου Bachelor of Science (Economics). Με την ίδρυση της Κεντρικής Τράπεζας το 1963 διορίστηκε Τμηματάρχης Οικονομικών Ερευνών και το 1967 Διευθυντής Εξωτερικών Εργασιών της Τράπεζας. Την 1η Νοεμβρίου 1969 διορίστηκε Γενικός Διευθυντής της υπό ίδρυση τότε Universal Life στην οποία υπηρέτησε ως Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής μέχρι τις 29 Φεβρουαρίου 2012. Διετέλεσε Πρόεδρος της Εταιρείας από τις 18 Δεκεμβρίου 2001 μέχρι τις 25 Φεβρουαρίου 2005. Διετέλεσε επίσης Πρόεδρος και Εκτελεστικός Αντιπρόεδρος της Universal Bank Public Ltd, Πρόεδρος της Universal Life (Ελλάς) ΑΑΕΖ, Πρόεδρος του Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (1988-92), Πρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου και κατά διαστήματα μέλος του Κρατικού Συμβουλευτικού Σώματος Ασφαλείων. Υπηρέτησε επίσης ως Πρόεδρος της Επιτροπής LIMRA-Europe και μέλος του Διοικητικού

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Συμβουλίου της LIMRA Αμερικής (1991-94). Είναι Πρόεδρος της Universal Insurance Agency Ltd και της Universal Golf Enterprises PLC.

Ανδρέας Κ. Κρητιώτης, Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής

Ο Ανδρέας Κρητιώτης γεννήθηκε στη Λευκωσία το 1959. Σπούδασε Χημικός Μηχανικός στο Imperial College του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και ακολούθησε μεταπτυχιακές σπουδές στο Massachusetts Institute of Technology (MIT) στις ΗΠΑ, απ' όπου αποφοίτησε το 1986 με πτυχία Master και Ph.D. Ξεκίνησε τη σταδιοδρομία του στη Γερμανία, στον Τομέα Έρευνας και Ανάπτυξης της διεθνούς εταιρείας Bayer AG, όπου γρήγορα ανέλαβε διευθυντικά καθήκοντα και ηγήθηκε τμήματος που παρείχε συμβουλευτικές υπηρεσίες σε τομείς παραγωγής. Επέστρεψε στην Κύπρο το 1992 για να εργαστεί στο Τμήμα Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της Τράπεζας Αναπτύξεως, όπου ασχολήθηκε κυρίως με μελέτες στρατηγικής και αξιολογήσεις επενδυτικών έργων. Το 1996 ανέλαβε τη Γενική Διεύθυνση της EuroLife, της ασφαλιστικής εταιρείας ζωής του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου. Αποχώρησε από το Συγκρότημα το 2007 για να ιδρύσει εταιρεία παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών, αναλαμβάνοντας έργα για εταιρείες χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, εμπορίου, βιομηχανικής παραγωγής και υγείας. Τον Ιανουάριο 2012 διορίστηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Universal Life και από την 1η Μαρτίου 2012 είναι Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής και Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας.

Κωνσταντίνος Δεκατηής

Γεννήθηκε το 1957. Σπούδασε Οικονομικά στο Λονδίνο, εξασφαλίζοντας το δίπλωμα του Bachelor of Arts. Είναι Associate του Chartered Insurance Institute (A.C.I.I.) και φέρει τον τίτλο του Chartered Insurer. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας από το 2005. Από το Σεπτέμβριο του 2001 κατέχει τη θέση του Διευθύνοντος Συμβούλου της ασφαλιστικής εταιρείας Commercial General Insurance Limited. Διετέλεσε Πρόεδρος του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ευρωπαϊκής Ασφάλισης (CEA) και μέλος της Συμβουλευτικής Επιτροπής Ασφαλίσεων. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Ασφαλιστικών Εταιρειών Κύπρου, Πρόεδρος της Επιτροπής Γενικού Κλάδου του πιο πάνω Συνδέσμου, Πρόεδρος του Ταμείου Ασφαλιστών Μηχανοκινήτων Οχημάτων, μέλος της Επιτροπής Εξεταστών του Ασφαλιστικού Ινστιτούτου Κύπρου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κοινοπραξίας Ασφαλιστών Οχημάτων Δημόσιας Χρήσης καθώς επίσης και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων. Είναι επίσης μέλος σε Διοικητικά Συμβούλια ιδιωτικών εταιρειών.

Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Γεννήθηκε το 1945. Σπούδασε Οικονομικά και Εμπορικά στην Ecole des Hautes Commerciales, στο Πανεπιστήμιο της Λωζάννης στην Ελβετία. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας από το 1972. Συμμετέχει σε οικογενειακές επιχειρήσεις. Είναι Επίτιμος Γενικός Πρόξενος της Φινλανδίας στην Κύπρο και πρώην Πρόεδρος του Επίτιμου Προξενικού Σώματος Κύπρου. Επίτιμο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου Λευκωσίας. Επιχειρηματίας.

Παύλος Φ. Φωτιάδης

Γεννήθηκε το 1964. Σπούδασε Οικονομικά στο Harvard University. Συνέχισε τις σπουδές του στο INSEAD Business School στο Fontainebleau, στην Γαλλία, και απέκτησε το Master of Business Administration. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας από το 1995. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Photos Photiades Breweries Ltd.

Γιώργος Α. Γεωργίου

Γεννήθηκε το 1973. Σπούδασε Mechanical Engineering (B. Eng) στο Imperial College στο Λονδίνο και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Columbia Business School της Νέας Υόρκης. Είναι Εκτελεστικός Διευθυντής της Protamare Hotels Ltd και συνιδρυτής των εταιρειών iMER Medical Services Ltd και G11 Holdings Ltd. Είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Magnum Investments Ltd και της Tecido Trading Ltd. Επιχειρηματίας.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Σωκράτης Σολομίδης

Γεννήθηκε το 1955. Σπούδασε Οικονομικά (BSc) και Accounting & Finance (MSc) στο London School of Economics, Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Πανεπιστήμιο Berkeley, California και Πολιτικές Επιστήμες / Διεθνείς Σχέσεις (BSc) στο Πανεπιστήμιο του Λονδίνου. Διετέλεσε για σειρά ετών Γενικός Διευθυντής του χρηματοεπενδυτικού Οργανισμού CISCO, του συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου. Από το 2003 μετέχει σε διοικητικά συμβούλια εταιρειών του χρηματοεπενδυτικού τομέα με έδρα την Κύπρο. Σύμβουλος Επιχειρήσεων.

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Γεννήθηκε το 1967. Σπούδασε Οικονομικά (B.Sc.) και Διοίκηση (M.Sc. Management) στο Massachusetts Institute of Technology. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της Photos Photiades Group και Photos Photiades Distributors. Επιχειρηματίας.

Σταύρος Χριστοδουλίδης

Γεννήθηκε το 1973. Σπούδασε Οικονομικά (B.Sc.) και Management (M.Sc.) στο London School of Economics and Political Science και Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA) στο Columbia Business School της Νέας Υόρκης. Διευθύνει οικογενειακή επιχείρηση επενδυτικών δραστηριοτήτων. Επιχειρηματίας.

Γ. ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει έξι επιτροπές: την Εκτελεστική Επιτροπή, την Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης, την Επιτροπή Αμοιβών, την Επιτροπή Ελέγχου, την Επιτροπή Ακίνητης Ιδιοκτησίας και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων και Επενδύσεων.

Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Τρία μέλη είναι μη εκτελεστικά και μη ανεξάρτητα και ένα μέλος εκτελεστικό και μη ανεξάρτητο.

Πρόεδρος: Ανδρέας Γεωργίου
Μέλη: Παύλος Φ. Φωτιάδης
Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά το έτος 2015 η Επιτροπή συνεδρίασε οκτώ φορές.

Η Επιτροπή έχει την πλήρη εξουσία να αποφασίζει για τα ακόλουθα διοικητικά θέματα:

- Ανάπτυξη ακίνητης περιουσίας και στρατηγικές επενδύσεις σε ιδιωτικές εταιρείες.
- Διορισμός διευθυντικών στελεχών και οργανωτική δομή της Εταιρείας.
- Διορισμός εξωτερικών συμβούλων για τη διαχείριση των επενδύσεων ή για οποιοδήποτε άλλες εργασίες της Εταιρείας και των θυγατρικών της εταιρειών.
- Συλλογικές Συμβάσεις με τη Συντεχνία.
- Οποιαδήποτε θέματα επιλέξει ο Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής να παραπέμψει στην Εκτελεστική Επιτροπή για χειρισμό, νοουμένου ότι είναι στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του.

Σε περίπτωση που για οποιοδήποτε θέμα δεν υπάρχει ομόφωνη απόφαση της Εκτελεστικής Επιτροπής, το θέμα θα παραπέμπεται στο Διοικητικό Συμβούλιο για λήψη τελικής απόφασης.

Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης απαρτίζεται από τα πιο κάτω τρία μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία είναι μη εκτελεστικά και μη ανεξάρτητα.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Πρόεδρος: Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης
Μέλη: Ανδρέας Γεωργίου
Παύλος Φ. Φωτιάδης

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά το έτος 2015 η Επιτροπή συνεδρίασε τρεις φορές.

Η Επιτροπή εξετάζει θέματα σχετικά με διορισμούς Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και του Ανώτερου Διευθυντικού Προσωπικού της Εταιρείας, προβαίνει σε εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για την αναθεώρηση των καθηκόντων των υφιστάμενων Επιτροπών και εισηγείται τη σύσταση νέων Επιτροπών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον εφαρμοζόμενο Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Η Επιτροπή εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο το διορισμό νέων Διοικητικών Συμβούλων για πλήρωση των κενών θέσεων. Επιπλέον έχει τη γενική ευθύνη για την εφαρμογή της Εταιρικής Διακυβέρνησης στην Εταιρεία.

Επιτροπή Αμοιβών

Η Επιτροπή Αμοιβών απαρτίζεται από τα πιο κάτω τρία μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, δύο από τα οποία είναι ανεξάρτητα και δύο μη ανεξάρτητα.

Πρόεδρος: Σωκράτης Σολομίδης
Μέλη: Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Κωνσταντίνος Δεκατρής

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Κατά το έτος 2015 η Επιτροπή συνεδρίασε μία φορά.

Η Επιτροπή εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο την αμοιβή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ώστε αυτή να είναι ανάλογη με τις ευθύνες και το χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις του και τη λήψη αποφάσεων για τη διοίκηση της Εταιρείας και για τη συμμετοχή τους σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης κάνει εισηγήσεις για την πολιτική αμοιβών που πρέπει να ακολουθείται για την προσέλκυση και διατήρηση των εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και του Ανώτερου Διευθυντικού Προσωπικού της Εταιρείας.

Οι αμοιβές των Διοικητικών Συμβούλων υπό την ιδιότητα τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εγκρίνονται από τους μετόχους σε Γενική Συνέλευση.

Κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που διεξήχθη στις 24 Ιουνίου 2015 εγκρίθηκε ετήσια αμοιβή ύψους €8 000 για κάθε μέλος και το ποσό των €130 για κάθε συνεδρία του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του. Επιπρόσθετα, κατά την ίδια συνέλευση εγκρίθηκε η ετήσια αμοιβή του Προέδρου και του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ύψους €35 000 για τον καθένα και των Προέδρων της Εκτελεστικής Επιτροπής, της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης, της Επιτροπής Αμοιβών, της Επιτροπής Ελέγχου, της Επιτροπής Ακίνητης Ιδιοκτησίας και της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και Επενδύσεων ύψους €1 000 για τον καθένα.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Επιτροπή Ελέγχου

Η Επιτροπή Ελέγχου έχει συσταθεί με σκοπό να υποβοηθήσει το Διοικητικό Συμβούλιο στην εκπλήρωση των καθηκόντων του που αφορούν:

- Την ακεραιότητα των χρηματοοικονομικών στοιχείων
- Τη συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους νόμους, κανονισμούς και κώδικες συμπεριφοράς
- Το σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου
- Την άσκηση των λειτουργιών του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου
- Τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας, της ανεξαρτησίας και της αντικειμενικότητας των Εξωτερικών Ελεγκτών

Η Επιτροπή Ελέγχου απαρτίζεται από τα πέντε πιο κάτω μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τρία από τα οποία είναι ανεξάρτητα και δύο μη ανεξάρτητα.

Πρόεδρος: Κωνσταντίνος Δεκατρός

Μέλη: Σωκράτης Σολομίδης
Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Ανδρέας Γεωργίου
Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Η Επιτροπή Ελέγχου μπορεί να συγκληθεί από τον Πρόεδρο, οποιοδήποτε μέλος της καθώς επίσης και από τον Εσωτερικό ή τους Εξωτερικούς Ελεγκτές της Εταιρείας. Ο Εσωτερικός Ελεγκτής λαμβάνει πάντοτε μέρος στις συνεδρίες της Επιτροπής. Η Επιτροπή έχει τη διακριτική ευχέρεια, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να καλέσει στις συνεδρίες της οποιοδήποτε μέλος της Διεύθυνσης ή του προσωπικού όπως τον Πρώτο Εκτελεστικό Διευθυντή, τον Οικονομικό Διευθυντή, τον Αρχιλογιστή, τον Αναλογιστή ή τους Εξωτερικούς Ελεγκτές για τη λήψη πληροφοριών επί συγκεκριμένων θεμάτων.

Κατά τις συνεδρίες της η Επιτροπή εξετάζει τις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και μελετά θέματα που απορρέουν από τις εργασίες του Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και από τον ετήσιο εξωτερικό έλεγχο της Εταιρείας. Ασχολείται με τις λογιστικές και αναλογιστικές αρχές στις οποίες βασίζονται οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και με τυχόν θέματα που εγείρονται αναφορικά με αδυναμίες στα εσωτερικά συστήματα ελέγχου της Εταιρείας. Επίσης εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο τον διορισμό ή τερματισμό και την αμοιβή των εξωτερικών ελεγκτών της Εταιρείας.

Κατά το έτος 2015 η Επιτροπή συνεδρίασε τέσσερις φορές.

Επιτροπή Ακίνητης Ιδιοκτησίας

Η Επιτροπή Ακίνητης Ιδιοκτησίας απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Πέντε μέλη είναι μη εκτελεστικά και μη ανεξάρτητα, ένα μέλος είναι μη εκτελεστικό και ανεξάρτητο και ένα μέλος εκτελεστικό και μη ανεξάρτητο.

Πρόεδρος: Ανδρέας Γεωργίου

Μέλη: Παύλος Φ. Φωτιάδης
Αλέξης Φ. Φωτιάδης
Γιώργος Α. Γεωργίου
Φώτος Ια. Φωτιάδης
Σταύρος Χριστοδουλίδης
Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Επιτροπή έχει συσταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στη συνεδρία του στις 27 Ιανουαρίου 2012. Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της παρακολούθησης, προώθησης και υλοποίησης των μεγάλων αναπτυξιακών έργων της Εταιρείας, όπως είναι η ανάπτυξη γκολφ στην περιοχή Βάσας Κελλακίου και η Οικολογική Ανάπτυξη Ορεινής. Η Επιτροπή έχει την εξουσία να αποφασίζει και να διορίζει συμβούλους μελετητές, εκτιμητές, διευθυντές έργων καθώς επίσης και να εξουσιοδοτεί την αγορά κτημάτων στις περιοχές ανάπτυξης.

Η Επιτροπή καταργήθηκε στις 5 Οκτωβρίου 2015.

Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων απαρτίζεται από τα πιο κάτω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Τέσσερα μέλη είναι μη εκτελεστικά και μη ανεξάρτητα και δύο μέλη είναι μη εκτελεστικά και ανεξάρτητα.

Πρόεδρος: Παύλος Φ. Φωτιάδης

Μέλη: Ανδρέας Γεωργίου

Ανδρέας Κ. Κρητιώτης (παραιτήθηκε στις 16 Νοεμβρίου 2015)

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Γιώργος Α. Γεωργίου

Σωκράτης Σολομίδης (διορίστηκε στις 20 Νοεμβρίου 2015)

Σταύρος Χριστοδουλίδης (διορίστηκε στις 20 Νοεμβρίου 2015)

Η Επιτροπή έχει συσταθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρία του στις 27 Ιανουαρίου 2012. Η Επιτροπή διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά την πρώτη συνεδρίαση που ακολουθεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση για περίοδο μέχρι την επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση.

Η Επιτροπή μπορεί να συγκληθεί από τον Πρόεδρο ή οποιοδήποτε μέλος της. Επίσης, έχει τη διακριτική ευχέρεια, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να καλέσει στις συνεδρίες της τον Πρώτο Εκτελεστικό Διευθυντή, τον Ανώτερο Λειτουργό Διαχείρισης Κινδύνων καθώς και οποιοδήποτε άλλο μέλος της Ανώτερης Διεύθυνσης και του προσωπικού.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων μεταξύ άλλων:

- Υποβοηθά το Διοικητικό Συμβούλιο στη διαμόρφωση της στρατηγικής ανάληψης κινδύνων καθώς και στον καθορισμό πολιτικών διαχείρισης κινδύνων.
- Αξιολογεί την επάρκεια και την αποτελεσματικότητα του συστήματος διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας.
- Παρακολουθεί την εφαρμογή τόσο της στρατηγικής όσο και των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων.
- Ενημερώνεται για οποιαδήποτε παραβίαση των επιπέδων ανοχής κινδύνου (risk tolerance limits) που καθορίζονται στις διάφορες πολιτικές διαχείρισης κινδύνων και προχωρά σε επισκόπηση και έγκριση των προτεινόμενων σχεδίων δράσης για την αντιμετώπιση των παραβιάσεων αυτών ενημερώνοντας σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Εξετάζει την ετήσια έκθεση σχετικά με την προοπτική αξιολόγησης των ιδίων κινδύνων με βάση τις αρχές ORSA (Own Risks Solvency Assessment), η οποία ετοιμάζεται από τη Λειτουργία Διαχείρισης Κινδύνων και προτείνει την έγκριση της από το Διοικητικό Συμβούλιο και την αποστολή της στην Έφορο Ασφαλίσεων.

Κατά το έτος 2015 η Επιτροπή συνεδρίασε τρεις φορές.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Δ. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων προσώπων τους παρουσιάζονται στη σημείωση 38 των ελεγμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Όλες οι συναλλαγές γίνονται στην πορεία των εργασιών της Εταιρείας, υπό συνήθεις εμπορικούς όρους (arms length) και με διαφάνεια.

Ε. ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Δρώσα Οικονομική Μονάδα (Going concern)

Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι η Εταιρεία κατέχει επαρκείς πόρους για να συνεχίσει τη λειτουργία της ως δρώσα οικονομική μονάδα (going concern) για τους επόμενους δώδεκα μήνες.

Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου (Internal Controls)

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη τήρησης ενός υγιούς συστήματος εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας και των πελατών της, την ορθότητα των συναλλαγών, την εγκυρότητα των οικονομικών καταστάσεων και τη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία.

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου είναι σχεδιασμένο για την καλύτερη διαχείριση και συγκράτηση των κινδύνων, με σκοπό να διασφαλίζει λογικό αλλά όχι απόλυτο βαθμό προστασίας από σημαντική λανθασμένη παρουσίαση ή ζημιά.

Προς το σκοπό αυτό, η Διεύθυνση της Εταιρείας έχει εισάξει και λειτουργεί σύστημα ελέγχου που συνάδει με τη φύση και το εύρος των εργασιών της και το οποίο περιλαμβάνει κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:

- Σαφή οργανωτική δομή και κατανομή ευθυνών, περιλαμβανομένης της επίβλεψης και της ιεραρχικής έγκρισης συναλλαγών.
- Καταρτισμό και παρακολούθηση εφαρμογής στρατηγικών και επιχειρηματικών σχεδίων και ετησίων προϋπολογισμών για κάθε σημαντικό τομέα δραστηριότητας.
- Αποτελεσματικές γραμμές εσωτερικής επικοινωνίας και κοινοποίησης σημαντικών θεμάτων.
- Τακτική ενημέρωση του προσωπικού μέσω εγκυκλίων, ανακοινώσεων και εκπαιδευτικών σεμιναρίων για την ενδεδειγμένη πρακτική εφαρμογή της πολιτικής της Εταιρείας.
- Αποτελεσματικό διαχωρισμό καθηκόντων και αποφυγή ανάθεσης καθηκόντων που να οδηγούν σε σύγκρουση συμφερόντων.
- Ετοιμασία τακτικών οικονομικών καταστάσεων και στατιστικών στοιχείων απόδοσης.
- Επαρκή υποστήριξη των εργασιών από αξιόπιστα και ασφαλή μηχανογραφικά συστήματα.
- Διενέργεια τακτικών οικονομικών ελέγχων.
- Πρόνοια για αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών (contingency planning).
- Επαρκή ασφαλιστική κάλυψη.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, ενημερώνεται για τον έλεγχο, τη λειτουργία και την εξέλιξη των συστημάτων ελέγχου και διαχείρισης χρηματοοικονομικών και λειτουργικών κινδύνων και επιθεωρεί την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας. Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι έχει επιθεωρήσει την αποτελεσματικότητα του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και συμμόρφωσης και διαχείρισης κινδύνων που απειλούν την επίτευξη των στόχων της Εταιρείας και κρίνει ότι είναι ικανοποιητικά.

Το 2012 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε τη δημιουργία Τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου και το 2014 τη δημιουργία Λειτουργίας Διαχείρισης Κινδύνων και τη Λειτουργία Συμμόρφωσης διασφαλίζοντας περαιτέρω την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, τη συμμόρφωση με την κείμενη νομοθεσία και τους κανονισμούς και την αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων.

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το Διοικητικό Συμβούλιο βεβαιώνει ότι η Εταιρεία έχει υιοθετήσει και έχει συμμορφωθεί με διαδικασίες επαλήθευσης της ορθότητας και πληρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους μετόχους και ότι δεν έχει λόγο να πιστεύει ότι οι πληροφορίες δεν είναι πλήρεις και ορθές.

Συμμόρφωση με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον Γραμματέα της Εταιρείας, κ. Χαράλαμπο Γ. Χωματένο, ως Λειτουργό Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Z. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΜΕΤΟΧΟΥΣ

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί ότι όλοι οι μέτοχοι πρέπει να τυγχάνουν ισότιμης μεταχείρισης. Επιπλέον το Διοικητικό Συμβούλιο διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες των Γενικών Συνελεύσεων εγγυούνται την ισότιμη μεταχείριση όλων των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί την Ετήσια Γενική Συνέλευση σαν μέσο επικοινωνίας με τους επενδυτές και ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή τους σ' αυτή. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει την ευκαιρία στους μετόχους να υποβάλουν ερωτήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει ως Λειτουργό Επικοινωνίας με τους μετόχους της Εταιρείας (Investor Relations Officer) τον Οικονομικό Διευθυντή της Εταιρείας κ. Ξάνθο Βράχα. Καθήκον του Λειτουργού Επικοινωνίας είναι, μεταξύ άλλων, η έγκαιρη και χωρίς κόστος παροχή πληροφοριών που αφορούν την Εταιρεία στους μετόχους, σε πιθανούς επενδυτές καθώς και σε χρηματιστές και αναλυτές.

Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει τον κ. Σωκράτη Σολομίδη ως Ανώτερο Ανεξάρτητο Διοικητικό Σύμβουλο ο οποίος θα είναι διαθέσιμος να ακούει τις ανησυχίες των μετόχων, των οποίων το πρόβλημα δεν έχει λυθεί διαμέσου των κανονικών καναλιών επικοινωνίας.

Οικονομική Έκθεση 2015

Περιεχόμενα

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	29
Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	33
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων	34
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ατυχημάτων και Υγείας	35
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	36
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	37
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	38
Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	39
Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις	
1. Πληροφορίες για τον Όμιλο	51
2. Σημαντικές Κρίσεις και Εκτιμήσεις	52

Περιεχόμενα

3. Εισόδημα από Επενδύσεις και Λοιπά Έσοδα	54
4. Ανάλυση Εξόδων	55
5. Καθαρές (Ζημιές) / Κέρδη από Άλλες Εργασίες	56
6. Φορολογία	56
7. Κέρδη ανά Μετοχή	59
8. Μερίσματα	59
9. Μετρητά και Καταθέσεις σε Τράπεζες	59
10. Χρεώστες και Δεδουλευμένα Έσοδα	60
11. Επενδύσεις σε Ακίνητα	60
12. Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία στην Εύλογη Αξία μέσω των Αποτελεσμάτων	62
13. Δάνεια και Απαιτήσεις	63
14. Επενδύσεις Ταμείων Αφυπηρέτησης και Συντάξεων	64
15. Τραπεζικό Δάνειο	64
16. Ασφάλιστα Εισπρακτέα και Άλλες Ασφαλιστικές Απαιτήσεις	65
17. Χορηγήσεις	65
18. Αποθέματα Ακινήτων	65
19. Ακίνητα και Εξοπλισμός	66
20. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	67
21. Πιστωτές και Οφειλόμενα Έξοδα	68
22. Ασφαλιστικές Υποχρεώσεις	68
23. Μη Κατανεμηθέν Πλεόνασμα Κλάδου Ασφαλειών Ζωής	69
24. Υποχρεώσεις Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων	69
25. Υποχρεώσεις Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων και Αντασφάλιση - Όροι και Προϋποθέσεις, Παραδοχές και Ευαισθησία Αποτελεσμάτων	71
26. Μετοχικό Κεφάλαιο	74

Περιεχόμενα

27. Αποθεματικά Επανεκτίμησης και Αδιανέμητα Κέρδη	74
28. Λειτουργικές Μισθώσεις και Υποχρεώσεις για Κεφαλαιουχικές Δαπάνες	75
29. Καθαρή Ταμειακή Ροή για Λειτουργικές Δραστηριότητες	75
30. Διαχείριση Χρηματοοικονομικών Κινδύνων	76
31. Ανάλυση Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων με Βάση την Αναμενόμενη Ημερομηνία Λήξης	81
32. Διαχείριση Κεφαλαίου	82
33. Εταιρείες του Ομίλου	83
34. Καταστάσεις Αποτελεσμάτων Ασφαλιστικών Εργασιών	84
35. Εύλογη Αξία Χρηματοοικονομικών Μέσων και Ακινήτων	84
36. Συμμετοχή Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στο Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας	86
37. Μέτοχοι που Κατέχουν Πέραν του 5% του Μετοχικού Κεφαλαίου της Εταιρείας	86
38. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Πρόσωπα	86
39. Γεγονότα Μεταγενέστερα της Ημερομηνίας Αναφοράς	87
Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή	89

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει στους μετόχους την Έκθεσή του και τις ελεγμένες Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η Universal Life Insurance Public Company Limited (η «Εταιρεία») είναι η ιθύνουσα εταιρεία του Ομίλου Universal (ο «Όμιλος»). Οι κυριότερες δραστηριότητες του Ομίλου κατά τη διάρκεια του έτους ήταν η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών κλάδων ζωής, ατυχημάτων και υγείας και η διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων στην Κύπρο. Οι εταιρείες του Ομίλου παρατίθενται στη σημείωση 33.

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται μέσω δικτύου οκτώ υποκαταστημάτων ασφαλιστικών εργασιών στην Κύπρο.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το 2015 ο Όμιλος πραγματοποίησε κέρδη μετά τη φορολογία ύψους €2 053 000 σε σχέση με κέρδη €2 499 000 κατά το 2014.

Τα βασικότερα οικονομικά στοιχεία για τα έτη 2015 και 2014 έχουν ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Ασφάλιστρα Ομίλου	76 418	77 763
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία	3 301	3 473
Κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία	2 053	2 499
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	274 623	283 740
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	365 060	372 779
Ίδια κεφάλαια	31 932	29 835

ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν προτείνει την καταβολή τελικού μερίσματος για το 2015.

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Όπως όλοι οι χρηματοοικονομικοί οργανισμοί, ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι οι κίνδυνοι που απορρέουν από υποχρεώσεις προς τους ασφαλισμένους και οι κίνδυνοι από τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία κατέχει. Οι κίνδυνοι αυτοί παρακολουθούνται με διάφορους μηχανισμούς πάνω σε συστηματική βάση και λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων. Περαιτέρω πληροφορίες για τη διαχείριση του ασφαλιστικού και των χρηματοοικονομικών κινδύνων του Ομίλου παρουσιάζονται στη σημείωση 30 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Οι βασικότεροι στόχοι του Ομίλου για την επόμενη τριετία είναι οι ακόλουθοι:

- Αύξηση του μεριδίου αγοράς σε νέα παραγωγή στον κλάδο ζωής στην Κύπρο.
- Ενίσχυση της ηγετικής θέσης στην κυπριακή αγορά στον κλάδο των ιδιωτικών ιατροφαρμακευτικών σχεδίων.
- Ενδυνάμωση του ασφαλιστικού δικτύου πωλήσεων.
- Βελτίωση της εταιρικής εικόνας των εταιρειών του Ομίλου.
- Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Βελτίωση των συστημάτων τεχνολογίας και πληροφορικής.
- Μεγιστοποίηση της απόδοσης των επενδυτικών χαρτοφυλακίων.
- Διατήρηση ενός ευνοϊκού κλίματος εργασίας για το προσωπικό.

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Έχουν ήδη δρομολογηθεί οι ενέργειες που απαιτούνται για την υλοποίηση των πιο πάνω στόχων.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Η οικονομική ανάκαμψη ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του 2015 και συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με επιταχυνόμενο ρυθμό. Συνεπώς, το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, αυξήθηκε κατά 2,7% το τέταρτο τρίμηνο (σε προσαρμοσμένη βάση). Για ολόκληρο το έτος, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% το προηγούμενο έτος. Η ανάπτυξη επηρεάστηκε κυρίως από τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες από πλευράς προσφοράς. Από πλευράς δαπανών, η ανάπτυξη οφειλόταν κυρίως στις επενδύσεις σε κτίρια, μέταλλα και μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφοράς. Η ανάπτυξη του έτους υποστηρίχθηκε επίσης από την υποτίμηση του Ευρώ και την πτώση της τιμής του πετρελαίου.

Οι προοπτικές μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 2% ετησίως κατά το 2016-2017. Οι αρνητικοί παράγοντες στις προοπτικές σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος η οποία θα έθετε σε κίνδυνο μια ανοικτή οικονομία όπως είναι η Κύπρος. Αντιθέτως, οι θετικοί παράγοντες στις οικονομικές προοπτικές σχετίζονται με μεγαλύτερη περίοδο χαμηλής τιμής πετρελαίου, βελτιωμένες συνθήκες στην Ελλάδα και βελτίωση στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Στα δημόσια οικονομικά η Κύπρος σημείωσε σημαντική πρόοδο κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει σχεδόν εξαλειφθεί, φτάνοντας κοντά στο μηδέν το 2014 από 5,7% του ΑΕΠ το 2011. Η δημοσιοοικονομική εξυγίανση εμπλέκει σημαντικές περικοπές δαπανών συμπεριλαμβανομένων μισθών και συντάξεων. Οι πληρωμές τόκων έχουν επίσης μειωθεί και έχουν τεθεί όρια στις δαπάνες των Υπουργείων. Όσον αφορά τα εισοδήματα, η καλύτερη από την αναμενόμενη επίδοση οδήγησε σε υψηλότερες άμεσες και έμμεσες φορολογικές εισπράξεις και εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων. Ο προϋπολογισμός αναμένεται να εισέλθει σε πλεόνασμα το 2016-2017, έστω και οριακά, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το γενικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε στο 108,2% του ΑΕΠ το 2014 σύμφωνα με το Eurostat και αυξήθηκε ελαφρώς το 2015 σύμφωνα με την εξέλιξη του προϋπολογισμού. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί στο 94,6% του ΑΕΠ μέχρι το 2017 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το ΔΝΤ ολοκλήρωσε τον ένατο έλεγχο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής τον Ιανουάριο του 2016. Ο όγδοος έλεγχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί λόγω του ότι ένα τελευταίο προαπαιτούμενο δεν έχει εκπληρωθεί.

Το Πρόγραμμα Μακροοικονομικής Προσαρμογής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) λήγει στις 31 Μαρτίου 2016 και η κυβέρνηση αποφάσισε να το τερματίσει χωρίς άλλη διευθέτηση. Το Eurogroup κατά τη συνεδρίασή του στις 7 Μαρτίου 2016 επαίνεσε τις Κυπριακές αρχές για τη συνολική επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος και υπογράμμισε την ανάγκη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Μετά από αυτή την εξέλιξη, το πρόγραμμα του ΔΝΤ το οποίο λήγει επισήμως στις 14 Μαΐου 2016, έχει ακυρωθεί από τη Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Κύπρος θα παραμείνει υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα, μέχρι να καταβληθεί τουλάχιστον το 75% της χρηματοδότησης που έλαβε. Στα πλαίσια της εποπτείας του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) θα προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους για την ανάλυση των δημοσιονομικών και χρηματοπιστωτικών εξελίξεων και θα ετοιμάζουν εξαμηνιαία έκθεση αξιολόγησης, η οποία δυνατό να περιλαμβάνει συστάσεις για λήψη περαιτέρω μέτρων, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

Αναγνωρίζοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο δημοσιονομικό τομέα και την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς επίσης και τη θεσμοθέτηση της συνολικής μεταρρύθμισης του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας τον Απρίλιο 2015, οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανοίγοντάς της το δρόμο για άντληση χρηματοδότησης από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Τον Μάιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2015, η Κυπριακή Κυβέρνηση προέβηκε στην έκδοση ομολόγου ύψους €1 δις λήξης το 2022 με απόδοση 4,00% ετησίως και έκδοση ομολόγου λήξης το 2025 ύψους €1 δις με απόδοση 4,25% ετησίως.

Τα νομοθετήματα που αποτελούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας τέθηκαν σε ισχύ το Μάιο του 2015 και ως αποτέλεσμα τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τις εκποιήσεις που είχε ψηφιστεί από την Κυπριακή Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2014.

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Κατά τη διάρκεια του έτους το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά 265 452 πλήρως πληρωθείσες συνήθεις μετοχές αξίας €1,00 η καθεμιά. Οι μετοχές αυτές ήταν το αποτέλεσμα της διανομής μερίσματος από τα κέρδη του 2013 ύψους €0,11 ανά μετοχή και της χρησιμοποίησης του για την εξόφληση των πιο πάνω μετοχών που εκδόθηκαν στην καθορισθείσα τιμή των €5,51 η καθεμιά.

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τα ποσοστά στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας που κατείχαν άμεσα ή έμμεσα, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου παρουσιάζονται στη σημείωση 36 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΜΕΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 5% ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Οι μέτοχοι της Εταιρείας οι οποίοι κατέχουν πέραν του 5% του μετοχικού της κεφαλαίου αναφέρονται στη σημείωση 37 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η Εταιρεία έχει υιοθετήσει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης όπως αυτός εκδόθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περί Εταιρικής Διακυβέρνησης παρουσιάζεται στις σελίδες 15-25 της Ετήσιας Έκθεσης και περιλαμβάνει και τις σχετικές πληροφορίες σύμφωνα με το Άρθρο 5 της Οδηγίας ΟΔ190-2007-04 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Κατά τη διάρκεια του έτους 2015 και μέχρι την ημερομηνία της Έκθεσης αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτιζόταν από τα ακόλουθα μέλη:

Φώτος Ια. Φωτιάδης, Ph.D (Πρόεδρος)

Ανδρέας Γεωργίου (Αντιπρόεδρος)

Δρ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης

Γιώργος Α. Γεωργίου

Κωνσταντίνος Δεκατρής

Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης

Σωκράτης Σολομίδης

Αλέξης Φ. Φωτιάδης

Πάυλος Φ. Φωτιάδης

Σταύρος Χριστοδουλίδης

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας, οι κ.κ. Σωκράτης Σολομίδης και Ανδρέας Γεωργίου εξέρχονται εκ περιτροπής είναι όμως επανεκλέξιμοι και προσφέρονται για επανεκλογή. Για την πλήρωση των θέσεων που κενώνονται θα γίνει εκλογή.

Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΕΓΚΤΕΣ

Οι ανεξάρτητοι ελεγκτές της Εταιρείας, Ernst & Young Cyprus Ltd έχουν εκδηλώσει επιθυμία να συνεχίσουν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους. Θα κατατεθεί ψήφισμα στην Ετήσια Γενική Συνέλευση για τον επαναδιορισμό και τον καθορισμό της αμοιβής τους.

Φώτος Ια. Φωτιάδης Ph.D

Πρόεδρος

30 Μαΐου 2016

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €000	2014 €000
Μεταφορά από Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων:			
Ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων		4 300	900
Ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας		(451)	2 190
		3 849	3 090
Έσοδα από διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων		44	34
Καθαρές (ζημιές) / κέρδη από άλλες εργασίες	5	(548)	385
Λοιπά καθαρά έξοδα που δεν κατανέμονται	4	(44)	(36)
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία		3 301	3 473
Φορολογία	6	(1 248)	(974)
Κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία		2 053	2 499
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μετέπειτα περιόδους			
Επανεκτίμηση ακινήτων		28	(284)
Αναβαλλόμενη φορολογία στην επανεκτίμηση ακινήτων		40	(39)
Καθαρά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μετέπειτα περιόδους		68	(323)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία		68	(323)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία		2 121	2 176

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €000	2014 €000
Έσοδα			
Μεικτά ασφάλιστρα		44 980	46 289
Αντασφάλιστρα		(3 122)	(3 371)
Καθαρά ασφάλιστρα		41 858	42 918
Προμήθειες από αντασφαλιστές		865	772
Εισόδημα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα	3	1 150	1 918
Αύξηση στην εύλογη αξία και κέρδη από πώληση επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		7 308	8 268
		51 181	53 876
Έξοδα			
Μεικτές πληρωμές σε ασφαλισμένους		(46 236)	(48 244)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές σε ασφαλισμένους		1 799	1 105
Λειτουργικά έξοδα	4	(6 659)	(6 624)
Προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών		(3 347)	(3 630)
Έξοδα από τόκους		(321)	(425)
Συναλλαγματικές διαφορές		(1)	4
		(54 765)	(57 814)
Μεταβολή στις υποχρεώσεις και στο μη κατανομηθέν πλεόνασμα			
Μεικτή μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	8 899	4 187
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	(987)	42
Μεταβολή στο μη κατανομηθέν πλεόνασμα	23	(28)	609
		7 884	4 838
Πλεόνασμα εσόδων για το έτος που μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		4 300	900

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ατυχημάτων και Υγείας

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €000	2014 €000
Έσοδα			
Μεικτά ασφάλιστρα		31 438	31 474
Αντασφάλιστρα		(22 808)	(22 675)
Καθαρά ασφάλιστρα		8 630	8 799
Προμήθειες από αντασφαλιστές		4 734	3 801
Εισόδημα από επενδύσεις	3	10	25
		13 374	12 625
Έξοδα			
Μεικτές πληρωμές σε ασφαλισμένους		(24 586)	(23 208)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές σε ασφαλισμένους		17 626	16 540
Λειτουργικά έξοδα	4	(3 184)	(2 839)
Προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών		(3 565)	(3 129)
Έξοδα από τόκους		(224)	(252)
		(13 933)	(12 888)
Μεικτή μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	218	(92)
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	(110)	2 545
		108	2 453
Πλεόνασμα (εξόδων) / εσόδων για το έτος που μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων		(451)	2 190

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €000	2014 €000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες	9	28 549	36 338
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	10	3 914	4 091
Επενδύσεις σε ακίνητα	11	109 852	110 697
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	12	124 337	118 710
Δάνεια και απαιτήσεις	13	5 939	6 792
Επενδύσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	14	15 391	14 452
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	10 123	11 220
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	16	4 334	7 595
Φορολογία εισπρακτέα	6	210	159
Χορηγήσεις	17	-	24
Αποθέματα ακινήτων	18	41 556	41 782
Ακίνητα και εξοπλισμός	19	18 970	19 029
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	20	1 885	1 890
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		365 060	372 779
Υποχρεώσεις			
Τραπεζικό παρατράβηγμα	9	3 843	3 515
Τραπεζικό δάνειο	15	4 880	7 395
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	21	2 431	2 581
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	22	22 343	22 200
Φορολογία πληρωτέα	6	242	233
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	6	7 883	7 353
Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	23	698	670
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	274 623	283 740
Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	14	16 185	15 257
Σύνολο υποχρεώσεων		333 128	342 944
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	26	13 789	13 523
Αποθεματικό υπέρ το άρτιο		2 360	1 163
Αποθεματικά επανεκτίμησης	27	8 676	8 608
Αδιανέμητα κέρδη	27	7 107	6 541
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		31 932	29 835
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		365 060	372 779

Φ. Ια. Φωτιάδης Ph.D, Πρόεδρος
Δρ. Α. Κ. Κρητιώτης, Πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής
Ξ. Βράχας, Οικονομικός Διευθυντής

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημείωση 26)	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά Επανεκτίμησης (Σημείωση 27)	Αδιανέμητα Κέρδη (Σημείωση 27)	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000	€000
Την 1 Ιανουαρίου 2015	13 523	1 163	8 608	6 541	29 835
Κέρδη για το έτος	-	-	-	2 053	2 053
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία	-	-	68	-	68
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για το έτος	-	-	68	2 053	2 121
Έκδοση μετοχών (σημείωση 26)	266	1 197	-	-	1 463
Μερίσματα (σημείωση 8)	-	-	-	(1 487)	(1 487)
Στις 31 Δεκεμβρίου 2015	13 789	2 360	8 676	7 107	31 932
Την 1 Ιανουαρίου 2014	13 523	1 163	8 931	4 042	27 659
Κέρδη για το έτος	-	-	-	2 499	2 499
Λοιπά συνολικά εισοδήματα για το έτος μετά τη φορολογία	-	-	(323)	-	(323)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα για το έτος	-	-	(323)	2 499	2 176
Στις 31 Δεκεμβρίου 2014	13 523	1 163	8 608	6 541	29 835

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Σημ.	2015 €000	2014 €000
Ταμειακή ροή για λειτουργικές δραστηριότητες	29	(8 785)	(12 002)
Ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες			
Καθαρές εισπράξεις / (πληρωμές) από / (για) επενδύσεις σε ακίνητα		228	(289)
Καθαρές πληρωμές για αγορά αποθέματος ακινήτων		(13)	(286)
Καθαρές πληρωμές από αγορά μεικτών αμοιβαίων κεφαλαίων		(9 743)	(19 689)
Καθαρές εισπράξεις από πώληση και λήξη ομολόγων		1 940	24 388
Καθαρές εισπράξεις από αγορά και πώληση μετοχών		9 583	12 021
Καθαρές εισπράξεις από δάνεια σε ασφαλισμένους		774	1 163
Αύξηση / (μείωση) καταθέσεων προθεσμίας με τράπεζες		9 969	(5 111)
Καθαρές (πληρωμές) / εισπράξεις από αγορά και πώληση ακινήτων και εξοπλισμού		(225)	177
Αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	20	(347)	(29)
Εισόδημα από επενδύσεις που εισπράχθηκε		1 173	1 952
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		13 339	14 297
Ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Αποπληρωμή τραπεζικού δανείου		(2 515)	(2 513)
Τόκοι τραπεζικού δανείου που πληρώθηκαν		(263)	(384)
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(2 778)	(2 897)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών		1 776	(602)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών την 1 Ιανουαρίου	9	(1 872)	(1 270)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στις 31 Δεκεμβρίου	9	(96)	(1 872)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 39 μέχρι 88 αποτελούν μέρος των οικονομικών καταστάσεων

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι λογιστικές πολιτικές που ακολουθούνται αναφορικά με στοιχεία που κρίνονται σημαντικά ή ουσιώδη για τα αποτελέσματα του έτους και για την παρουσίαση της οικονομικής κατάστασης του Ομίλου αναφέρονται πιο κάτω.

1. Βάση ετοιμασίας

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπρόσθετα, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου, Κεφ.113, της Κύπρου.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση, τις επενδύσεις σε ακίνητα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Ο Όμιλος παρουσιάζει την κατάσταση οικονομικής θέσης του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Η ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό του κάθε περιουσιακού στοιχείου και υποχρέωσης αντίστοιχα, σε χρόνο μικρότερο και μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης παρουσιάζεται στη σημείωση 31.

2. Νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου. Όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

3. Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Ο Όμιλος εφάρμοσε την 1 Ιανουαρίου 2016, για πρώτη φορά τις τροποποιήσεις που προκύπτουν από το νέο κύκλο αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2011-2013. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν έχουν επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

3.1.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

Μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων, έχουν εκδοθεί νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων δεν είναι υποχρεωτική για την τρέχουσα λογιστική περίοδο και τα οποία ο Όμιλος δεν εφάρμοσε νωρίτερα, ως ακολούθως:

ΔΛΠ 16 Ενσώματα πάγια και ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία (Τροποποιήσεις): Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση αυτή αποσαφηνίζει την αρχή του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια και του ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία ότι τα έσοδα αντανakλούν τις οικονομικές ωφέλειες που δημιουργούνται από τη λειτουργία μιας επιχείρησης (της οποίας το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί μέρος) αντί των οικονομικών ωφελειών που καταναλώνονται μέσω χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Ως αποτέλεσμα, ο λόγος των εσόδων που δημιουργούνται προς το σύνολο των εσόδων που αναμένεται να δημιουργηθούν, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόσβεση των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις για την απόσβεση των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Ο Όμιλος δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την οικονομική θέση.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους (Τροποποίηση): Εισφορές των εργαζομένων

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για εισφορές από εργαζομένους ή τρίτους σε προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο στόχος της τροποποίησης είναι η απλοποίηση του λογιστικού χειρισμού των εισφορών που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών υπηρεσίας των εργαζομένων, για παράδειγμα για τις εισφορές των εργαζομένων που υπολογίζονται σύμφωνα με ένα σταθερό ποσοστό του μισθού. Ο Όμιλος δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την οικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο (Τροποποίηση): Λογιστικοποίηση απόκτησης συμμετοχικών τίτλων σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Το ΔΠΧΑ 11 αναφέρεται στο λογιστικό χειρισμό των συμμετοχών σε κοινοπραξίες και κοινές επιχειρήσεις. Η τροποποίηση προσθέτει νέες οδηγίες σχετικά με τη λογιστικοποίηση της απόκτησης συμμετοχής σε μια κοινή επιχείρηση που αποτελεί επιχείρηση σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και διευκρινίζει τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τις αποκτήσεις αυτές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η εφαρμογή της τροποποίησης αυτής δεν θα έχει ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 27 Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις (τροποποίηση)

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση αυτή θα επιτρέψει στις οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης για επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις τους και θα βοηθήσει σε ορισμένες δικαιοδοσίες τη μετάβαση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων στα ΔΠΧΑ μειώνοντας τα κόστη συμμόρφωσης χωρίς τον περιορισμό της πληροφόρησης που είναι διαθέσιμη στους επενδυτές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η εφαρμογή της τροποποίησης αυτής δεν θα έχει ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 1: Πρωτοβουλία σχετικά με τις γνωστοποιήσεις (Τροποποίηση)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων ενθαρρύνουν περαιτέρω τις εταιρίες να εφαρμόζουν την επαγγελματική τους κρίση στον καθορισμό των πληροφοριών που πρέπει να γνωστοποιηθούν και πώς να τις παρουσιάζουν στις οικονομικές τους καταστάσεις. Αυτές οι περιορισμένες έκτασης τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 διευκρινίζουν, παρά αλλάζουν σημαντικά τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 1. Οι τροποποιήσεις αφορούν τη σημαντικότητα, τη σειρά των σημειώσεων, τα υποσύνολα και το διαχωρισμό, τις λογιστικές πολιτικές και την παρουσίαση των στοιχείων των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (OCI) που προκύπτουν από τις επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται στη διαδικασία εξέτασης της επίδρασης αυτών των τροποποιήσεων στις οικονομικές του καταστάσεις.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2010 - 2012, οι οποίες είναι μια συλλογή των τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015, με δικαίωμα να εφαρμοστούν νωρίτερα από την 1 Ιουλίου 2014 και μετέπειτα. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των επιδράσεων αυτών των τροποποιήσεων στα αποτελέσματα και την οικονομική του θέση.

Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2012 - 2014, οι οποίες είναι μια συλλογή των τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των επιδράσεων αυτών των τροποποιήσεων στα αποτελέσματα και την οικονομική του θέση.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

3.1.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα

Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 συγκεντρώνει τις φάσεις του έργου των χρηματοοικονομικών μέσων και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης.

Απομείωση

Οι απαιτήσεις της απομείωσης αφορούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, καθώς και απαιτήσεις μίσθωσης και ορισμένες μη ανακλήσιμες δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων. Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης (ή πρόβλεψη στην περίπτωση εγγυήσεων) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) που μπορεί να προκύψουν από γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων που είναι δυνατόν να συμβούν μέσα στους επόμενους 12 μήνες. Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης (ή πρόβλεψη) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που μπορεί να προκύψουν από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime ECL).

Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, γίνεται για κάθε περίοδο αναφοράς λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης των υποχρεώσεων για όλη την εναπομένουσα διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου και όχι την αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής ίδια με του ΔΛΠ 39. Το πρότυπο δεν καλύπτει ρητά τις στρατηγικές της μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης, οι οποίες εξετάζονται σε ένα ξεχωριστό πρόγραμμα. Για την αποφυγή του ρίσκου από τυχόν ύπαρξη αντιθέσεων μεταξύ της υφιστάμενης μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης και των καινούργιων γενικών λογιστικών αντισταθμίσεων, το λογιστικό πρότυπο περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής για εφαρμογή του ΔΠΧΑ 39 Λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9. Η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 εξαρτάται από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις του Ομίλου κατά την ημερομηνία εφαρμογής και κατά συνέπεια δεν είναι δυνατόν να επιμετρηθεί στο παρόν στάδιο.

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Οι απαιτήσεις του προτύπου θα εφαρμόζονται επίσης για την αναγνώριση και επιμέτρηση των κερδών και ζημιών από την πώληση ορισμένων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτελούν παραγωγή από συνήθεις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας (π.χ. πωλήσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ή άυλων περιουσιακών στοιχείων). Θα απαιτούνται εκτεταμένες γνωστοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του συνόλου των εσόδων, πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις απόδοσης, αλλαγές στα υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων σύμβασης και των

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

υποχρεώσεων σύμβασης μεταξύ των περιόδων και βασικές κρίσεις και εκτιμήσεις. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15.

ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η εφαρμογή των τροποποιήσεων αυτών δεν θα έχει ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28: Επενδυτικές επιχειρήσεις: Εφαρμογή της Εξαιρέσης Ενοποίησης (Τροποποιήσεις)

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν τρία ζητήματα που προκύπτουν στην πράξη κατά την εφαρμογή της εξαιρέσης ενοποίησης των εταιριών επενδύσεων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η εξαιρέση από την παρουσίαση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ισχύει σε μητρική εταιρεία που είναι θυγατρική μιας εταιρείας επενδύσεων, όταν η εταιρεία επενδύσεων επιμετρά όλες τις θυγατρικές στην εύλογη αξία. Επίσης, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μόνο μία θυγατρική, η οποία δεν αποτελεί η ίδια μία εταιρεία επενδύσεων και παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης στην εταιρεία επενδύσεων ενοποιείται. Όλες οι άλλες θυγατρικές της εταιρείας επενδύσεων επιμετρώνται σε εύλογη αξία. Τέλος, οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες επιτρέπουν στον επενδυτή, κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, να διατηρήσει την επιμέτρηση της εύλογης αξίας που εφαρμόζεται από τη συγγενή εταιρεία της εταιρείας επενδύσεων ή κοινοπραξία στις συμμετοχές της σε θυγατρικές. Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι η εφαρμογή των τροποποιήσεων αυτών δεν θα έχει ουσιώδη επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 16: Μισθώσεις

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφοτέρωτα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16.

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις): Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017. Η εν λόγω τροποποίηση καθορίζει το λογιστικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε σχέση με ομόλογα που επιμετρούνται σε εύλογη αξία τα οποία δημιουργούν εκπεστέες προσωρινές διαφορές όταν ο κάτοχος αναμένει να ανακτήσει τη λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου από διακράτηση μέχρι τη λήξη του και να περισυλλέξει όλες τις μελλοντικές συμβατικές ταμειακές ροές. Το ΔΛΠ12 παρέχει τις απαιτήσεις για αναγνώριση και επιμέτρηση των τρεχόντων ή αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων ή απαιτήσεων. Η εν λόγω τροποποίηση διευκρινίζει τις απαιτήσεις για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, για αντιμετώπιση τυχόν διαφορών στην αναγνώριση.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

ΔΛΠ 7 Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων (Τροποποιήσεις) :

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017. Το ΣΔΛΠ πρόσθεσε την Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων στο πρόγραμμα εργασίας του το 2013 σε συνδυασμό με την εργασία που γίνεται στο Εννοιολογικό πλαίσιο. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελείται, μεταξύ άλλων, από ένα αριθμό μικρότερων προγραμμάτων που στοχεύουν στη διερεύνηση μεθόδων για βελτίωση των αρχών παρουσίασης και γνωστοποιήσεων και απαιτήσεων των υφιστάμενων προτύπων σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγεται και η περιορισμένη έκτασης τροποποίηση του ΔΛΠ 7 Κατάσταση Ταμειακών Ροών για βελτίωση της πληροφόρησης στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων για τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και τη ρευστότητα μίας οντότητας.

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να επιτρέψει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις θα απαιτούν από τις οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης. Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 7 ανταποκρίνονται στα αιτήματα επενδυτών για πληροφόρηση που θα τους βοηθά στην καλύτερη κατανόηση των αλλαγών στον δανεισμό της οντότητας, που είναι σημαντικές για ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων.

4. Ταξινόμηση ασφαλιστικών προϊόντων

Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα μέρος (ο φορέας ασφάλισης) δέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το έτερο μέρος (τον ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

5. Βάση ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της Universal Life Insurance Public Company Ltd (η «Εταιρεία») και όλων των εξηρημένων εταιρειών, που μαζί με την Εταιρεία αναφέρονται ως ο «Όμιλος». Συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των εξηρημένων εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Οι εξηρημένες εταιρείες ενοποιούνται από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρθηκε στον Όμιλο και παύουν να ενοποιούνται όταν ο έλεγχός τους μεταφερθεί εκτός Ομίλου. Έλεγχος επιτυγχάνεται όταν ο Όμιλος έχει το δικαίωμα κατεύθυνσης των οικονομικών και επιχειρηματικών πολιτικών μιας οντότητας, ούτως ώστε να λαμβάνονται οφέλη από τις δραστηριότητες της.

Οι οικονομικές καταστάσεις των εξηρημένων εταιρειών ετοιμάζονται για την ίδια οικονομική περίοδο με την ιθύνουσα εταιρεία και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

6. Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ που είναι το νόμισμα λειτουργίας και παρουσίασης της Εταιρείας και των εξηρημένων εταιρειών της στην Κύπρο. Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν την ημέρα της συναλλαγής. Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση τις τιμές συναλλάγματος που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κατάστασης ενοποιημένης οικονομικής θέσης. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με βάση τις τιμές συναλλάγματος που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Συναλλαγματικές διαφορές από τρέχουσες συναλλαγές αναφορικά με ασφαλιστικές εργασίες και από τη μετατροπή επενδύσεων των ασφαλιστικών εργασιών και άλλων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα, αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων των αντίστοιχων κλάδων.

7. Ασφαλιστικές εργασίες

Κλάδος ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων

Οι εργασίες του κλάδου αυτού περιλαμβάνουν ασφάλειες ζωής και τα συμπληρωματικά τους ωφελήματα και ετήσιες προσόδους. Τα ασφάλιστρα λογίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη βάση των δεδουλευμένων εξόδων με βάση τους όρους των συμβολαίων με τους αντιπροσώπους.

Γίνεται πρόβλεψη για κινδύνους που έχουν επισυμβεί και ασφαλιστήρια που δεν έχουν λήξει μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις και κατ' επέκταση τα αποτελέσματα του κλάδου εξακριβώνονται μετά από αναλογιστικές εκτιμήσεις των υποχρεώσεων για συμβόλαια σε ισχύ στο τέλος της περιόδου, συμπεριλαμβανομένων των ωφελημάτων σε κατόχους ασφαλιστηρίων με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη. Το ποσό που κατανέμεται στους μετόχους της Εταιρείας και σε κατόχους ασφαλιστηρίων με δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ή που μεταφέρεται για κατανομή σε επόμενα έτη, καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο με τη σύσταση των αναλογιστών.

Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα

Το μη κατανεμηθέν πλεόνασμα αντιπροσωπεύει την υπέρβαση των περιουσιακών στοιχείων επί των υποχρεώσεων των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων με Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ), που δεν έχει ακόμα κατανεμηθεί μεταξύ αυτών και των μετόχων. Ο Όμιλος έχει επιλέξει να ταξινομεί ολόκληρο το μη κατανεμηθέν πλεόνασμα ως υποχρέωση χωρίς επιμερισμό στα ίδια κεφάλαια. Αυτό αντανακλά το γεγονός ότι η συμμετοχή των μετόχων στην κατανομή κερδών προκύπτει μόνο κατά τη διανομή. Ο Όμιλος έχει τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίσει το ποσό και το χρόνο κατανομής του πλεονάσματος αυτού.

Κλάδος ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Γίνεται πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των απαιτήσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια που ισχύουν εντός του έτους. Η πρόβλεψη υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση βάσει του κόστους που αναμένεται ότι θα προκύψει και συμπεριλαμβάνει τις δαπάνες για το διακανονισμό των απαιτήσεων. Η πρόβλεψη συμπεριλαμβάνει επίσης τις απαιτήσεις σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί, αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (I.B.N.R.) μέχρι την ημερομηνία αναφοράς. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης αυτής, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος όσον αφορά τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία αναφοράς και τα πραγματικά δεδομένα μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι προμήθειες σε αντιπροσώπους ασφαλειών αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη βάση των δεδουλευμένων εξόδων με βάση τους όρους των συμβολαίων με τους αντιπροσώπους.

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα αντιπροσωπεύει το ποσό των ασφαλιστρών που αναλογεί στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία αναφοράς. Η πρόβλεψη υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο λαμβάνοντας υπόψη τη συχνότητα πληρωμής των ασφαλιστρών.

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Τα αναβαλλόμενα έξοδα κτήσης (έξοδα που σχετίζονται με ασφαλιστήρια τα οποία έχουν συναφθεί κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους αλλά αφορούν και μεταγενέστερο οικονομικό έτος) υπολογίζονται πάνω σε συμβατή βάση με αυτή που χρησιμοποιήθηκε για τα μη δεδουλευμένα ασφαλιστήρια. Τα αναβαλλόμενα έξοδα κτήσης συμψηφίζονται με την πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφαλιστήρια.

Το απόθεμα για κινδύνους σε ισχύ υπολογίζεται βάσει των απαιτήσεων και των εξόδων διαχείρισης που ενδέχεται να προκύψουν μετά το τέλος του οικονομικού έτους και σχετίζονται με ασφαλιστήρια που έχουν συναφθεί πριν από την ημερομηνία αυτή, στο βαθμό που το προβλεπόμενο ύψος τους υπερβαίνει το απόθεμα για τα μη δεδουλευμένα ασφαλιστήρια.

Διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων

Ο Όμιλος διαχειρίζεται ταμεία αφυπηρέτησης και ομαδικών σχεδίων συντάξεων για λογαριασμό πελατών του. Οι σχετικές αμοιβές αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

8. Εισόδημα από επενδύσεις

Το εισόδημα από επενδύσεις περιλαμβάνει έσοδα από τόκους, μερίσματα και ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα και παρουσιάζεται μετά την αφαίρεση δαπανών διαχείρισης των επενδύσεων.

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη βάση των δεδουλευμένων εσόδων, λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση των σχετικών περιουσιακών στοιχείων.

Τα μερίσματα από επενδύσεις σε μετοχές αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

Τα έσοδα από ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

9. Παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης

Ο Όμιλος λειτουργεί αριθμό προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών για παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης στο μόνιμο προσωπικό και στους αντιπροσώπους ασφαλειών.

Καταβάλλονται εισφορές σε ξεχωριστά ταμεία αφυπηρέτησης με καθορισμένα ποσοστά επί των απολαβών του προσωπικού και επί των προμηθειών των αντιπροσώπων ασφαλειών. Η σχετική δαπάνη αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

10. Τόκοι πληρωτέοι

Οι τόκοι πληρωτέοι αναγνωρίζονται ως έξοδο στο έτος κατά το οποίο πραγματοποιούνται.

11. Μισθώσεις

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες που συνοδεύουν την κυριότητα του στοιχείου ενεργητικού κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Η καταβολή μισθωμάτων για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζεται ως έξοδο σε συστηματική βάση κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

12. Επενδύσεις σε ακίνητα

Ακίνητα που κατέχονται από τον Όμιλο για ενοικίαση και / ή για κεφαλαιουχικό κέρδος, κατατάσσονται ως επενδύσεις σε ακίνητα. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Ομίλου και ένα μέρος που ενοικιάζεται ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η κατάταξή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις εργασίες του Ομίλου εκτός αν το μέρος που

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

χρησιμοποιείται από τον Όμιλο είναι ασήμαντο. Η κατάταξη των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, το οποίο περιλαμβάνει τα έξοδα συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία, χρησιμοποιώντας τρέχουσες τιμές και πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς. Ανάλογα με τη φύση του ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από ακίνητα και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ρών αυτών. Για επενδύσεις σε ακίνητα που αφορούν επενδυτικά ασφαλιστικά σχέδια (unit-linked investment plans) γίνονται ενδιάμεσες εκτιμήσεις από τη Διεύθυνση του Ομίλου.

Οι εκτιμήσεις γίνονται σε τακτά διαστήματα ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από την τρέχουσα αξία των ακινήτων. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων για την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν.

Μεταφορές προς ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα γίνονται όταν υπάρχει μια μεταβολή στη χρήση που αποδεικνύεται από την λήξη της ιδιοχρησίας, την έναρξη μιας λειτουργικής μίσθωσης σε τρίτο ή την ολοκλήρωση της κατασκευής ή αξιοποίησης. Για μια μεταφορά από επένδυση σε ακίνητα σε ιδιοχρησιμοποιούμενο ακίνητο, το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη αναγνώριση είναι η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της μεταβολής της χρήσης. Αν ένα ιδιοχρησιμοποιούμενο ακίνητο μεταφέρεται σε επένδυση σε ακίνητα, ο Όμιλος αναγνωρίζει αυτό το ακίνητο σύμφωνα με την πολιτική που ακολουθείται για τα ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα μέχρι την ημερομηνία της αλλαγής της χρήσης.

13. Επενδύσεις

Όλες οι επενδύσεις κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

Όλες οι αγορές και πωλήσεις επενδύσεων κανονικής παράδοσης αναγνωρίζονται με την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση.

Οι επενδύσεις διαγράφονται όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών των επενδύσεων ή όταν ο Όμιλος μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας μιας επένδυσης.

Οι επενδύσεις που κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν επενδύσεις προς εμπορία και άλλες επενδύσεις.

Οι επενδύσεις προς εμπορία είναι οι επενδύσεις που αφορούν ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια (unit-linked investment plans) και οι επενδύσεις οι οποίες (α) αποκτούνται ή πραγματοποιούνται κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς στο εγγύς μέλλον ή (β) αποτελούν μέρος χαρτοφυλακίου εξατομικευμένων επενδύσεων που είχαν κοινή διαχείριση και για τις οποίες υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις πρόσφατου σχεδίου βραχυπρόθεσμης αποκόμισης κερδών.

Οποιοσδήποτε άλλες επενδύσεις κατατάσσονται ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση τους όταν: (α) ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά στην επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή (β)

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

γίνεται διαχείριση τους ως μια ομάδα επενδύσεων, η απόδοση τους εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας σύμφωνα με τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης και η πληροφόρηση σχετικά με την ομάδα επενδύσεων παρέχεται σε αυτή τη βάση στα βασικά διοικητικά στελέχη του Ομίλου.

Οι επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρούνται στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους με βάση τις τρέχουσες αγοραίες τιμές για τίτλους εισηγμένους σε χρηματιστήρια. Επενδύσεις σε μη εισηγμένους τίτλους παρουσιάζονται στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους που υπολογίζεται χρησιμοποιώντας αναγνωρισμένα μοντέλα και δείκτες αποτίμησης, που περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε μη-παρατηρήσιμα στοιχεία και αναπροσαρμόζονται ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες του εκδότη ή που βασίζεται στη θεώρηση των οικονομικών αποτελεσμάτων, την υφιστάμενη κατάσταση και τις προοπτικές του εκδότη συγκρινόμενες με αυτές παρόμοιων εταιρειών εισηγμένων σε χρηματιστήρια για τις οποίες υπάρχουν τρέχουσες αγοραίες τιμές. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που κατατάσσονται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

14. Ακίνητα, εξοπλισμός και λογισμικά προγράμματα

Ακίνητα που κατέχονται από τον Όμιλο για χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Ομίλου και επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Περιοδικά τα ακίνητα αυτά επιμετρούνται στην εύλογη αξία, με βάση εκτίμηση από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές, μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στη εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία των κτιρίων, με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, από 25 μέχρι 50 έτη.

Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό επανεκτίμησης μεταφέρεται στο αποθεματικό αδιανέμητων κερδών / συσσωρευμένων ζημιών.

Οι δαπάνες τροποποίησης / βελτίωσης μισθωμένων κτιρίων αποσβένονται σε περίοδο 10 ετών ή κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης όταν αυτή δεν υπερβαίνει τα 10 έτη.

Ο εξοπλισμός και τα λογισμικά προγράμματα επιμετρούνται στο κόστος, μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και οποιαδήποτε απομείωση στην αξία. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στο κόστος, με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους, με τους ακόλουθους συντελεστές ετησίως:

Έπιπλα και εξοπλισμός	10% - 25%
Οχήματα	12% - 20%
Λογισμικά προγράμματα	20% - 33 1/3%

Η λογιστική αξία των ακινήτων, εξοπλισμού και λογισμικών προγραμμάτων αναθεωρείται για απομείωση όταν γεγονότα ή μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική αξία πιθανόν να μην είναι ανακτήσιμη. Αν υπάρχει τέτοια ένδειξη και η λογιστική αξία ξεπερνά το προβλεπόμενο ανακτήσιμο ποσό, τα στοιχεία ενεργητικού ή μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό των ακινήτων, εξοπλισμού και λογισμικών προγραμμάτων είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της καθαρής τιμής πωλήσεως τους και της αξίας χρήσεως τους. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσεως, οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προ-φόρου προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανάκλα τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και των συναφών κινδύνων προς το περιουσιακό στοιχείο. Για περιουσιακά στοιχεία που δεν δημιουργούν ταμειακές εισροές από τη συνεχή χρήση, που είναι κυρίως ανεξάρτητες από εκείνες των άλλων περιουσιακών στοιχείων, το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίζεται για τη μονάδα που δημιουργεί

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

ταμειακές ροές στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

15. Αποθέματα ακινήτων

Ακίνητα που αποκτήθηκαν ή είναι υπό κατασκευή με σκοπό την πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών, ταξινομούνται ως αποθέματα και αποτιμούνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους ή καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Το κόστος περιλαμβάνει:

- Κόστος απόκτησης της γης.
- Δικαιώματα ιδιοκτησίας και εκμίσθωσης για τη γη.
- Ποσά που καταβλήθηκαν σε εργολάβους για την κατασκευή.
- Κόστος δανεισμού, το σχεδιασμό και τα έξοδα σχεδιασμού, το κόστος της προετοιμασίας του χώρου, επαγγελματικές αμοιβές για νομικές υπηρεσίες, τους φόρους μεταβίβασης ακινήτων, τα γενικά έξοδα κατασκευής και άλλα συναφή έξοδα.

Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη παρούσα τιμή πώλησης κατά τις συνήθεις εργασίες του Ομίλου, με βάση τις τιμές της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, μείον τα έξοδα για την ολοκλήρωση και το εκτιμώμενο κόστος της πώλησης.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται για τον υπολογισμό του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση, προσδιορίζεται με αναφορά στις ειδικές δαπάνες που έγιναν για το πωλούμενο ακίνητο και για κατανομή των μη ειδικών δαπανών με βάση το σχετικό μέγεθος της μονάδας που πωλείται.

16. Απαιτήσεις από αντασφαλιστές

Ο Όμιλος αντασφαλίζει τους κινδύνους που απορρέουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει μέσα στα πλαίσια της συνήθους διεξαγωγής των εργασιών του.

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές περιλαμβάνουν το μερίδιο των αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων και τις απαιτήσεις για αποζημιώσεις και υπολογίζονται βάσει των όρων των αντασφαλιστικών συμβάσεων.

Τα αντασφάλιστρα, οι προμήθειες από αντασφαλιστές και το μερίδιο των αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων παρουσιάζονται ξεχωριστά στις οικονομικές καταστάσεις.

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση και απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι ο Όμιλος μπορεί να μην εισπράξει ολόκληρο το ποσό που οφείλεται σύμφωνα με τους όρους των αντασφαλιστικών συμβάσεων.

17. Ασφαλιστικές απαιτήσεις και άλλοι χρεώστες

Οι ασφαλιστικές απαιτήσεις και άλλοι χρεώστες παρουσιάζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις που τυχόν να προκύψουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών.

Γίνεται ειδική πρόβλεψη όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν θα εισπράξει όλο το οφειλόμενο ποσό. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και της εκτιμημένης ανακτήσιμης αξίας της, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ανακτήσιμων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις, προεξοφλούμενων με το πραγματικό επιτόκιο της απαίτησης.

18. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αναγνωρίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους. Αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα λαμβάνουν υπόψη τις τρέχουσες τιμές, αναλύσεις προεξοφλημένων ταμειακών ροών και μεθόδους αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ιστοιμίες ξένου συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων. Ο Όμιλος δεν έχει στην κατοχή του παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που να αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που να μην είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς.

Τα παράγωγα κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εκτιμημένη εύλογη αξία τους είναι αρνητική.

19. Χορηγήσεις

Οι χορηγήσεις σε πελάτες δημιουργούνται με τη χορήγηση μετρητών κατευθείαν στον πελάτη. Επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία της αντιπαροχής που καταβλήθηκε για τη δημιουργία της χορηγήσης συμπεριλαμβανομένων των εξόδων έκδοσης και μεταγενέστερα παρουσιάζονται αφού αφαιρεθούν οι προβλέψεις για απομείωση της αξίας των χορηγήσεων που προκύπτουν από τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών και διαγράφονται όταν δεν είναι πλέον εφικτή η είσπραξή τους.

Η είσπραξιμότητα των χορηγήσεων σε πελάτες αξιολογείται με βάση την οικονομική κατάσταση, τους πόρους χρηματοδότησης και το ιστορικό αποπληρωμής του οφειλέτη, την πιθανότητα στήριξης από πιστοληπτικά αξιόπιστους εγγυητές και τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Όταν μια χορήγηση χαρακτηριστεί ως επισφαλής, η λογιστική της αξία μειώνεται στην εκτιμημένη ανακτήσιμη αξία της η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων ποσών από εγγυήσεις και εμπράγματα εξασφαλίσεις. Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της απαίτησης και του εκτιμώμενου ανακτήσιμου ποσού της.

20. Φορολογία εισοδήματος

Η φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι εργασίες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο υποχρεώσεως.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπεστές προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν αρκετά φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκπεστών προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να ανακτηθεί από τις φορολογικές αρχές ή να καταβληθεί σε αυτές λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν

Περίληψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμφηφισμού.

21. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Για τους σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες ή αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία απόκτησής τους, αφαιρουμένων των τραπεζικών παρατραβηγμάτων.

22. Τραπεζικά δάνεια

Τα τραπεζικά δάνεια επιμετρούνται αρχικά στην εκτιμημένη εύλογη αξία τους αφού αφαιρεθούν τα έξοδα της συναλλαγής.

Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

23. Προβλέψεις για επιδικίες

Προβλέψεις για επιδικίες αναγνωρίζονται όταν: (α) ο Όμιλος έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

24. Συμφηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μία χρηματοοικονομική υποχρέωση συμφηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης, όταν ο Όμιλος έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμφηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

25. Διαγραφή χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν εξοφλείται, δηλαδή όταν η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου Universal για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 30 Μαΐου 2016.

Η Universal Life Insurance Public Company Ltd (η «Εταιρεία») ιδρύθηκε στην Κύπρο και είναι δημόσια εταιρεία σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί Εταιρειών Νόμου και του περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου της Κύπρου. Η Εταιρεία είναι η ιθύνουσα εταιρεία του Ομίλου Universal.

Το εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρείας βρίσκεται στη Λεωφόρο Διγενή Ακρίτα 85, 1070 Λευκωσία. Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρείας και των εξηρημένων και συνδεδεμένων εταιρειών κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η διεξαγωγή ασφαλιστικών εργασιών κλάδων ζωής, ατυχημάτων και υγείας, η διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων, η παροχή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και η επένδυση σε ακίνητα.

Λειτουργικό περιβάλλον του Ομίλου

Η οικονομική ανάκαμψη ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του 2015 και συνεχίστηκε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με επιταχυνόμενο ρυθμό. Συνεπώς, το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, αυξήθηκε κατά 2,7% το τέταρτο τρίμηνο (σε προσαρμοσμένη βάση). Για ολόκληρο το έτος, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% το προηγούμενο έτος. Η ανάπτυξη επηρεάστηκε κυρίως από τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες από πλευρά προσφοράς. Από πλευράς δαπανών, η ανάπτυξη οφειλόταν κυρίως στις επενδύσεις σε κτίρια, μέταλλα και μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφοράς. Η ανάπτυξη του έτους υποστηρίχτηκε επίσης από την υποτίμηση του Ευρώ και την πτώση της τιμής του πετρελαίου.

Οι προοπτικές μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ). Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 2% ετησίως κατά το 2016-2017. Οι αρνητικοί παράγοντες στις προοπτικές σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και την επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος η οποία θα έθετε σε κίνδυνο μια ανοικτή οικονομία όπως είναι η Κύπρος. Αντιθέτως, οι θετικοί παράγοντες στις οικονομικές προοπτικές σχετίζονται με μεγαλύτερη περίοδο χαμηλής τιμής πετρελαίου, βελτιωμένες συνθήκες στην Ελλάδα και βελτίωση στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Στα δημόσια οικονομικά η Κύπρος σημείωσε σημαντική πρόοδο κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει σχεδόν εξαιρεθεί, φτάνοντας κοντά στο μηδέν το 2014 από 5,7% του ΑΕΠ το 2011. Η δημοσιοοικονομική εξυγίανση εμπλέκει σημαντικές περικοπές δαπανών συμπεριλαμβανομένων μισθών και συντάξεων. Οι πληρωμές τόκων έχουν επίσης μειωθεί και έχουν τεθεί όρια στις δαπάνες των Υπουργείων. Όσον αφορά τα εισοδήματα, η καλύτερη από την αναμενόμενη επίδοση οδήγησε σε υψηλότερες άμεσες και έμμεσες φορολογικές εισπράξεις και εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων. Ο προϋπολογισμός αναμένεται να εισέλθει σε πλεόνασμα το 2016-2017, έστω και οριακά, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Το γενικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε στο 108,2% του ΑΕΠ το 2014 σύμφωνα με το Eurostat και αυξήθηκε ελαφρώς το 2015 σύμφωνα με την εξέλιξη του προϋπολογισμού. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί στο 94,6% του ΑΕΠ μέχρι το 2017 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το ΔΝΤ ολοκλήρωσε τον ένατο έλεγχο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής τον Ιανουάριο του 2016. Ο όγδοος έλεγχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί λόγω του ότι ένα τελευταίο προαπαιτούμενο δεν έχει εκπληρωθεί.

Το Πρόγραμμα Μακροοικονομικής Προσαρμογής του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας (ΕΜΣ) λήγει στις 31 Μαρτίου 2016 και η κυβέρνηση αποφάσισε να το τερματίσει χωρίς άλλη διευθέτηση. Το Eurogroup κατά τη συνεδρίασή του στις 7 Μαρτίου 2016 επαίνεσε τις Κυπριακές αρχές για τη συνολική επιτυχή

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

εφαρμογή του προγράμματος και υπογράμμισε την ανάγκη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Μετά από αυτή την εξέλιξη, το πρόγραμμα του ΔΝΤ το οποίο θα έλγχε επισήμως στις 14 Μαΐου 2016, έχει ακυρωθεί από τη Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Κύπρος θα παραμείνει υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα, μέχρι να καταβληθεί τουλάχιστον το 75% της χρηματοδότησης που έλαβε. Στα πλαίσια της εποπτείας του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) θα προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους για την ανάλυση των δημοσιονομικών και χρηματοπιστωτικών εξελίξεων και θα ετοιμάζουν εξαμηνιαία έκθεση αξιολόγησης, η οποία δυνατό να περιλαμβάνει συστάσεις για λήψη περαιτέρω μέτρων, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Αναγνωρίζοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο δημοσιονομικό τομέα και την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς επίσης και τη θεσμοθέτηση της συνολικής μεταρρύθμισης του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας τον Απρίλιο 2015, οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανοίγοντάς της το δρόμο για άντληση χρηματοδότησης από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Τον Μάιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2015, η Κυπριακή Κυβέρνηση προέβηκε στην έκδοση ομόλογου ύψους €1 δις λήξης το 2022, με απόδοση 4,00% ετησίως και έκδοση ομόλογου λήξης το 2025 ύψους €1 δις με απόδοση 4,25% ετησίως.

Τα νομοθετήματα που αποτελούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας τέθηκαν σε ισχύ το Μάιο του 2015 και ως αποτέλεσμα τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τις εκποιήσεις που είχε ψηφιστεί από την Κυπριακή Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2014.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε παραδοχές και εκτιμήσεις που επηρεάζουν τη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά την υπό εξέταση περίοδο. Κατά συνέπεια τα πραγματικά αποτελέσματα πιθανόν να διαφέρουν από τις εκτιμήσεις αυτές. Οι εκτιμήσεις αυτές εξετάζονται περιοδικά και όταν απαιτούνται αναπροσαρμογές αυτές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της περιόδου στην οποία προκύπτουν. Οι κυριότερες παραδοχές και εκτιμήσεις σε σχέση με το μέλλον κατά την ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης, που εμπερικλείουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν σημαντικές αναπροσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εντός του επόμενου οικονομικού έτους, αναφέρονται πιο κάτω.

Δρώσα οικονομική μονάδα

Η Διεύθυνση του Ομίλου έχει αξιολογήσει την ικανότητα του Ομίλου να συνεχίσει ως δρώσα οικονομική μονάδα. Η Διεύθυνση πιστεύει ότι ο Όμιλος μπορεί να διαχειριστεί επιτυχώς τους επιχειρηματικούς του κινδύνους, παρά τις αβέβαιες οικονομικές προοπτικές της κυπριακής οικονομίας και ότι διαθέτει ικανοποιητικούς πόρους για να συνεχίσει τη λειτουργική του ύπαρξη στο προσεχές μέλλον. Έτσι, συνεχίζει να χρησιμοποιεί τη βάση της δρώσας οικονομικής μονάδας στην ετοιμασία των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής γίνονται εκτιμήσεις σύμφωνα με τον αναμενόμενο αριθμό θανάτων για κάθε έτος που ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο. Ο Όμιλος βασίζει τις εκτιμήσεις αυτές σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας που αντικατοπτρίζουν ιστορικά την εμπειρία θνησιμότητας. Ο αναμενόμενος αριθμός θανάτων καθορίζει την αξία των πιθανών μελλοντικών ωφελημάτων που θα πληρωθούν. Η αξία αυτή συμβάλλει στον υπολογισμό επαρκών αποθεμάτων τα οποία παρακολουθούνται σε συσχετισμό με το αναμενόμενο εισόδημα από τα τρέχοντα και μελλοντικά ασφάλιστρα του Ομίλου.

Γίνονται επίσης εκτιμήσεις σε σχέση με το μελλοντικό εισόδημα από επενδύσεις, που προκύπτει από τα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται για κάλυψη των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις των επενδύσεων και σε αναμενόμενες μελλοντικές εξελίξεις της αγοράς.

Εκτιμήσεις που αφορούν μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό της υποχρέωσης κατά τη διάρκεια της ζωής του συμβολαίου. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και ελέγχονται για επάρκεια, με αντίστοιχες αναπροσαρμογές.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας

Για τα συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας γίνονται εκτιμήσεις για το αναμενόμενο τελικό κόστος των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί στον Όμιλο όπως και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (I.B.N.R.) κατά την ημερομηνία αναφοράς. Η εκτίμηση των απαιτήσεων γίνεται με βάση την εμπειρία του παρελθόντος και τα πραγματικά δεδομένα μέχρι την ημερομηνία ετοιμασίας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Προβλέψεις για απομείωση αξίας των χρεωστών

Ο Όμιλος εξετάζει αν υπάρχουν βάσιμες ενδείξεις ότι δεν θα εισπράξει όλα τα οφειλόμενα ποσά. Οι ενδείξεις περιλαμβάνουν το ιστορικό αποπληρωμής, την οικονομική κατάσταση του οφειλέτη και τη ρευστοποιήσιμη αξία τυχόν εξασφαλίσεων. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, υπολογίζεται το ανακτήσιμο ποσό της απαίτησης και δημιουργείται πρόβλεψη για απομείωση της αξίας των χρεωστών. Το ποσό της πρόβλεψης αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων. Η θεώρηση του πιστωτικού κινδύνου είναι συνεχής. Η μεθοδολογία και οι υποθέσεις για υπολογισμό της πρόβλεψης για απομείωση εξετάζονται τακτικά ώστε να περιορίζονται οι διαφορές μεταξύ των υπολογισθέντων και πραγματικών ζημιών από επισφαλείς απαιτήσεις.

Ταξινόμηση ακινήτων

Ο Όμιλος καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο ταξινομείται ως επένδυση σε ακίνητο ή στα αποθέματα ακινήτων.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν οικόπεδα και κτίρια τα οποία δεν κατέχονται ουσιαστικά για χρήση από ή στις εργασίες του Ομίλου, ούτε και για πώληση στα πλαίσια των εργασιών του, αλλά κυρίως για να κερδίζουν εισόδημα από μισθώματα και την ανατίμηση του ακινήτου.

Τα αποθέματα ακινήτων αποτελούνται από ακίνητα που κατέχονται για πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Κυρίως, αυτά είναι τα ακίνητα που ο Όμιλος προτίθεται να αναπτύξει και να πωλήσει πριν ή μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής.

Κατάταξη επενδύσεων στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Ο Όμιλος εφαρμόζει τις πρόνοιες του ΔΛΠ 39 για την κατάταξη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην κατηγορία εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Οι επενδύσεις που κατατάσσονται σε αυτή την κατηγορία αφορούν επενδύσεις των κλάδων ασφαλειών οι επιδόσεις των οποίων εκτιμώνται με βάση τη συνολική τους απόδοση με τη μορφή τόκων, μερισμάτων και μεταβολών στη εύλογη αξία.

Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας ενός χρηματοοικονομικού μέσου είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή τότε χρησιμοποιείται μια εναλλακτική μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της Διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρήση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό μη πληρωμής οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η Διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και την αξιολόγηση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση συμμετοχών σε μη εισηγμένες εταιρείες, των οποίων τα ποσά δεν είναι σημαντικά για τον Όμιλο. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις δίκαιες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων από την αγορά, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας.

Η εύλογη αξία ομολόγων και μετοχών που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια αγορά προσδιορίζεται από μοντέλα αποτίμησης. Τα μοντέλα αυτά επανεξετάζονται περιοδικά από εξειδικευμένο προσωπικό που επιβεβαιώνει την εγκυρότητα τους. Στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τα μοντέλα αποτίμησης βασίζονται σε δεδομένα της αγοράς, αλλά και παράγοντες όπως ο προσδιορισμός του πιστωτικού κινδύνου και της μεταβλητότητας που απαιτούν εκτιμήσεις και παραδοχές από τη Διοίκηση.

Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται, και επομένως υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, στην Κύπρο και τη Ρουμανία. Ο προσδιορισμός της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος απαιτεί εκτιμήσεις κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, αφού ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα αρχικά, οι διαφορές θα επηρεάσουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου κατά την οποία γίνεται ο τελικός διακανονισμός με τις αρμόδιες φορολογικές αρχές.

3. ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΕΣΟΔΑ

	2015	2014
	€000	€000
Κλάδος ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων		
Έσοδα από τόκους	883	1 685
Μερίσματα από επενδύσεις σε μετοχές	173	132
Έσοδα από ενοίκια για εκμισθώσεις επενδύσεων σε ακίνητα	94	101
	1 150	1 918
Κλάδος ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας		
Έσοδα από τόκους	10	25

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΟΔΩΝ

4.1 Λειτουργικά έξοδα ασφαλιστικών εργασιών

	2015	2014
	€000	€000
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων	6 659	6 624
Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ατυχημάτων και Υγείας	3 184	2 839
	9 843	9 463
Μισθοί και εισφορές εργοδότη	6 164	6 112
Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού	475	476
Αμοιβή μελών Διοικητικού Συμβουλίου:		
- Δικαιώματα	157	135
- Απολαβές υπό εκτελεστική ιδιότητα	161	161
- Εισφορές εργοδότη	27	27
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	316	317
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	352	20
(Κέρδος) / ζημιά από πώληση και διαγραφή ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(4)	3
Έξοδα για ενοίκια για εκμισθώσεις εκμετάλλευσης κτιρίων	108	102
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	282	226
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης	320	288
Τηλεπικοινωνίες και ταχυδρομικά έξοδα	144	164
Έξοδα διαχείρισης κτιρίων και σχετικές προμήθειες	289	320
Εκτυπώσεις και γραφική ύλη	160	145
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	892	967
	9 843	9 463

Τα λοιπά λειτουργικά έξοδα περιλαμβάνουν αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών της Εταιρείας Ernst & Young Cyprus Limited για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Ιθύνουσας Εταιρείας:		
- Αμοιβές για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	88	88
- Αμοιβές για φορολογικές υπηρεσίες	3	4
- Αμοιβές για λοιπές υπηρεσίες	18	18
Εξηρτημένων εταιρειών:		
- Αμοιβές για έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων	17	15
- Αμοιβές για φορολογικές υπηρεσίες	3	2

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

4.2 Λοιπά έξοδα που δεν κατανέμονται

Τα λοιπά έξοδα όπως παρουσιάζονται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων αναλύονται ως ακολούθως:

	2015 €000	2014 €000
Τόκοι σε οφειλόμενες φορολογίες	-	2
Έξοδα που αναλογούν στη διαχείριση ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	44	34
	44	36

5. ΚΑΘΑΡΕΣ (ΖΗΜΙΕΣ) / ΚΕΡΔΗ ΑΠΟ ΆΛΛΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

	2015 €000	2014 €000
Έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	299	315
Έσοδα από τόκους	3	11
Αύξηση στην εύλογη αξία από άλλες επενδύσεις	-	17
	302	343
Μισθοί και άλλα λειτουργικά έξοδα	(305)	(222)
Πρόβλεψη για απομείωση χορηγήσεων	(25)	(14)
Μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα	(520)	278
	(548)	385

Οι άλλες εργασίες διεξάγονται από εξηρημένες εταιρείες και αφορούν κυρίως τη διαμεσολάβηση ασφαλίσεων γενικού κλάδου και επενδύσεις σε ακίνητα.

6. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ

	2015 €000	2014 €000
<i>Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων</i>		
Εταιρικός φόρος	675	1 005
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	3	3
Αναβαλλόμενη φορολογία	570	(34)
Σύνολο φορολογίας	1 248	974

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ανάλυση της χρέωσης για φορολογία	2015	2014
	€000	€000
Φόρος προς 1,5% των μεικτών ασφαλιστρων κλάδου ασφαλειών ζωής στην Κύπρο	675	694
Φορολογία στα κέρδη από άλλες εργασίες με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο προς 12,5% (2014: 12,5%)	-	324
Φόρος προηγούμενων ετών	-	(13)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	3	3
Φορολογία στο πλεόνασμα από επανεκτίμηση επενδύσεων σε ακίνητα με συντελεστές φόρου κεφαλαιουχικών κερδών	570	(34)
Σύνολο φορολογίας	1 248	974

Η συμφωνία της φορολογίας με τα κέρδη πριν τη φορολογία με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Κέρδη πριν τη φορολογία	2 440	3 473
Φόρος με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	305	434
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν	457	323
- εσόδων που δεν φορολογούνται	(171)	(433)
Επιπρόσθετος ελάχιστος φόρος	51	694
Φόρος προηγούμενων ετών	-	(13)
Ζημιές που μεταφέρονται	33	-
Αναβαλλόμενη φορολογία με συντελεστή φόρου κεφαλαιουχικών κερδών	570	(34)
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	3	3
	1 248	974

Κύπρος **Εταιρικός φόρος**

Ο εταιρικός φόρος αποτελείται από το φόρο στις ασφαλιστικές εργασίες και άλλα κέρδη. Η φορολογία ασφαλιστικών εργασιών υπόκειται σε ειδικές φορολογικές διατάξεις. Ο εταιρικός φόρος πληρωτέος αναφορικά με τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είναι το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ:

(α) του φόρου που υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% (2014: 12,5%) στο φορολογητέο εισόδημα που αναλογεί στους μετόχους και που αποτελείται από τα καθαρά έσοδα / έξοδα στην κατάσταση λογαριασμού εσόδων κλάδου ασφαλειών ζωής και ετήσιων προσόδων και

(β) του φόρου που υπολογίζεται με συντελεστή 1,5% στα μεικτά ασφάλιστρα (ελάχιστος φόρος).

Η χρέωση για φορολογία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής στα έτη 2015 και 2014 αντιπροσωπεύει τον ελάχιστο φόρο.

Ο εταιρικός φόρος αναφορικά με τον κλάδο ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας και τις χρηματοοικονομικές εργασίες υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% (2014: 12,5%) στο φορολογητέο εισόδημα του έτους.

Φορολογικές ζημιές ύψους €261 002 (2014: €154 664) προκύπτουν από τις δραστηριότητες των κυπριακών εξηρητημένων εταιρειών. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι φορολογικές ζημιές μπορούν να μεταφερθούν και να συμψηφιστούν με φορολογητέα εισοδήματα των επόμενων πέντε ετών από την ημερομηνία αναφοράς. Το υπόλοιπο των φορολογικών ζημιών στις 31 Δεκεμβρίου 2015, μπορεί να

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

συμφηφιστεί με μελλοντικά φορολογητέα κέρδη μέχρι το έτος 2020 (2014: μέχρι το 2019).

Δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογία για τις πιο πάνω ζημιές εφόσον δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν πριν από τη λήξη τους.

Έκτακτη εισφορά για την άμυνα

Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα υπολογίστηκε με συντελεστή 3% στα εισοδήματα από ενοίκια και 17% (2014: 17%) στα μερίσματα εξωτερικού.

Ρουμανία

Εταιρικός φόρος

Φορολογικές ζημιές προκύπτουν επίσης από τις δραστηριότητες των εξηρημένων εταιρειών του Ομίλου (Priority Properties Srl και Unilife Properties Srl) στην Ρουμανία. Το υπόλοιπο των φορολογικών ζημιών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν €6 095 000 (2014: €5 114 000). Η φορολογία στις εταιρείες αυτές υπολογίζεται με συντελεστή 16% επί των καθαρών κερδών (2014: 16%). Οι ζημιές αυτές μεταφέρονται και μπορούν να χρησιμοποιηθούν έναντι μελλοντικών φορολογικών κερδών για επτά χρόνια όπως φαίνεται πιο κάτω:

	€000	Μεταφέρονται μέχρι
2009	208	2016
2010	411	2017
2011	1 178	2018
2012	1 221	2019
2013	1 106	2020
2014	886	2021
2015	1 085	2022
Σύνολο	6 095	

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	2015 €000	2014 €000
Φορολογία πληρωτέα	242	233
Φορολογία εισπρακτέα	210	159

Αναβαλλόμενη φορολογία

Το υπόλοιπο της αναβαλλόμενης φορολογίας αφορά:

	2015 €000	2014 €000
Εταιρεία		
Διαφορά στις φορολογικές εκπτώσεις μείον αποσβέσεις	(1 241)	(728)
Επανεκτιμήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(3 884)	(3 897)
	(5 125)	(4 625)
Εξηρητημένες εταιρείες		
Επανεκτιμήσεις επενδύσεων σε ακίνητα	(2 758)	(2 728)
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	(7 883)	(7 353)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

7. ΚΕΡΔΗ ΑΝΑ ΜΕΤΟΧΗ

Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται με βάση τα κέρδη για το έτος μετά τη φορολογία διαιρούμενα με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Δεν παρουσιάζονται μειωμένα κέρδη ανά μετοχή καθώς δεν υπάρχουν δυνητικοί τίτλοι μετατρέψιμοι σε κοινές μετοχές σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Τα ποσά που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Κέρδη για το έτος	2 053	2 499
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους	<u>13 525</u>	<u>13 523</u>

8. ΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Σε έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2015 αποφασίσθηκε η διανομή ενδιάμεσου μερίσματος από τα κέρδη του 2013 ύψους €0,11 ανά συνήθη μετοχή με τη μορφή έκδοσης μετοχών της Εταιρείας. Η τιμή έκδοσης ήταν €5,51 ανά μετοχή, με βάση την υπολογιζόμενη Κεκτημένη Αξία (Embedded Value) της Εταιρείας κατά την 30^η Σεπτεμβρίου 2015. Το ενδιάμεσο μέρισμα καταβλήθηκε στους μετόχους στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και ανήλθε στο ποσό των €1 487 000. Ποσό €24 886 αποκόπηκε στην πηγή για έκτακτη αμυντική εισφορά, όπου εφαρμόζεται, με βάση τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας Νόμο.

Κατά τη διάρκεια του 2014, το Διοικητικό Συμβούλιο δεν πρότεινε την καταβολή τελικού μερίσματος.

9. ΜΕΤΡΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις στις τράπεζες	3 747	1 643
Τραπεζικό παρατράβηγμα	(3 843)	(3 515)
Ως η ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών	(96)	(1 872)
Καταθέσεις που αποτελούν επενδύσεις των ασφαλιστικών εργασιών	<u>24 802</u>	<u>34 696</u>
	<u>24 706</u>	<u>32 824</u>

Οι καταθέσεις με τράπεζες φέρουν τόκο από 0% - 2,8% ετησίως (2014: 0% - 3,0% ετησίως) και αφορούν καταθέσεις που λήγουν εντός ενός έτους.

Ποσό €441 000 (2014: €760 000) είναι δεσμευμένο από τραπεζικά ιδρύματα για παροχή τραπεζικών εγγυήσεων που απαιτούνται για τις εργασίες της Εταιρείας.

Το τραπεζικό παρατράβηγμα είναι πληρωτέο σε πρώτη ζήτηση και δεν είναι εξασφαλισμένο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

10. ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΚΑΙ ΔΕΔΟΥΛΕΥΜΕΝΑ ΕΣΟΔΑ

	2015	2014
	€000	€000
Τόκοι εισπρακτέοι	91	146
Χρεώστες	3 823	3 945
	3 914	4 091
Που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια	25	36
Άλλοι χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	3 889	4 055
	3 914	4 091

Οι πιο πάνω χρεώστες προκύπτουν κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών του Ομίλου, είναι εισπρακτέοι εντός 12 μηνών και δεν φέρουν τόκο.

11. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	110 697	113 429
Αγορές	6 981	20 400
Πωλήσεις	(7 209)	(20 689)
Ακίνητα που μεταφέρθηκαν από τις επενδύσεις στα ακίνητα για ίδια χρήση	-	(815)
Ακίνητα που μεταφέρθηκαν από ακίνητα για ίδια χρήση στις επενδύσεις σε ακίνητα	-	1 200
Επανεκτίμηση	(617)	(2 828)
31 Δεκεμβρίου	109 852	110 697
Επενδύσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια	59 194	59 564
Άλλες επενδύσεις	50 658	51 133
	109 852	110 697

Το εισόδημα από ενοίκια σε ακίνητα (σημείωση 3) €94 000 (2014: €101 000) περιλαμβάνει ποσό €39 000 (2014: €42 000) ενοίκια από επενδύσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια.

Η μεταβολή στην εκτιμημένη εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα κατά τη διάρκεια του έτους καταχωρείται στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στο λογαριασμό αποτελεσμάτων κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων για τις επενδύσεις ιδίων κεφαλαίων και επενδύσεις ασφαλιστικών σχεδίων, αντίστοιχα.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Περιγραφή των τεχνικών αποτίμησης και των εισροών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των επενδύσεων σε ακίνητα

Κατηγορία	Τεχνική αποτίμησης	Σημαντικές μη παρατηρήσιμες εισροές	Διακύμανση αξιών (μέσος όρος)
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	Συγκριτική μέθοδος αγοράς και Μέθοδος κεφαλαιοποίησης εισοδήματος	Ετήσια εκτιμημένη αξία ενοικίου ανά τ.μ.	€72-€94
		Συντελεστής ετήσιας μισθωτικής απόδοσης ("yield")	6,00%
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€1 034 - €4 177
Οικόπεδα και αγροτεμάχια	Συγκριτική μέθοδος αγοράς	Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 3 644
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€10 - €34
Οικιστική	Συγκριτική μέθοδος αγοράς	Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 4 531 983
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	€1 438 - €1 647
		Εμβαδό σε τ.μ.	Συνολικό 2 761
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη

Η συγκριτική μέθοδος αγοράς βασίζεται στη σύγκριση με ακίνητα που παρουσιάζουν παρόμοια φυσικά και νομικά χαρακτηριστικά τόσο στην υπό εξέταση περιοχή όσο και σε άλλες περιοχές. Τα εν λόγω συγκριτικά στοιχεία έχουν συλλεχθεί από το αρχείο του κτηματολογίου και έχουν αξιολογηθεί λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ακινήτου, την τοποθεσία, τα πολεοδομικά δεδομένα και τυχόν περιορισμούς στη χρήση και τα χαρακτηριστικά της άμεσης και ευρύτερης περιοχής.

Η μέθοδος κεφαλαιοποίησης του εισοδήματος προσδιορίζει την αξία του ακινήτου κεφαλαιοποιώντας το ετήσιο μίσθωμα με το συντελεστή ετήσιας μισθωτικής απόδοσης ("yield") και εφαρμόζεται κατά περίπτωση με βάση τη γνώση της αγοράς, τα ευρύτερα αποδεκτά επίπεδα αποδόσεων εισοδηματικών ακινήτων κατά τύπο ακινήτου και ελκυστικότητα της περιοχής και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της. Η μεθοδολογία που χρησιμοποιείται δεν υποθέτει ούτε άμεση ούτε συνεχιζόμενη ενοικίαση του υπό εξέταση ακινήτου και η απόδοση που χρησιμοποιείται για την κεφαλαιοποίηση του ενοικίου λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο να παραμείνει κενό το ακίνητο μέχρι την εξεύρεση νέου ενοικιαστή.

Οι πρόσφατες εξελίξεις που έχουν πλήξει την κυπριακή οικονομία έχουν επιφέρει αστάθεια στην κτηματαγορά και είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση αγοραπωλησιών ακινήτων. Οι περιορισμένες πληροφορίες (έλλειψη επαρκούς αριθμού συγκριτικών πωλήσεων) και τα χαμηλά επίπεδα ρευστότητας και δραστηριότητας στην αγορά έχουν επηρεάσει το βαθμό βεβαιότητας στη διεξαγωγή εκτιμήσεων.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

12. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

	2015 €000	2014 €000
Ομόλογα (Σημ. 12.1)	35 698	37 463
Μετοχές (Σημ. 12.2)	51 348	63 239
Μικτά αμοιβαία κεφάλαια (Σημ. 12.3)	29 492	18 008
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων (Σημ. 12.4)	7 799	-
	124 337	118 710
Επενδύσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά ταμεία	110 097	100 202
Άλλες επενδύσεις	14 240	18 508
	124 337	118 710

12.1 Ομόλογα

	2015 €000	2014 €000
Κυπριακής Κυβέρνησης	-	700
Ξένων εταιρειών	35 178	34 913
Κυπριακών δημοσίων εταιρειών	520	1 850
	35 698	37 463
<i>Αποπληρωτέα:</i>		
Εντός ενός έτους	-	1 208
Μεταξύ δύο και πέντε ετών	520	642
Πέραν των πέντε ετών	35 178	35 613
	35 698	37 463
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	520	2 550
Εισηγμένα σε Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια	35 178	34 913
	35 698	37 463

Οι επενδύσεις σε ομόλογα περιλαμβάνουν ομόλογα προς εμπορία που ανέρχονται σε €31 787 000 (2014: €28 162 000) και συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια.

12.2 Μετοχές

	2015 €000	2014 €000
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	6 141	5 924
Εισηγμένες σε Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια	45 012	57 093
Μη εισηγμένες	195	222
	51 348	63 239

Οι επενδύσεις σε μετοχές που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια ανέρχονται σε €44 940 000 (2014: €54 032 000).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

12.3 Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια

	2015	2014
	€000	€000
Εισηγμένα σε Ευρωπαϊκά χρηματιστήρια	6 074	4 232
Μη εισηγμένα	23 418	13 776
	29 492	18 008

Οι επενδύσεις σε μεικτά αμοιβαία κεφάλαια που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια ανέρχονται σε €25 571 000 (2014: €18 008 000).

12.4 Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων

	2015	2014
	€000	€000
Μη εισηγμένα	7 799	-

Όλες οι επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια.

13. ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	2015	2014
	€000	€000
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους (Σημ. 13.1)	2 422	2 492
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων (Σημ. 13.2)	3 517	4 300
	5 939	6 792
Επενδύσεις που συνδέονται με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια	1 123	2 088
Άλλες επενδύσεις	4 816	4 704
	5 939	6 792

13.1 Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους

Τα ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους φέρουν τόκο προς 5,5% - 7% ετησίως (2014: 5,5% - 7% ετησίως), είναι εξασφαλισμένα με πρώτη υποθήκη επί ακίνητης περιουσίας ή με τραπεζική εγγύηση και αποπληρώνονται πριν ή κατά τη λήξη των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

	2015	2014
	€000	€000
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους	3 403	3 575
Προβλέψεις για απομείωση	(981)	(1 083)
	2 422	2 492

13.2 Δάνεια επί ασφαλιστηρίων

Τα δάνεια επί ασφαλιστηρίων είναι εξασφαλισμένα από την αξία εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και φέρουν τόκο προς 7,25% ετησίως (2014: 7,25% ετησίως).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

14. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΤΑΜΕΙΩΝ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Τα περιουσιακά στοιχεία των ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Ομόλογα	4 907	4 918
Μετοχές	6 244	6 064
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	3 022	2 679
Αμοιβαία κεφάλαια διαχείρισης διαθεσίμων	500	-
Καταθέσεις με τράπεζες	718	791
	15 391	14 452

Τα περιουσιακά στοιχεία των ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων, πέραν των πιο πάνω, περιλαμβάνουν και επένδυση, στο μετοχικό κεφάλαιο της Universal Golf Enterprises PLC, εξηρημένης εταιρείας του Ομίλου. Για σκοπούς των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων η επένδυση αυτή έχει απαλειφθεί κατά την ενοποίηση και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις της Universal Golf Enterprises PLC παρουσιάζονται στις κατάλληλες γραμμές της κατάστασης οικονομικής θέσης.

Η κίνηση των ταμείων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	15 257	13 824
Εισφορές εργοδότη και μελών	872	812
Εισόδημα από επενδύσεις	9	67
Πληρωμές σε αποχωρούντα μέλη	(529)	(499)
Έξοδα διαχείρισης	(44)	(34)
Ζημιά από πώληση επενδύσεων	(3)	(7)
Κέρδος από μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων	623	1 094
31 Δεκεμβρίου	16 185	15 257

15. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΑΝΕΙΟ

Ο Όμιλος στις 29 Δεκεμβρίου 2011 συνήψε πενταετές δάνειο ύψους €10 εκατομμυρίων με κυμαινόμενο επιτόκιο Euribor τριμήνου πλέον 3,96%. Η διάρκεια του δανείου είναι 60 μήνες και η αποπληρωμή του γίνεται ως εξής:

- 8 διαδοχικές τριμηνιαίες δόσεις προς €138 000 περίπου έκαστη.
- 11 διαδοχικές τριμηνιαίες δόσεις προς €700 000 περίπου έκαστη.
- 1 δόση πληρωτέα στην ημερομηνία λήξης του δανείου στις 27 Δεκεμβρίου 2016 για €3 410 000 η οποία θα καλύψει το κεφάλαιο και τόκους.

Οι υποχρεώσεις αποπληρωμής του δανείου παρουσιάζονται ως εξής:

	2015	2014
	€000	€000
Εντός ενός έτους	4 880	2 545
Πέραν του ενός έτους	-	4 850
	4 880	7 395

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το δάνειο είναι εξασφαλισμένο με υποθήκη επί μέρους των ιδιόκτητων ακινήτων του Ομίλου (σημείωση 19) και ο Όμιλος ανέλαβε να διατηρεί καθ' όλη τη διάρκεια του δανείου καταθέσεις με την εν λόγω τράπεζα που θα αντιστοιχούν τουλάχιστον στο 100% (2014: 120%) του εκάστοτε υπολοίπου του δανείου.

16. ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ

	2015	2014
	€000	€000
Ασφάλιστρα εισπρακτέα	3 698	5 955
Απαιτήσεις από αντιπροσώπους ασφαλειών	160	82
Απαιτήσεις από αντασφαλιστές	476	1 558
	4 334	7 595

Όλα τα πιο πάνω ποσά είναι πληρωτέα εντός ενός έτους και δεν φέρουν τόκο.

Οι απαιτήσεις από αντασφαλιστές περιλαμβάνουν το μερίδιο των αντασφαλιστών στις απαιτήσεις για αποζημιώσεις όπως παρουσιάζεται στη σημείωση 22 και παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση οφειλών προς τους ίδιους.

17. ΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

	2015	2014
	€000	€000
Χορηγήσεις	90	90
Προβλέψεις για απομείωση στην αξία των χορηγήσεων	(90)	(66)
	-	24

Οι χορηγήσεις αφορούν δάνεια για επενδυτικούς σκοπούς σε ιδιώτες που δόθηκαν στο παρελθόν και για τα οποία έγινε εξ' ολοκλήρου πρόβλεψη για απομείωση. Δεν είναι συνδεδεμένες με εσωτερικά επενδυτικά ταμεία.

18. ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Τα αποθέματα ακινήτων αποτελούνται από ακίνητα που ο Όμιλος κατέχει και σκοπεύει να αναπτύξει και να πωλήσει πριν ή μετά την ολοκλήρωση της κατασκευής τους.

Τα ακίνητα αυτά ανήκουν στην εξ' ολοκλήρου εξηρημένη θυγατρική Universal Golf Enterprises PLC η οποία έχει συσταθεί με σκοπό την ανάπτυξη ακινήτων προς πώληση κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της. Κατά συνέπεια τα ακίνητα αυτά παρουσιάζονται ως αποθέματα.

Τα ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια του Ομίλου και τα ταμεία αφυπηρέτησης και συντάξεων συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο της Universal Golf Enterprises PLC. Για σκοπούς υπολογισμού της αξίας των ταμείων οι εν λόγω μετοχές αποτιμούνται στην εύλογη τους αξία.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

19. ΑΚΙΝΗΤΑ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

	Ακίνητα €000	Εξοπλισμός €000	Σύνολο €000
2015			
Κόστος ή εύλογη αξία			
1 Ιανουαρίου	19 281	6 176	25 457
Προσθήκες	75	154	229
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(173)	(173)
Επανεκτίμηση	(132)	-	(132)
31 Δεκεμβρίου	19 224	6 157	25 381
Αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου	700	5 728	6 428
Επιβάρυνση έτους	160	156	316
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(173)	(173)
Επανεκτίμηση	(160)	-	(160)
31 Δεκεμβρίου	700	5 711	6 411
Λογιστική αξία			
31 Δεκεμβρίου	18 524	446	18 970
2014			
Κόστος ή εύλογη αξία			
1 Ιανουαρίου	19 335	6 374	25 709
Προσθήκες	894	134	1 028
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(332)	(332)
Επανεκτίμηση	(449)	-	(449)
Μεταφορά ακινήτων σε επενδύσεις σε ακίνητα	(499)	-	(499)
31 Δεκεμβρίου	19 281	6 176	25 457
Αποσβέσεις			
1 Ιανουαρίου	-	5 899	5 899
Επιβάρυνση έτους	164	153	317
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(324)	(324)
Μεταφορά ακινήτων σε επενδύσεις σε ακίνητα	701	-	701
Επανεκτίμηση	(165)	-	(165)
31 Δεκεμβρίου	700	5 728	6 428
Λογιστική αξία			
31 Δεκεμβρίου	18 581	448	19 029

Όλα τα ακίνητα είναι ιδιόκτητα και χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Ομίλου. Τα ακίνητα επανεκτιμήθηκαν το 2015 στην εύλογη αξία από ανεξάρτητους εγκεκριμένους εκτιμητές. Το συσσωρευμένο πλεόνασμα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 από την επανεκτίμηση περιλαμβάνεται στα αποθεματικά επανεκτίμησης του Ομίλου (σημείωση 27) και ανέρχεται σε €8 676 000 (2014: €8 608 000).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων ακινήτων του Ομίλου με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις, θα ήταν €8 011 000 (2014: €8 067 000). Τα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €7 291 000 (2014: €7 295 000) για την οποία δεν λογίζεται απόσβεση.

Οι αποσβέσεις των ακινήτων και εξοπλισμού για το έτος συμπεριλαμβάνονται στα λειτουργικά έξοδα ασφαλιστικών εργασιών (σημείωση 4) στις ενοποιημένες καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων ανά κλάδο.

Ακίνητα αξίας €11 995 000 (2014: 12 065 000) δεσμεύονται ως εξασφαλίσεις σε σχέση με τις εργασίες της Εταιρείας (σημείωση 15).

Περιγραφή των τεχνικών αποτίμησης και των εισροών που χρησιμοποιήθηκαν κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας των ακινήτων

Κατηγορία	Τεχνική αποτίμησης	Σημαντικές μη παρατηρήσιμες εισροές	Διακύμανση αξιών (μέσος όρος)
Γραφεία	Συγκριτική μέθοδος αγοράς και Μέθοδος κεφαλαιοποίησης εισοδήματος	Ετήσια εκτιμημένη αξία ενοικίου ανά τ.μ. Συντελεστής ετήσιας μισθωτικής απόδοσης ("yield")	€72-€180 5,00%-6,00%
		Ετήσια εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ. Εμβαδό σε τ.μ.	€1 162 - €2 857 Συνολικό 13 033
		Υψηλότερη και βέλτιστη χρήση	Υφιστάμενη

20. ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

	Λογισμικά προγράμματα	
	2015 €000	2014 €000
Κόστος		
1 Ιανουαρίου	5 893	5 864
Προσθήκες	347	29
31 Δεκεμβρίου	6 240	5 893
Αποσβέσεις		
1 Ιανουαρίου	4 003	3 983
Επιβάρυνση έτους	352	20
31 Δεκεμβρίου	4 355	4 003
Λογιστική αξία		
31 Δεκεμβρίου	1 885	1 890

Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων περιλαμβάνει αγορά λογισμικού προγράμματος του οποίου η εφαρμογή έχει ολοκληρωθεί εντός του 2015 οπότε άρχισε η σχετική απόσβεση.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

21. ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΚΑΙ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΕΞΟΔΑ

	2015	2014
	€000	€000
Πιστωτές	1 116	1 350
Οφειλόμενα έξοδα	894	676
Προβλέψεις για έξοδα	421	555
	2 431	2 581

Οι πιστωτές αντιπροσωπεύουν ποσά πληρωτέα εντός 12 μηνών κατά τη συνήθη διεξαγωγή των εργασιών του Ομίλου και δεν φέρουν τόκο.

22. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

	2015	2014
	€000	€000
Υποχρεώσεις για αποζημιώσεις προς τους ασφαλισμένους	13 758	13 942
Οφειλές σε αντιπροσώπους ασφαλειών	63	31
Οφειλές σε αντασφαλιστές		
- Κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων	902	341
- Κλάδου ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας	732	-
Καταθέσεις αντασφαλιστών		
- Κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων	2 401	3 389
- Κλάδου ασφαλειών ατυχημάτων και υγείας	4 487	4 497
	22 343	22 200

Η κίνηση στο υπόλοιπο των απαιτήσεων για αποζημιώσεις προς τους ασφαλισμένους έχει ως εξής:

	Μεικτές απαιτήσεις		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές απαιτήσεις	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	13 942	11 983	(508)	(752)	13 434	11 231
Αύξηση στις υποχρεώσεις για αποζημιώσεις ασφαλισμένων κλάδου ζωής	46 236	48 244	(1 799)	(1 105)	44 437	47 139
Εξόφληση υποχρεώσεων για αποζημιώσεις ασφαλισμένων κλάδου ζωής	(46 420)	(46 285)	1 182	1 349	(45 238)	(44 936)
31 Δεκεμβρίου	13 758	13 942	(1 125)	(508)	12 633	13 434

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

23. ΜΗ ΚΑΤΑΝΕΜΗΘΕΝ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑ ΚΛΑΔΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ ΖΩΗΣ

Η κίνηση για τα έτη 2015 και 2014 στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα αναλύεται ως εξής:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	670	1 279
Πλεόνασμα για το έτος πριν την κατανομή	4 696	741
Μεταφορά στα αποτελέσματα κλάδου ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων (καθαρή)	(4 300)	(900)
Κατανεμηθέν πλεόνασμα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια με Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ) (σημείωση 24)	(368)	(450)
31 Δεκεμβρίου	698	670

Το μη κατανεμηθέν πλεόνασμα παρουσιάζεται ξεχωριστά στην Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Κλάδου Ασφαλειών Ζωής και Ετησίων Προσόδων και κατανέμεται στους μετόχους και στους κατόχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων με ΧΠΣ κατά την κρίση του Διοικητικού Συμβουλίου, αφού ληφθεί υπόψη η σύσταση του Αναλογιστή.

24. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής	263 880	272 779	(2 652)	(3 639)	261 228	269 140
Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας	10 743	10 961	(7 471)	(7 581)	3 272	3 380
Ολικό υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	274 623	283 740	(10 123)	(11 220)	264 500	272 520

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής αναλύονται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Με αμετάβλητες και εγγυημένες παροχές	9 980	11 844	(2 090)	(3 090)	7 890	8 754
Με Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ)	24 822	31 826	-	-	24 822	31 826
Χωρίς ΧΠΣ	229 078	229 109	(562)	(549)	228 516	228 560
Ολικό υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής	263 880	272 779	(2 652)	(3 639)	261 228	269 140

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η κίνηση για τα έτη 2015 και 2014 στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000
1 Ιανουαρίου	272 779	276 967	(3 639)	(3 597)	269 140	273 370
Εισπραχθέντα ασφάλιστρα	44 980	46 289	(3 122)	(3 371)	41 858	42 918
Πληρωμές απαιτήσεων θανάτου και ωφελημάτων λήξης και εξαγοράς	(46 236)	(48 245)	1 798	1 105	(44 438)	(47 140)
Χρεώσεις διαχείρισης	(11 357)	(11 428)	-	-	(11 357)	(11 428)
Προσαρμογή λόγω αλλαγής σε παραδοχές	(4 604)	3 744	1 065	(250)	(3 539)	3 494
Απόδοση επενδύσεων ασφαλιστικών επενδυτικών σχεδίων	6 510	7 750	-	-	6 510	7 750
Καταμεμηθέν πλεόνασμα σε ασφαλιστήρια συμβόλαια με ΧΠΣ	368	450	-	-	368	450
Διαφοροποίηση εμπειρίας απαιτήσεων και ωφελημάτων και άλλες κινήσεις	1 440	(2 748)	1 246	2 474	2 686	(274)
31 Δεκεμβρίου	263 880	272 779	(2 652)	(3 639)	261 228	269 140

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ατυχημάτων και υγείας αναλύονται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000
Πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	4 041	2 822	(2 989)	(2 075)	1 052	747
Πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (I.B.N.R.)	1 950	1 947	(1 420)	(1 419)	530	528
Σύνολο πρόβλεψης απαιτήσεων	5 991	4 769	(4 409)	(3 494)	1 582	1 275
Πρόβλεψη για έξοδα διαχείρισης απαιτήσεων	249	215	-	-	249	215
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	4 503	5 977	(3 062)	(4 087)	1 441	1 890
Ολικό υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ατυχημάτων και υγείας	10 743	10 961	(7 471)	(7 581)	3 272	3 380

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η πρόβλεψη για απαιτήσεις κλάδου ατυχημάτων και υγείας που έχουν γνωστοποιηθεί και απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί αναλύεται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000
1 Ιανουαρίου	4 769	4 799	(3 494)	(2 432)	1 275	2 367
Πρόβλεψη για το έτος	25 808	23 178	(18 541)	(17 602)	7 267	5 576
Πληρωμές απαιτήσεων κατά τη διάρκεια του έτους	(24 586)	(23 208)	17 626	16 540	(6 960)	(6 668)
31 Δεκεμβρίου	5 991	4 769	(4 409)	(3 494)	1 582	1 275

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα κλάδου ατυχημάτων και υγείας αναλύεται ως εξής:

	Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		Μερίδιο αντασφαλιστών		Καθαρές υποχρεώσεις	
	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000
1 Ιανουαρίου	5 977	5 865	(4 087)	(2 603)	1 890	3 262
Ασφάλιστρα:						
- που ενεγράφησαν κατά τη διάρκεια του έτους	31 438	31 474	(22 808)	(22 675)	8 630	8 799
- δεδουλευμένα κατά τη διάρκεια του έτους	(32 912)	(31 362)	23 833	21 191	(9 079)	(10 171)
31 Δεκεμβρίου	4 503	5 977	(3 062)	(4 087)	1 441	1 890

25. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΗΡΙΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΗ - ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Όροι και προϋποθέσεις

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που προσφέρονται από τον Όμιλο περιλαμβάνουν ισόβια ασφάλιση ζωής, απλή ασφάλιση πρόσκαιρης διάρκειας, μεικτή ασφάλιση, ετήσιες προσόδους και ασφαλιστήρια συμβόλαια συνδεδεμένα με εσωτερικά επενδυτικά ταμεία (τύπου unit-linked). Επιπλέον υπάρχει η δυνατότητα επιλογής επιπρόσθετων ωφελημάτων ανικανότητας, θανάτου από ατύχημα, σοβαρών ασθενειών και ιατροφαρμακευτικής κάλυψης.

Οι ισόβιες ασφαλίσεις ζωής αναφέρονται σε σχέδια όπου το ασφαλισμένο ποσό καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου και αποκτούν αξία εξαγοράς κατά τη διάρκεια ισχύς του συμβολαίου.

Οι απλές ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Τα σχέδια αυτά εκπνέουν χωρίς καμία αξία.

Οι μεικτές ασφαλίσεις αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας όπου το ασφαλισμένο ποσό καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης ή κατά τη λήξη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Οι ετήσιες πρόσοδοι αναφέρονται σε σχέδια όπου σε προκαθορισμένη ηλικία αρχίζει η καταβολή περιοδικών πληρωμών εφ' όρου ζωής.

Τα ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με εσωτερικά επενδυτικά ταμεία αναφέρονται σε σχέδια (ισόβια ή προκαθορισμένης διάρκειας), όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του επιλεγμένου ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων που έχουν κατανεμηθεί στους ασφαλισμένους.

Χαρακτηριστικά Προαιρετικής Συμμετοχής (ΧΠΣ) σε ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Ορισμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής περιέχουν Χαρακτηριστικό Προαιρετικής Συμμετοχής. Ως ΧΠΣ καθορίζεται το συμβατικό δικαίωμα λήψης επιπρόσθετων παροχών, συμπληρωματικά των εγγυημένων παροχών:

- (α) που είναι πιθανό να αποτελέσουν σημαντικό τμήμα των συνολικών συμβατικών παροχών,
- (β) των οποίων το ποσό ορίζεται ετησίως από τον Όμιλο μετά από αναλογιστική εκτίμηση των υποχρεώσεων και
- (γ) που βασίζονται στο πλεόνασμα του κλάδου ζωής.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας

Τα σχέδια υγείας του Ομίλου προσφέρουν διάφορες επιλογές ιατροφαρμακευτικής κάλυψης τόσο αναφορικά με το είδος κάλυψης (ενδονοσοκομειακή ή εξωνοσοκομειακή) όσο και με το ύψος και τα γεωγραφικά όρια κάλυψης.

Επιπλέον ο Όμιλος εκδίδει συμβόλαια προσωπικών ατυχημάτων τα οποία προσφέρουν ασφαλιστική κάλυψη σε περίπτωση θανάτου ή ανικανότητας μετά από ατύχημα.

Σημαντικές παραδοχές

Ο καθορισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι παραδοχές και οι εκτιμήσεις καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα της αναλογιστικής εκτίμησης.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια: Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου ο Όμιλος καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Ποσοστά θνησιμότητας

Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας ανάλογα με τον τύπο ασφαλιστικού σχεδίου. Επιπλέον πραγματοποιείται έρευνα βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και άρα στατιστικά αξιόπιστα ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες.

Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας οδηγεί σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (και σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και άρα στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση κερδοφορίας για τους μετόχους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής

Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα στοιχεία ενεργητικού που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Ομίλου. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις.

Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

Έξοδα διαχείρισης

Γίνονται παραδοχές για τα προβλεπόμενα έξοδα διαχείρισης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Ομίλου, αφού ληφθούν υπόψη οι πρόνοιες της νομοθεσίας για τον υπολογισμό των υποχρεώσεων των ασφαλιστικών εταιρειών. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού.

Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)

Κάθε έτος γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με τους περί Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμους της Κύπρου, δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης και την ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων είναι οι ακόλουθες:

Παραδοχές κλάδου ζωής	Ποσοστά θνησιμότητας		Προεξοφλητικός συντελεστής		Έξοδα διαχείρισης	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
Συμβόλαια με αμετάβλητες και εγγυημένες παροχές	55% A67/70	65% A67/70	2,60%	3,15%	€93,0	€94,0
Συμβόλαια με ΧΠΣ	55% A67/70	65% A67/70	1,40%	1,40%	€93,0	€94,0
Συμβόλαια χωρίς ΧΠΣ	55% A67/70	65% A67/70	2,60%	3,15%	€93,0	€94,0

Ευαισθησία αποτελεσμάτων

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των αποτελεσμάτων σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά σε αυτά.

	Αλλαγή σε παραδοχή	Αύξηση / (μείωση) στο κέρδος και στα ίδια κεφάλαια	
		2015	2014
	%	€000	€000
Θνησιμότητα			
- Αύξηση	10	(672)	(951)
- Μείωση	10	486	796
Προεξοφλητικός συντελεστής			
- Αύξηση	1	3 477	3 881
- Μείωση	1	(5 287)	(5 752)
Έξοδα διαχείρισης			
- Αύξηση	10	(2 396)	(2 734)
- Μείωση	10	1 896	2 158

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

26. ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

	2015 €000	2014 €000
Εγκεκριμένο		
16 000 000 μετοχές προς €1 η καθεμιά	16 000	16 000
Εκδοθέν και πλήρως καταβληθέν		
13 523 000 μετοχές προς €1 η καθεμιά	13 523	13 523
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου από επανεπένδυση μερίσματος	266	-
	13 789	13 523

Σε έκτακτη γενική συνέλευση που πραγματοποιήθηκε στις 29 Δεκεμβρίου 2015 αποφασίσθηκε η διανομή ενδιάμεσου μερίσματος από τα κέρδη του 2013 ύψους €0,11 ανά συνήθη μετοχή συνολικού ποσού €1 487 000 με τη μορφή έκδοσης μετοχών της Εταιρείας, με τιμή έκδοσης €5,51 ανά μετοχή, με βάση την υπολογιζόμενη Κεκτημένη Αξία (Embedded Value) της Εταιρείας κατά την 30η Σεπτεμβρίου 2015.

Στις περιπτώσεις που κατά τον υπολογισμό του αριθμού των μετοχών που παραχωρήθηκαν στον κάθε μέτοχο ως ανωτέρω προέκυψε κλασματικός αριθμός τότε εάν ο κλασματικός αυτός αριθμός ήταν μικρότερος του 1/2 αγνοήθηκε ενώ στις περιπτώσεις που ήταν ίσος ή μεγαλύτερος του 1/2, τότε παραχωρήθηκε μία επιπλέον ακέραια μετοχή.

Οι Δικαιούχοι του ενδιάμεσου μερίσματος ήταν όσοι κατείχαν μετοχές κατά την 23^η Δεκεμβρίου 2015. Το ενδιάμεσο μέρισμα, με τη μορφή έκδοσης μετοχών ως ανωτέρω, καταβλήθηκε στους μετόχους στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Σαν αποτέλεσμα της επανεπένδυσης του μερίσματος εκδόθηκαν 265 452 μετοχές και το εκδοθέν και πλήρως καταβληθέν μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αυξήθηκε κατά €265 452. Από τη διαφορά της ονομαστικής αξίας και της τιμής έκδοσης των νέων μετοχών δημιουργήθηκε αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο ύψους €1 197 206.

27. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΕΠΑΝΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΔΙΑΝΕΜΗΤΑ ΚΕΡΔΗ

Τα αποθεματικά επανεκτίμησης είναι η διαφορά μεταξύ εύλογης αξίας και κόστους για τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για εργασίες του Ομίλου καθώς και η αναβαλλόμενη φορολογία που προκύπτει από την επανεκτίμηση τους.

Αποθεματικά επανεκτίμησης

	2015 €000	2014 €000
1 Ιανουαρίου	8 608	8 931
Επανεκτίμηση ακινήτων	28	(284)
Αναβαλλόμενη φορολογία	40	(39)
31 Δεκεμβρίου	8 676	8 608

Αδιανέμητα κέρδη

Τα αδιανέμητα κέρδη είναι το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο ως μέρισμα.

Από την 1 Ιανουαρίου 2003, εταιρείες που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περὶ Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Κυπριακής

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανεμηθεί αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% (2014: 17%) θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος. Εξαιρούνται κέρδη στην έκταση που αυτά αναλογούν σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και κατέχουν μετοχές στον Όμιλο είτε άμεσα ή / και έμμεσα κατά το τέλος της περιόδου των δυο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για τη χρήση στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Η έκτακτη αυτή εισφορά καταβάλλεται από τον Όμιλο για λογαριασμό των μετόχων.

28. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΜΙΣΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από μη ακυρωτέες λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων είναι ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Μελλοντικά ελάχιστα μισθώματα:		
- εντός ενός έτους	101	108
- μεταξύ δύο και πέντε ετών	5	74
	106	182

Οι υποχρεώσεις για εκμισθώσεις ακινήτων βασίζονται στις πρόνοιες των σχετικών συμβολαίων εκμίσθωσης. Τα συμβόλαια αυτά περιέχουν πρόνοιες που μεταξύ άλλων προβλέπουν τον τρόπο αναπροσαρμογής των σχετικών μισθωμάτων στο μέλλον καθώς επίσης και επιτρέπουν στον Όμιλο την ανανέωση των συμβολαίων αυτών στη λήξη τους.

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες του Ομίλου ανέρχονται σε €387 000 (2014: €143 000).

29. ΚΑΘΑΡΗ ΤΑΜΕΙΑΚΗ ΡΟΗ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

	Σημ.	2015	2014
		€000	€000
Κέρδη για το έτος πριν τη φορολογία		3 301	3 473
<i>Αναπροσαρμογές για:</i>			
Εισόδημα εισπρακτέο από επενδύσεις		(1 119)	(1 241)
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	20	352	20
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	19	316	317
Προβλέψεις για απομείωση στην αξία χορηγήσεων	17	24	-
Πρόβλεψη για απομείωση / (αύξηση) αποθέματος ακινήτων		240	(113)
(Κέρδη) / ζημιά από πώληση και διαγραφή ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		(4)	16
Μείωση στην εύλογη αξία επενδύσεων και κέρδη από πώληση επενδύσεων		(8 344)	(11 947)
Μείωση στην εκτιμημένη εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα	11	617	2 828
Τόκοι τραπεζικού δανείου πληρωτέοι		263	384
		(4 354)	(6 263)

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

	Σημ.	2015 €000	2014 €000
<i>Μεταβολή σε:</i>			
Αύξηση / (μείωση) στο μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	23	28	(609)
Μείωση στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	14, 22	(8 189)	(2 663)
Μείωση / (αύξηση) στο μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	24	1 097	(2 588)
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	21	(175)	(1 446)
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	16	3 261	(568)
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	22	143	3 052
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	10	122	156
Ταμειακή ροή για λειτουργικές δραστηριότητες		(8 067)	(10 929)
Φόρος εισοδήματος που πληρώθηκε		(718)	(1 073)
Καθαρή ταμειακή ροή για λειτουργικές δραστηριότητες		(8 785)	(12 002)

30. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος εκτίθεται σε κινδύνους, από τις ασφαλιστικές του εργασίες με τα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία κατέχει. Οι κίνδυνοι αυτοί παρακολουθούνται με διάφορους μηχανισμούς πάνω σε συστηματική βάση και λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων.

Κίνδυνοι από ασφαλιστικές εργασίες

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος αναφέρεται στον κίνδυνο να συμβεί ένα ασφαλιζόμενο συμβάν το οποίο θα υποχρεώσει τον Όμιλο να καταβάλει παροχές αβέβιου μεγέθους σε άγνωστη χρονική στιγμή. Για τους κινδύνους από ασφαλιστικές εργασίες δημιουργούνται προβλέψεις για να καλυφθούν επαρκώς οι υποχρεώσεις του Ομίλου κάτω από ασφαλιστήρια συμβόλαια, με τη σύσταση αναλογιστών. Ο κυριότερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και ωφελήματα να υπερβούν το ποσό των υποχρεώσεων που έχουν αναγνωριστεί στις οικονομικές καταστάσεις.

Ο κίνδυνος αυτός επηρεάζεται από τη συχνότητα και δριμύτητα των απαιτήσεων και από το γεγονός ότι οι πραγματικές πληρωμές μπορεί να ξεπεράσουν την αρχική εκτίμηση του Ομίλου.

Η έκθεση σε κινδύνους περιορίζεται με τη διασπορά σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων και με τη σωστή επιλογή ασφαλιζομένων στα πλαίσια της στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) του Ομίλου. Επίσης περιορίζεται μέσω της χρήσης αντασφάλισης.

Παρόλο που ο Όμιλος κατέχει αντασφάλιση, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζομένους. Κατά συνέπεια, υπάρχει πιστωτικός κίνδυνος στο βαθμό όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις. Για το λόγο αυτό, ο Όμιλος παρακολουθεί σε τακτά χρονικά διαστήματα την πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστικών εταιρειών με τις οποίες συνεργάζεται μέσω των οικονομικών τους αποτελεσμάτων και της βαθμολογικής τους κατάταξης από γνωστούς οίκους αξιολόγησης και λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε ο κίνδυνος αυτός να ελαχιστοποιείται.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής

Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν την ολική συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής και οι φυσικές καταστροφές.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζομένων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην κοστολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Ο Όμιλος διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιων απαιτήσεων.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν τα συμβόλαια του κλάδου απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές.

Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου και με τον έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ένα από τα μέρη ενός χρηματοοικονομικού μέσου να προκαλέσει οικονομική ζημιά στο άλλο μέρος αθετώντας μια δέσμευση του.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο:

	2015			2014		
	Άμεσα συνδεδεμένα με ασφαλιστικά ταμεία €000	Άλλα €000	Ολικό €000	Άμεσα συνδεδεμένα με ασφαλιστικά ταμεία €000	Άλλα €000	Ολικό €000
Ομόλογα (Σημ.12.1 και 14)	31 787	8 818	40 605	28 162	14 219	42 381
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών (Σημ. 9 και 14)	19 123	6 396	25 519	28 514	6 974	35 488
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων (Σημ.13.2)	1 123	2 394	3 517	2 088	2 210	4 298
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους (Σημ.13.1)	-	2 422	2 422	-	2 492	2 492
Χρεώστες (Σημ. 10)	-	3 914	3 914	-	4 091	4 091
Μερίδιο αντισταθιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 24)	-	10 123	10 123	-	11 220	11 220
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις (Σημ. 16)	4 229	105	4 334	7 337	258	7 595
Χορηγήσεις (Σημ. 17)	-	-	-	-	24	24
	56 262	34 172	90 434	66 101	41 488	107 589

Τα δάνεια επί ασφαλιστηρίων και τα ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους είναι πλήρως εξασφαλισμένα με την αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων και υποθήκες σε ακίνητα αντίστοιχα.

Οι χρεώστες περιλαμβάνουν οφειλές προς τον Όμιλο που προκύπτουν από πωλήσεις ακινήτων τα οποία δεν μεταβιβάζονται μέχρι την αποπληρωμή τους.

Τα ασφάλιστρα εισπρακτέα εξασφαλίζονται με την αξία εξαγοράς των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι χορηγήσεις εξασφαλίζονται με μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Η εύλογη αξία των εν λόγω μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι μηδέν (2014: μηδέν).

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση των απαιτήσεων σε πιστωτικό κίνδυνο:

	Χωρίς καθυστέρηση ή απομείωση €000	Απομειωμένα €000	Ολικό €000
2015			
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	4 334	691	5 025
Χορηγήσεις	-	89	89
	4 334	780	5 114
2014			
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	7 595	669	8 264
Χορηγήσεις	24	65	89
	7 619	734	8 353

Ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης χρηματοοικονομικών στοιχείων

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο με κατηγοριοποίηση ανάλογα με την πιστοληπτική ικανότητα των εκδοτών ομολόγων και των τραπεζών:

	Aaa -Aa3 €000	A1-A3 €000	Ba1 – Ba3 €000	B1-B3 €000	Caa1- Caa3 €000	Χωρίς διαβάθμιση €000	Ολικό €000
2015							
Ομόλογα	-	-	-	-	-	40 605	40 605
Μετρητά και καταθέσεις με τράπεζες	6 808	7 588	-	-	12 026	2 843	29 265
	6 808	7 588	-	-	12 026	43 448	69 870
2014							
Κρατικά αξιόγραφα	-	-	-	700	-	-	700
Ομόλογα	-	-	581	-	-	41 100	41 681
Μετρητά και καταθέσεις με τράπεζες	-	18 353	-	-	16 564	2 081	36 998
	-	18 353	581	700	16 564	43 181	79 379

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Ομίλου να αποπληρώσει τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του πλήρως ή έγκαιρα. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται η πιθανότητα επαναχρηματοδότησης των υποχρεώσεων με ψηλότερα επιτόκια και η πώληση περιουσιακών στοιχείων με έκπτωση.

Για την ομαλή διεξαγωγή των εργασιών απαιτείται η συνεχής ροή μετρητών για την πληρωμή των υποχρεώσεων προς τους ασφαλισμένους και συνεργάτες.

Η βασική πηγή πόρων χρηματοδότησης της ρευστότητας του Ομίλου είναι τα εισπραχθέντα ασφάλιστρα, οι πωλήσεις και τα εισοδήματα από επενδύσεις, οι ρευστοποιήσιμες καταθέσεις, το τραπεζικό παρατράβηγμα και το τραπεζικό δάνειο.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Για την εξασφάλιση ικανοποιητικής ροής μετρητών για κάλυψη των μελλοντικών του υποχρεώσεων ο Όμιλος επενδύει σε περιουσιακά στοιχεία με χρονική διάρκεια που συμπίπτει με τις αναμενόμενες περιόδους αποπληρωμών των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου με βάση την εναπομείνουσα συμβατική του λήξη στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Η ανάλυση έγινε με βάση τις μη προεξοφληθείσες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές περιόδους σύμφωνα με το χρονικό διάστημα που απομένει από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους.

	Εντός ενός έτους €000	1-5 έτη €000	6-15 έτη €000	Πέραν των 15 ετών €000	Χωρίς ημερομηνία λήξης €000	Άμεσα συνδεδεμένα με ασφαλιστικά ταμεία €000	Ολικό €000
2015							
Παρατραβήγματα	3 843	-	-	-	-	-	3 843
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	17 452	15 886	9 515	5 170	14 837	211 763	274 623
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	14 864	2 617	1 567	852	2 444	-	22 344
Πιστωτές	2 175	-	-	-	-	-	2 175
Τραπεζικό δάνειο	4 880	-	-	-	-	-	4 880
	43 214	18 503	11 082	6 022	17 281	211 763	307 865
2014							
Παρατραβήγματα	3 515	-	-	-	-	-	3 515
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	22 285	20 591	15 121	10 189	30 535	210 254	308 975
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	14 565	2 901	1 752	922	2 159	-	22 299
Πιστωτές	2 434	-	-	-	-	-	2 434
Τραπεζικό δάνειο	2 545	4 850	-	-	-	-	7 395
	45 344	28 342	16 873	11 111	32 694	210 254	344 618

Κίνδυνος αγοράς

Οι κίνδυνοι της αγοράς προκύπτουν από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων, μετοχών και άλλων αξιών. Οι μεταβολές αυτές δεν επηρεάζουν την επικερδότητα του Ομίλου στο βαθμό που αφορούν επενδύσεις συνδεδεμένες με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια (unit-linked investment plans). Ο κίνδυνος αυτός σε σχέση με τις υπόλοιπες επενδύσεις ασφαλιστικών εργασιών διατηρείται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα αφού είναι διεσπαρμένος στους διάφορους κλάδους της οικονομίας και γεωγραφικά.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών

Ο κίνδυνος σε σχέση με τις μετοχές που κατέχει ο Όμιλος πηγάζει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές των μετοχών. Οι επενδύσεις του Ομίλου σε μετοχικούς τίτλους στις 31 Δεκεμβρίου του 2015 και 2014 ήταν κυρίως σε αναγνωρισμένα χρηματιστήρια του εξωτερικού. Επιπλέον, μείωση του κινδύνου επιτυγχάνεται μέσω διασποράς σε διάφορους τομείς δραστηριότητας.

	Μεταβολή στο δείκτη	Επίδραση στα κέρδη πριν τη φορολογία € 000	Επίδραση στα κέρδη μετά τη φορολογία € 000
2015			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+5%	129	116
	-5%	(129)	(116)
Άλλα Χρηματιστήρια	+5%	181	163
	-5%	(181)	(163)
2014			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+5%	131	118
	-5%	(131)	(118)
Άλλα Χρηματιστήρια	+5%	318	286
	-5%	(318)	(286)

Οι επενδύσεις σε άλλα χρηματιστήρια περιλαμβάνουν άμεσα και έμμεσα επενδύσεις σε αμοιβαία κεφάλαια που διαπραγματεύονται σε Ευρωπαϊκά και Αμερικάνικα Χρηματιστήρια.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου, να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος αυτός επικεντρώνεται στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο του Ομίλου. Οι μεταβολές στα επιτόκια δεν επηρεάζουν την επικερδότητα του Ομίλου στο βαθμό που αφορούν επενδύσεις συνδεδεμένες με ασφαλιστικά επενδυτικά σχέδια (unit-linked investment plans).

Ο Όμιλος μετριάζει την έκθεση του στον κίνδυνο αυτό διαθέτοντας συνδυασμό χρηματοοικονομικών μέσων σταθερού και μεταβλητού επιτοκίου και παρακολουθώντας τις εξελίξεις μέσω περιοδικών αναθεωρήσεων των θέσεων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 εάν τα επιτόκια όλων των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών μέσων και υποχρεώσεων σε όλα τα νομίσματα αυξάνονταν / μειώνονταν κατά 0,5%, με όλες τις άλλες μεταβλητές να παραμένουν σταθερές, το κέρδος του Ομίλου μετά τη φορολογία για το έτος και κατά συνέπεια τα ίδια κεφάλαια θα αυξάνονταν / μειώνονταν κατά €64 000 (2014: €62 000).

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος, η εύλογη αξία ή οι μελλοντικές ταμειακές ροές ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσουν διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Η έκθεση του Ομίλου στο συναλλαγματικό κίνδυνο δεν είναι σημαντική.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

31. ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΑΝΑΜΕΝΟΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης ή ρευστοποίησης:

2015	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	3 747	-	3 747
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	3 914	-	3 914
<i>Επενδύσεις ασφαλιστικών εργασιών</i>			
Μετοχές	-	51 348	51 348
Ομόλογα	-	35 698	35 698
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	-	29 492	29 492
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	7 799	-	7 799
Δάνεια σε ασφαλισμένους	121	2 301	2 422
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων	527	2 989	3 516
Καταθέσεις με τράπεζες	24 801	-	24 801
<i>Επενδύσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων</i>			
Ομόλογα	-	4 907	4 907
Μετοχές	-	6 244	6 244
Πολλαπλά περιουσιακά στοιχεία	-	3 022	3 022
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	500	-	500
Καταθέσεις με τράπεζες	718	-	718
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	1 303	8 820	10 123
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	4 334	-	4 334
Αποθέματα ακινήτων	-	41 556	41 556
Ακίνητα και εξοπλισμός	-	18 970	18 970
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	1 885	1 885
	47 764	207 232	254 996
Υποχρεώσεις			
Τραπεζικό παρατράβηγμα	3 843	-	3 843
Τραπεζικό δάνειο	4 880	-	4 880
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	2 431	-	2 431
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	12 616	9 727	22 343
Φορολογία πληρωτέα	242	-	242
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	7 883	7 883
Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	698	-	698
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	84 253	190 370	274 623
Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	16 185	(928)	15 257
	125 148	207 052	332 200

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

2014	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	1 643	-	1 643
Χρεώστες και δεδουλευμένα έσοδα	4 091	-	4 091
<i>Επενδύσεις ασφαλιστικών εργασιών</i>			
Μετοχές	-	63 238	63 238
Ομόλογα	1 208	36 256	37 464
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	-	18 008	18 008
Ενυπόθηκα δάνεια σε ασφαλισμένους	125	2 368	2 493
Δάνεια επί ασφαλιστηρίων	645	3 653	4 298
Καταθέσεις με τράπεζες	34 696	-	34 696
<i>Επενδύσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων</i>			
Ομόλογα	-	4 918	4 918
Μετοχές	-	6 064	6 064
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	-	2 679	2 679
Καταθέσεις με τράπεζες	791	-	791
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	1 983	9 237	11 220
Ασφάλιστρα εισπρακτέα και άλλες ασφαλιστικές απαιτήσεις	7 595	-	7 595
Χορηγήσεις	24	-	24
Αποθέματα ακινήτων	-	41 782	41 782
Ακίνητα και εξοπλισμός	-	19 029	19 029
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	1 890	1 890
	52 801	209 122	261 923
Υποχρεώσεις			
Τραπεζικό παρατράβηγμα	3 515	-	3 515
Τραπεζικό δάνειο	-	7 395	7 395
Πιστωτές και οφειλόμενα έξοδα	2 581	-	2 581
Ασφαλιστικές υποχρεώσεις	14 565	7 635	22 200
Φορολογία πληρωτέα	234	-	234
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-	7 353	7 353
Μη κατανεμηθέν πλεόνασμα κλάδου ασφαλειών ζωής	670	-	670
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	84 990	198 750	283 740
Υποχρεώσεις ταμείων αφυπηρέτησης και συντάξεων	15 257	(1 433)	13 824
	121 812	219 700	341 512

32. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η ασφαλιστική νομοθεσία και η Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών του Υπουργείου Οικονομικών καθορίζουν το απαιτούμενο κεφάλαιο το οποίο κάθε ασφαλιστική εταιρεία πρέπει να διατηρεί. Το απαιτούμενο κεφάλαιο καθορίζεται με σκοπό να διασφαλιστεί το ελάχιστο περιθώριο φερεγγυότητας. Επιπρόσθετοι στόχοι καθορίζονται και από τον Όμιλο για να διατηρεί υγιείς δείκτες κεφαλαίου έτσι ώστε να

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

στηρίζει τους επιχειρηματικούς του στόχους και να μεγιστοποιήσει την αξία για τους μετόχους του.

Ο Όμιλος διαχειρίζεται την κεφαλαιουχική του βάση αξιολογώντας σε ετήσια βάση πιθανό έλλειμμα μεταξύ του σημερινού επιπέδου κεφαλαίων και του απαιτούμενου για να υποστηρίξει τις εργασίες. Αναπροσαρμογές στα σημερινά επίπεδα κεφαλαίου μπορεί να λάβουν χώρα υπό το φως των αλλαγών στην οικονομική κατάσταση και στους κινδύνους που χαρακτηρίζουν τις δραστηριότητες του Ομίλου. Προκειμένου να διατηρήσει το απαιτούμενο κεφάλαιο η Εταιρεία μπορεί να ρυθμίσει το ποσό μερίσματος που πληρώνει.

Κατά τη διάρκεια των αναφερθέντων οικονομικών περιόδων ο Όμιλος έχει συμμορφωθεί πλήρως με τις κεφαλαιουχικές απαιτήσεις που επιβάλλονται από την Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών.

Πληροφορίες αναφορικά με τη διαχείριση κεφαλαίου ενόψει της εφαρμογής της Οδηγίας για τη Φερεγγυότητα II από 1 Ιανουαρίου 2016 παρουσιάζονται στη σημείωση 39 των οικονομικών καταστάσεων.

33. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ

Universal Insurance Agency Ltd	Παροχή ασφαλιστικών υπηρεσιών γενικού κλάδου ως αντιπρόσωπος
Universal Investments Ltd	Επενδυτικός οργανισμός κλειστού τύπου
Universal Properties Ltd	Ιδιοκτησία γης
Priority Properties Srl	Ιδιοκτησία γης
Unilife Properties Srl	Ιδιοκτησία γης
Universal Nominees Ltd	Εργασίες καταπιστευματοδόχου
Universal Securities Ltd	Δεν διεξάγει εργασίες
Universal Golf Enterprises PLC	Διεξαγωγή επιχειρήσεων γηπέδων γκολφ, οικιστικών ή εμπορικών μονάδων, τουριστικών και άλλων εργασιών και εκμετάλλευση ακίνητης ιδιοκτησίας

Όλες οι πιο πάνω εταιρείες ιδρύθηκαν και διεξάγουν εργασίες στην Κύπρο, εκτός από τις Priority Properties Srl και Unilife Properties Srl που ιδρύθηκαν στη Ρουμανία και κατέχουν ακίνητα. Όλες είναι πλήρως εξηρημένες.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

34. ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Παρατίθενται πιο κάτω επιπρόσθετα στοιχεία με βάση τις Λογιστικές Οδηγίες οι οποίες εκδόθηκαν βάσει των διατάξεων του εδαφίου 2 του άρθρου 87 των περί της Ασκήσεως Ασφαλιστικών Εργασιών και Άλλων Συναφών Θεμάτων Νόμων:

Κλάδος ασφαλειών ζωής και ετησίων προσόδων

	2015	2014
	€000	€000
Ατομικά ασφάλιστρα	43 336	44 056
Ασφάλιστρα ομαδικών συμβολαίων ζωής	1 644	2 233
	44 980	46 289
Περιοδικά ασφάλιστρα	38 134	39 434
Εφάπαξ ασφάλιστρα	6 846	6 855
	44 980	46 289
Ασφάλιστρα κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις:		
- Χωρίς συμμετοχή στα κέρδη	4 068	4 730
- Με συμμετοχή στα κέρδη	1 154	1 412
	5 222	6 142
Ασφάλιστρα κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις όπου τον επενδυτικό κίνδυνο φέρουν οι ασφαλισμένοι	39 758	40 147
	44 980	46 289
Αντασφάλιστρα κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις	2 222	2 488
Αντασφάλιστρα κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις	900	882
	3 122	3 370

35. ΕΥΛΟΓΗ ΑΞΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΕΣΩΝ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΩΝ

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει μη εισηγμένες επενδύσεις.

Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με την χρήση μοντέλων αποτίμησης, περιγράφεται στη λογιστική πολιτική αριθμός 16 για τις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και στη λογιστική πολιτική αριθμός 20 για τα παράγωγα. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Ομίλου σχετικά με τις

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Η μέθοδος που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των ακινήτων, περιγράφεται στη σημείωση 11 και 18.

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών μέσων και ακινήτων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ανά επίπεδο παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
	€000	€000	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και ακίνητα				
2015				
Μετοχές	57 397	-	195	57 592
Ομόλογα	39 956	650	-	40 606
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	32 514	-	-	32 514
Αμοιβαίο κεφάλαιο διαχείρισης διαθεσίμων	8 299	-	-	8 299
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	109 852	109 852
Ιδιότητα ακίνητα	-	-	18 525	18 525
	138 166	650	128 572	267 388
2014				
Μετοχές	69 081	-	221	69 302
Ομόλογα	39 670	2 711	-	42 381
Μεικτά αμοιβαία κεφάλαια	20 687	-	-	20 687
Επενδύσεις σε ακίνητα	-	-	110 697	110 697
Ιδιότητα ακίνητα	-	-	18 581	18 581
	129 438	2 711	129 499	261 648

Ευαισθησία της επιμέτρησης εύλογης αξίας στις μεταβολές σε μη παρατηρήσιμες εισροές

Ενόψει της αβεβαιότητας που παρατηρείται στην αγορά, τυχόν μεταβολές σε μη παρατηρήσιμες εισροές δύναται να οδηγήσουν σε επιμέτρηση σημαντικά υψηλότερης ή χαμηλότερης εύλογης αξίας. Μια διαφοροποίηση του συντελεστή ετήσιας μισθωτικής απόδοσης θα επηρέαζε την εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα και των ιδιοκτητών ακινήτων ως ακολούθως:

<i>Μεταβολή στο συντελεστή ετήσιας μισθωτικής απόδοσης</i>	Επίδραση στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα
+0,05 (+5%)	-7,5% μέχρι -9%
-0,05% (-5%)	+9%

Τυχόν μεταβολές στις μη παρατηρήσιμες εισροές των μη εισηγμένων μετοχών δεν αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντικά υψηλότερη ή χαμηλότερη τιμή της αξίας τους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

36. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Το ποσοστό στο συνολικό μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας που κατέχουν κατά κυριότητα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι σύζυγοι, τα ανήλικα τέκνα τους και εταιρείες στις οποίες αυτοί κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 30 Μαΐου 2016 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2015	30 Μαΐου 2016
	%	%
Φώτος Ια. Φωτιάδης	58,29	58,29
Ανδρέας Γεωργίου	0,36	0,36
Δημοσθένης Ζ. Σεβέρης	0,08	0,08
Παύλος Φ. Φωτιάδης	84,87	84,87
Αλέξης Φ. Φωτιάδης	58,33	58,33
Γιώργος Α. Γεωργίου	27,75	27,75

Τα πιο πάνω ποσοστά των κ.κ. Φώτου Ια. Φωτιάδη, Παύλου Φ. Φωτιάδη και Αλέξη Φ. Φωτιάδη περιλαμβάνουν τη συμμετοχή 58,29% σε εταιρείες στις οποίες ο καθένας έχει άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

Επίσης, τα πιο πάνω ποσοστά των κ.κ. Παύλου Φ. Φωτιάδη και Γιώργου Α. Γεωργίου περιλαμβάνουν τη συμμετοχή 24,75% σε εταιρεία στην οποία έχουν άμεσα ή έμμεσα τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

Τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συγκεκριμένα οι κ.κ. Ανδρέας Κ. Κρητιώτης, Κωνσταντίνος Δεκατρής, Σωκράτης Σολομίδης και Σταύρος Χριστοδουλίδης και τα συνδεδεμένα με αυτούς πρόσωπα και εταιρείες, δεν κατέχουν κανένα ποσοστό δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

37. ΜΕΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΟΥΝ ΠΕΡΑΝ ΤΟΥ 5% ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σύμφωνα με το μητρώο μετόχων της Εταιρείας, οι πιο κάτω μέτοχοι κατείχαν άμεσα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 30 Μαΐου 2016 πέραν του 5% του εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας.

	31 Δεκεμβρίου 2015	30 Μαΐου 2016
	%	%
Photos Photiades Group Ltd	54,05	54,05
Magnum Investments Ltd	24,75	24,75

38. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τον / τη σύζυγο, τα ανήλικα τέκνα και εταιρείες στις οποίες ο σύμβουλος κατέχει άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον το 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με βάση συνήθεις εμπορικούς όρους.

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Αμοιβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου

	2015 €000	2014 €000
Αμοιβές ως μέλη:		
Μη εκτελεστικοί	147	127
Εκτελεστικοί	10	8
Σύνολο αμοιβών ως μέλη	157	135
Απολαβές υπό εκτελεστική ιδιότητα συμπεριλαμβανομένων εισφορών εργοδότη	188	188
Σύνολο αμοιβών Διοικητικών Συμβούλων	345	323

Κατά τα έτη 2015 και 2014 υπήρχε ένας εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος.

Άλλες συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα

Ο κ. Ανδρέας Γεωργίου, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €2 460 (2014: €2 460).

Ο κ. Γιώργος Γεωργίου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα πληρωτέα προς την Εταιρεία ανέρχονται σε €12 000 (2014 : €10 000).

Ο κ. Κωνσταντίνος Δεκατρής, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, είναι Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου της Commercial General Insurance Ltd η οποία διατηρεί ομαδικά συμβόλαια ζωής, ατυχημάτων και υγείας και συνταξιοδοτικό σχέδιο. Κατά το 2015 η Commercial General Insurance Ltd πλήρωσε στην Εταιρεία το συνολικό ποσό των €119 000 (2014: €61 000).

Ο κ. Αλέξης Φ. Φωτιάδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €34 000 (2014: €31 000).

Ο κ. Παύλος Φ. Φωτιάδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €14 000 (2014: €14 000).

Ο κ. Σταύρος Χριστοδουλίδης, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και τα συνδεδεμένα του πρόσωπα είναι δικαιούχοι αριθμού ασφαλιστηρίων συμβολαίων των οποίων τα ετήσια ασφάλιστρα ανέρχονται σε €2 520 (2014: €2 520).

Από εταιρείες του Ομίλου Φωτιάδη καταβλήθηκαν προς τον Όμιλο κατά το έτος 2015 ασφάλιστρα κλάδων ζωής και ατυχημάτων και υγείας που ανέρχονται σε €247 000 (2014: €313 000). Επίσης ο Όμιλος ενήργησε σαν διαμεσολαβητής για την ασφάλιση περιουσίας του Ομίλου Φωτιάδη και εξασφάλισε προμήθειες ύψους €83 000 (2014: €74 000).

39. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ ΤΗΣ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑΣ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

Εφαρμογή Οδηγίας για τη Φερεγγυότητα II

Την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και οι σχετικοί Κανονισμοί αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II). Η νέα Οδηγία εισάγει σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο και χωρίζεται σε τρεις πυλώνες:

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

- Πυλώνας I: Ποσοτικές απαιτήσεις - περιλαμβάνει τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας, των τεχνικών προβλέψεων και τις αρχές επιμέτρησης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
- Πυλώνας II: Ποιοτικές απαιτήσεις - περιλαμβάνει τις απαιτήσεις εταιρικής διακυβέρνησης που εγγυώνται τη σωστή και συνετή διαχείριση της ασφαλιστικής επιχείρησης, περιλαμβανομένων των λειτουργιών διαχείρισης κινδύνων, κανονιστικής συμμόρφωσης, εσωτερικού ελέγχου και αναλογιστικής λειτουργίας.
- Πυλώνας III: Δημοσιοποίηση στοιχείων - περιλαμβάνει τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης ποσοτικών και ποιοτικών πληροφοριών που κρίνονται απαραίτητες για τις εποπτικές αρχές και για την καλύτερη ενημέρωση των ασφαλισμένων - καταναλωτών.

Η Εταιρεία, ακολουθώντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, βρίσκεται σε θέση να ανταποκριθεί πλήρως στις νέες απαιτήσεις με την εφαρμογή της Οδηγίας από 1 Ιανουαρίου 2016. Στη φάση προετοιμασίας, η Εταιρεία εφάρμοσε σημαντικές αναβαθμίσεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης.

Με την εφαρμογή της Οδηγίας, η Εταιρεία διαχειρίζεται την κεφαλαιουχική της βάση αξιολογώντας σε τριμηνιαία βάση την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας με υψηλής ποιότητας ίδια κεφάλαια. Στα πλαίσια αυτά, προβαίνει σε αριθμό ενεργειών για τη βελτιστοποίηση της διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων και κεφαλαίων της, περιλαμβανομένης της ρύθμισης της μερισματικής πολιτικής της, ώστε να βρίσκεται σε θέση να καλύπτει τις αυξημένες ποσοτικές απαιτήσεις κεφαλαίου.

Επιπρόσθετα, η Εταιρεία αξιολογεί σε ετήσια βάση τη συνεχή συμμόρφωση με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις της Οδηγίας καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου του επιχειρηματικού σχεδιασμού της. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις πιθανές μελλοντικές μεταβολές στο προφίλ κινδύνου, την ποσότητα και ποιότητα των ιδίων κεφαλαίων, καθώς και τη σύνθεση τους ανά κατηγορία και πώς αυτή μπορεί να μεταβληθεί κατά την περίοδο του επιχειρηματικού σχεδιασμού. Τα αποτελέσματα της προοπτικής αξιολόγησης των ιδίων κινδύνων λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο διαχείρισης των κεφαλαίων, του επιχειρηματικού προγραμματισμού και της ανάπτυξης και σχεδιασμού των προϊόντων της Εταιρείας.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Προς τα Μέλη της Universal Life Insurance Public Company Limited

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Universal Life Insurance Public Company Ltd (η 'Εταιρεία') και των θυγατρικών της (μαζί με την Εταιρεία, τον 'Όμιλο'), στις σελίδες 33 μέχρι 88, οι οποίες αποτελούνται από την ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και την ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, την ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες που το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν να συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας καθώς και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους σφάλματος των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλίδες που σχετίζονται με την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών του για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιρειών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Εταιρεία κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιρειών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου στις σελίδες 29 μέχρι 32 συνάδουν με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Άλλο Θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρείας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμων του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σάββας Πεντάρης
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Ernst & Young Cyprus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία
30 Μαΐου 2016

Κεκτημένη Αξία - Embedded Value

Κεκτημένη Αξία- Embedded Value

Η Universal Life, παράλληλα με την αναλογιστική εκτίμηση των εργασιών της που διεξάγεται κάθε χρόνο και της οποίας τα αποτελέσματα αντικατοπτρίζονται στους ετήσιους λογαριασμούς της, δημοσιεύει από το 1993 για πληρέστερη ενημέρωση των μετόχων της την εκτίμηση των κερδών της με βάση την “κεκτημένη αξία” γνωστή σαν “embedded value”.

Η κεκτημένη αξία μιας ασφαλιστικής εταιρείας ζωής αποτελείται από το συμφέρον των μετόχων στα καθαρά περιουσιακά της στοιχεία, αφού γίνει πρόνοια για φορολογία, και από την υφιστάμενη αξία των καθαρών (μετά τη φορολογία) μελλοντικών πλεονασμάτων από τα συμβόλαια σε ισχύ κατά την ημερομηνία υπολογισμού. Δεν συμπεριλαμβάνονται προβλέψεις για κέρδη που θα προκύψουν από μελλοντικές νέες εργασίες (goodwill).

Ο υπολογισμός των προβλεπόμενων μελλοντικών ταμειακών κινήσεων (cash flows) βασίζεται σε υποθέσεις για αποδόσεις από επενδύσεις, θνησιμότητα και νοσηρότητα, ποσοστά ακυρώσεων, προμηθειικά και διοικητικά έξοδα, φορολογία και οποιουδήποτε άλλους παράγοντες που συντελούν θετικά ή αρνητικά στη διαχείριση κινδύνων και στην επικερδότητα μιας ασφαλιστικής εταιρείας ζωής. Οι υποθέσεις αυτές καθορίζονται λαμβάνοντας υπόψη τις οικονομικές συνθήκες και τις πρόσφατες εμπειρίες της εταιρείας. Οι υπολογισμένες μελλοντικές ταμειακές κινήσεις εκπίπτονται προς την τωρινή αξία τους με ένα ποσοστό προεξόφλησης κινδύνου (risk discount rate) που αντιπροσωπεύει την απόδοση που ο μέτοχος μιας ασφαλιστικής εταιρείας ζωής αναμένει από μια επένδυση τέτοιας φύσεως.

Η κεκτημένη αξία της εταιρείας υπολογίζεται στην αρχή και στο τέλος του έτους, η δε αλλαγή στην αξία, η οποία προσαρμόζεται ανάλογα με οποιεσδήποτε μεταφορές από ή προς τους μετόχους, αντιπροσωπεύει τα κέρδη με βάση την κεκτημένη αξία της εταιρείας (embedded value earnings).

Αποτελέσματα 2015

Ο πιο κάτω πίνακας δίνει την ανάλυση της κεκτημένης αξίας της Εταιρείας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι αντίστοιχοι αριθμοί για το 2014 παρατίθενται για σκοπούς σύγκρισης. Το ποσοστό προεξόφλησης κινδύνου (risk discount rate) που χρησιμοποιήθηκε ήταν 7,50% κατ' έτος σε σύγκριση με 8,00% για τις προβλέψεις του 2014.

	2015	2014
	€000	€000
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με τις οικονομικές καταστάσεις που ετοιμάστηκαν με βάση τα ΔΠΧΠ	31 932	29 835
Διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και του κόστους των ακινήτων της Universal Golf Enterprises PLC	1 289	1 063
Μη κατανεμημένο πλεόνασμα Κλάδου Ζωής	698	670
Αξία συμβολαίων σε ισχύ	40 797	40 989
Κεκτημένη Αξία – Embedded Value	74 716	72 557

Η αλλαγή στην κεκτημένη αξία από έτος σε έτος και το μέρος που πληρώθηκε στους μετόχους εντός του έτους αντιπροσωπεύουν τα κέρδη / ζημιές με βάση την κεκτημένη αξία για το έτος. Τα κέρδη με βάση την κεκτημένη αξία για το έτος 2015 ανέρχονται σε €2 159 000 (2014: €7 079 000).

Για σκοπούς σύγκρισης, τα βασικά στοιχεία των ελεγμένων αποτελεσμάτων του 2015 καθώς και του 2014 πάνω στην υφιστάμενη παραδοσιακή λογιστική βάση και με την εναλλακτική μέθοδο της κεκτημένης αξίας παρουσιάζονται πιο κάτω.

Κεκτημένη Αξία - Embedded Value

	Σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις		Με βάση την Κεκτημένη Αξία	
	2015 €000	2014 €000	2015 €000	2014 €000
Κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους μετόχους της Εταιρείας	2 053	2 499	2 159	7 079
Συμφέρον μετόχων	31 932	29 835	74 716	72 557
Κέρδη ανά μετοχή - σεντ	15,2	18,5	15,6	52,3
Εσωτερική αξία μετοχής - €	2,32	2,21	5,42	5,37

UNIVERSAL LIFE

Κεντρικά Γραφεία

Universal Tower, Λεωφ. Διγενή Ακρίτα 85,
1070 Λευκωσία, Τ.Θ. 21270, 1505 Λευκωσία

Τηλ.: 22 88 22 22, Φαξ: 22 88 22 00

Email: unilife@unilife.com.cy

Web page: www.universallife.com.cy